

ISSN 2821-9465 (Print)

ISSN 3027-8155 (Online)

วารสาร ครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

ปีที่ 2 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2566 Vol.2 No. 1 January – June 2023

Education Journal of Nakhon Si Thammarat Rajabhat University

ISSN 2821-9465 (Print)

ISSN 3027-8155 (Online)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเผยแพร่บทความวิชาการ และงานวิจัยทางด้านครุศาสตร์ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และสาขาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องของคณาจารย์และนักศึกษาระดับปริญญาตรี ระดับบัณฑิตศึกษาทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย รวมถึงผู้สนใจทั่วไป

2. เพื่อเป็นช่องทางแลกเปลี่ยนข่าวสารข้อมูล ประสบการณ์ และผลงานวิจัยของบุคลากรในสถาบันการศึกษา

กำหนดการเผยแพร่ ปีละ 2 ฉบับ ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มิถุนายน, ฉบับที่ 2 เดือนกรกฎาคม ถึง ธันวาคม

เจ้าของ

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

บรรณาธิการ

รองศาสตราจารย์ ดร.นพรัตน์ ชัยเรือง

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

กองบรรณาธิการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

รองศาสตราจารย์ ดร.ชูศักดิ์ เอกเพชร

รองศาสตราจารย์ ดร.จุติพร อัสวโสรธรรม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิรัตน์ นวกิจไพฑูรย์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประกอบ ใจมั่น

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พันธุ์ศักดิ์ เกิดทองมี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธัญญา รัตนพันธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิติยารัตน์ คงนวลีก

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศึกษา เบญจกุล

ดร.อรดา โอภาสรัตนกร

ดร.แก้วใจ สุวรรณเวช

ดร.จิราภรณ์ เหมพันธ์

ดร.กตัญญูตา บางโ

ภายนอกมหาวิทยาลัย

ศาสตราจารย์ ดร.พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศาสตราจารย์ ดร.ปรัชญนันท์ นิลสุข มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี

พระจอมเกล้าพระนครเหนือ

รองศาสตราจารย์ ดร.นิรันดร์ จุลทรัพย์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

รองศาสตราจารย์ ดร.เรวดี กระโหมวงศ์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

ฝ่ายจัดการวารสาร นางสาวสุภารัตน์ สุขบรรจง

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

ฝ่ายออกแบบปกวารสาร อาจารย์ศุภชัย โชติกิจภิวัตน์

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

การส่งบทความ ส่งบทความด้วยไฟล์ Microsoft Word (.doc) และ PDF ทาง e-mail : journals_edu@nstru.ac.th

พิมพ์ที่ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิกลั่นกรองบทความ (Peer Reviewer)

ผู้ทรงคุณวุฒิภายใน

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ชูศักดิ์ เอกเพชร
2. รองศาสตราจารย์ ดร.วีระยุทธ ชาศะกาญจน์
3. รองศาสตราจารย์ ดร.จตุพร อัสวโสรธรม
4. รองศาสตราจารย์ ดร.นพรัตน์ ชัยเรือง
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัยภรณ์ แก้วอ่อน
6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประกอบ ใจมั่น
7. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลดาวัลย์ แก้วสินวล
8. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชิราพร หนูฤทธิ์
9. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิลรัตน์ นวกิจไพฑูรย์
10. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารี สาริปา
11. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เบญจพร ชนะกุล
12. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พันธุ์ศักดิ์ เกิดทองมี
13. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธณัฐชา รัตนพันธ์
14. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติศักดิ์ ใจอ่อน
15. ดร.อรดา โอภาสรัตนากกร
16. ดร.แก้วใจ สุวรรณเวช
17. ดร.จิราภรณ์ เหมพันธ์
18. ดร.กตัญญูตา บางโท
19. ดร.สุพัฒน์ บุตรดี

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

1. ศาสตราจารย์ ดร.ธีระ รุญเจริญ
2. ศาสตราจารย์ ดร.บังอร เสรีรัตน์
3. ศาสตราจารย์ ดร.กนกอร สมปราชญ์
4. ศาสตราจารย์ ดร.พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์
5. ศาสตราจารย์ ดร.ปรัชญนันท์ นิลสุข
6. รองศาสตราจารย์ ดร.จารุยา ขอพลอยกลาง
7. รองศาสตราจารย์ ดร.อดิศา แซ่เตียว
8. รองศาสตราจารย์ ดร.สุพักตร์ พิบูลย์
9. รองศาสตราจารย์ ดร.สมาน อัสวภูมิ
10. รองศาสตราจารย์ ดร.จิณณวัตร ปะโคทั้ง
11. รองศาสตราจารย์ ดร.วิสุทธิ วิจิตรพัชรภรณ์

นักวิชาการอิสระ
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตขอนแก่น
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
พระนครเหนือ
นักวิชาการอิสระ
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

12.รองศาสตราจารย์ ดร.เอกรินทร์ สังข์ทอง	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
13.รองศาสตราจารย์ ดร.นิรันดร์ จุลทรัพย์	มหาวิทยาลัยหาดใหญ่
14.รองศาสตราจารย์ ดร.เรวดี กระโหมวงศ์	มหาวิทยาลัยทักษิณ
15.รองศาสตราจารย์ ดร.รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ	มหาวิทยาลัยทักษิณ
16.รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร	มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
17.รองศาสตราจารย์ ดร.จารุณี แก้วเอี่ยน	มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
18.รองศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ ท้ายเรือคำ	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
19.รองศาสตราจารย์ ดร.นิรันดร์ จุลทรัพย์	มหาวิทยาลัยหาดใหญ่
20.รองศาสตราจารย์ ดร.อัคพงศ์ สุขมาตย์	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้า คุณลาดกระบัง
21.ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชไมพร พุทธรัตน์	นักวิชาการอิสระ
22.ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พชร ผลนาค	มหาวิทยาลัยทักษิณ
23.ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัชวีร์ แก้วมณี	มหาวิทยาลัยทักษิณ
24.ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จารุวรรณ พลอยดวงรัตน์	สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
25.ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศรุตพงศ์ ภูวพัชรวานนท์	มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
26.ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรีดา เบ็ญการ	มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
27.ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชุติมา จันทระจิต	มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
28.ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติยา ปลอดแก้ว	มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
29.ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระพงษ์ สมเขาใหญ่	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช
30.ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรัญญา แสงอัมพร	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาโคกราช
31.ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์ชาย เพชรช่วย	มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต
32.ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พูนชัย ยาวีราช	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย
33.ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เจนสมุทร แสงพันธ์	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
34.ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อชิป ธรรมวิจิตร	มหาวิทยาลัยมหิดล
35.ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เกรียงไกร วรรณะเลาหะ	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
36.ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธิดารัตน์ จันทะหิน	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
37.ดร.อดุล นาคะโร	มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต
38.ดร.สุวรรณี เปลี่ยนรัมย์	มหาวิทยาลัยทักษิณ

สาส์นจากบรรณาธิการ

สวัสดีปี 2566 ครับ สมาชิกวารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชทุกท่าน วารสารฉบับนี้เป็นฉบับที่ 1 ปีที่ 2 กองบรรณาธิการกำลังดำเนินการปรับปรุงเข้าสู่ระบบ ThaiJo เพื่อสร้างคุณภาพและมาตรฐาน พร้อมการเข้าสู่ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย ฉบับที่ผ่านมวารสารฯ ได้พัฒนาคุณภาพในทุกมิติ ทั้งสาระองค์ความรู้ในบทความ มาตรฐานการเขียนรายงานบทความวิจัยและบทความทางวิชาการ กระบวนการและขั้นตอนการพิจารณาบทความให้มีระยะเวลาที่สั้นและมีเคร่งครัดในการแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ สำหรับสมาชิกใหม่ที่มีความตั้งใจจะตีพิมพ์ผลงานในวารสารครุศาสตร์ได้โปรดศึกษาระเบียบ และแนวทางการเขียนต้นฉบับจากวารสารอย่างละเอียดและดำเนินการตามนั้นอย่างเคร่งครัด เนื่องจากเราพบเสมอว่า ต้นฉบับที่เข้ามายังกองบรรณาธิการรูปแบบการเขียนไม่ถูกต้องและเป็นเหตุให้ต้องส่งกลับ เพื่อแก้ไขปรับปรุงซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้การตีพิมพ์ล่าช้าอย่างน่าเสียดาย สาระของวารสารฉบับนี้ ยังคงความน่าสนใจและคุณค่าอย่างยิ่งวิชาชีพทางการศึกษา ทั้งในระดับประเทศและระดับสากล กองบรรณาธิการหวังว่าทุกบทความในวารสารฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ในวงการวิชาการแก่นักวิจัย นิสิต นักศึกษา และขอขอบพระคุณคณาจารย์นักวิชาการ และนักวิจัยมา ณ โอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.นพรัตน์ ชัยเรือง)

บรรณาธิการวารสารครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

สารบัญ

บทความวิชาการ

แนวทางการสร้างมนุษย์สัมพันธ์สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา

ปาริชาติ นวลวิจิตร

1

[RETRACTED ARTICLE] การลดภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนไทยจากการ
เรียนการสอนออนไลน์ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19

โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน

ขวัญธรา พุ่มพฤษ, กัมปนาท นาคบัว, ชยากร ทิพมาศ,
นฤดม เอ่งฉ้วน และสฤพร เขาวนชัย

13

บทความวิจัย

การประเมินโครงการอาหารกลางวันโรงเรียนวัดพระมหาธาตุ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1

ชนิภา วิศาล, สมปอง รักษาธรรม และวีระยุทธ ชาดะกาญจน์

25

การประเมินโครงการการเสริมสร้างวินัยนักเรียนโรงเรียนวัดสามัคคีธรรมาราม

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2

ศุภิสรา พจน์จำเนียร และอรรครา ธรรมาธิกุล

35

ภาวะผู้นำข้ามวัฒนธรรมของผู้บริหารโรงเรียนพื้นที่พิเศษ จังหวัดตาก

พันธกานต์ ทรงบุญรอด และสฤพร เขาวนชัย

47

ความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์

เรื่อง โจทย์ปัญหาการบวก ลบคูณ หารระคน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

โดยใช้เทคนิคบาร์โมเดล

จิรัชยา ใจสู้ศึก, ปวีณา ชันธิ์ศิลา และประภาพร หนองหารพิทักษ์

59

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาความน่าจะเป็นและสถิติ เรื่องสถิติ

โดยใช้ชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชาคณิตศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

วัชรกร ทองช่วย, ทรงวิทย์ ฤทธิกัณฑ์ และวิญญู อินทวงศ์

71

การพัฒนากระบวนการนิเทศแบบ CPDDER เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้

โดยใช้ O-NET เป็นฐาน สำหรับครูภาษาไทยในเขตตรวจราชการ กลุ่มจังหวัดภาคใต้

จันทร์ดา ด้านคงรักษ์

83

สารบัญ

บทความวิจัย (ต่อ)

การส่งเสริมทักษะการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กนักเรียนระดับชั้นอนุบาล 2/1
โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช โดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์
ด้วยการฉีก ตัด ปะ กระดาษ

พัฒน์นรี คำภีโล และสุดา เจ๊ะอูมา

95

ผลของการสอนอ่านแบบ SQ4R ที่มีต่อความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ
เพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ชนาภา มณฑาวีรวัฒน์, สุเทวี แท้สูงเนิน และอรดา โอภาสรัตนากร

105

แนวทางการสร้างมนุษยสัมพันธ์สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา

The Guidelines of Building Human Relations for the School Administrators

ปาริชาติ นวลวิจิตร

Pharichat Nonwijit

บทคัดย่อ

สถานศึกษาที่เป็นที่บ่มเพาะ สร้างเยาวชนคนของชาติ ต้องอาศัยความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาที่ต้องมีความเข้าใจถึงแนวคิด ความสำคัญ แนวทางการสร้างมนุษยสัมพันธ์ เพื่อจูงใจให้เกิดความร่วมมือในการทำงานจากบุคลากรในองค์กร เพราะมนุษยสัมพันธ์ที่ดีคือตัวขับเคลื่อนสู่ความสำเร็จของสถานศึกษา โดยการสร้างมนุษยสัมพันธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านคุณลักษณะส่วนตัว 2) ด้านความเข้าใจผู้อื่น และ 3) ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น ซึ่งมนุษยสัมพันธ์มีความสำคัญต่อบุคคลและการทำงานในสถานศึกษา เนื่องจากสังคมนั้นอยู่ดีมีสุขคนที่ร่วมงานกันเกิดไมตรี มีความรักใคร่กัน ยอมรับนับถือกันตระหนักในศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์จะก่อให้เกิดการให้เกียรติกันเคารพความคิดเห็นและความแตกต่างของผู้อื่น เกิดการประสานงานที่คล้อยตามกัน นำไปสู่การประสบความสำเร็จร่วมกันตามเป้าหมาย สำหรับแนวทางการสร้างมนุษยสัมพันธ์ต้องเริ่มจากการปรับตัวเองให้เข้าได้กับมิติความสัมพันธ์ต่าง ๆ คือ ความสัมพันธ์ส่วนตัว เพื่อนร่วมงาน ผู้บังคับบัญชา หรือผู้ใต้บังคับบัญชา รวมถึงการสร้างความเป็นมิตร เริ่มจากการยิ้ม แสดงออกอย่างจริงใจ ใส่ใจบุคคลรอบข้าง ยอมรับและเคารพความคิดเห็นและความสามารถของผู้อื่นโดยการรับฟังให้มากกว่าพูด รู้จักอ่อนน้อม ถ่อมตน และจะเกิดความสำเร็จด้านการสร้างมนุษยสัมพันธ์อย่างสูงสุดเมื่อนำหลักธรรมทางพุทธศาสนามาใช้ร่วมด้วย คือ หลักสังคหวัตถุ 4 และพรหมวิหาร 4 ไปใช้ในการสร้างมนุษยสัมพันธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา

คำสำคัญ : มนุษยสัมพันธ์, ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

An educational institution which cultivates and build the nation's youth requires the ability of school administrators who understand the concept, importance, and approaches to building human relations to motivate cooperation in the work of personnel in the school because good they are the driver of the success of the institutions. The human relation building for school administrators consists of 3 aspects: 1) personal characteristics, 2) understanding others, and 3) working with others. Human relations are important to individuals and work in educational institutions since they contribute to respect among staff, group harmony, and eventually achievement of the institutions. To build human relations,

school administrators should start by adapting themselves to be compatible with various relationship dimensions: personal, colleague, commander or subordinate's relationships. In addition, they should create friendliness by giving a smile to show sincerity, paying attention and respecting others' opinions and abilities by listening more. Moreover, the highest success in building human relations in the institutions can be achieved when school administrators also apply the Buddhist principles, namely the Four Sangahavattus and Four Sublime States of Mind (Brahmawihan 4) in the process.

Keywords: Human relations, School Administrators

บทนำ

สภาพแวดล้อมในการทำงานของสังคมปัจจุบันที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลขององค์กร การบรรลุเป้าหมายของผู้นำและองค์กรเกิดจากความร่วมมือร่วมใจและความจงรักภักดีต่อองค์กรของบุคคลทุกบทบาท ไม่ใช่เพียงเกิดจากผู้บริหารเพียงฝ่ายเดียว ดังที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ได้พระราชทานพระบรมราโชวาทแก่ข้าราชการ พลเรือน ในวันราชการพลเรือน ปี พ.ศ. 2528 ความว่า “การทำงานใด ๆ ให้สำเร็จขึ้นอยู่กับความสามารถสองอย่างที่สำคัญ คือ ความสามารถในการใช้ความรู้อย่างหนึ่งและความสามารถในการประสานสัมพันธ์กับผู้อื่นอีกอย่างหนึ่ง”

การบริหารสถานศึกษาก็เช่นกัน ต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจจากผู้คนในองค์กร การที่องค์กรจะประสบความสำเร็จได้ต้องเป็นองค์กรที่มีความสมานฉันท์กลมเกลียว หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ บุคคลในองค์กรต่างมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน จึงทำให้บุคคลในองค์กรต่างก็มีภาระความรับผิดชอบต่อการพัฒนามนุษยสัมพันธ์ ในองค์กรให้ประสบผลสำเร็จ แม้ว่าแต่ละคนมีบทบาทหน้าที่ในการงานที่แตกต่างกันแต่หน้าที่ที่ทุกคนต้องสร้างและใช้เหมือนกันคือ มนุษยสัมพันธ์ เพราะต้องใช้ในการติดต่อกันเกี่ยวข้องกัน อย่างไรก็ตามผู้บริหารหรือ ผู้บังคับบัญชาหน่วยงานมีความรับผิดชอบเป็นสองเท่าที่จะทำให้มนุษยสัมพันธ์ในหน่วยงานของตนประสบผลสำเร็จ ซึ่ง หมายถึงเขาจะต้องพิจารณามนุษยสัมพันธ์ของเขามีต่อผู้ร่วมงาน ต้องพัฒนาความสัมพันธ์ในตำแหน่งหน้าที่การงาน ของเขาให้ดีขึ้นด้วย (กรปภา เจริญชันษา และคณะ, 2564) สิ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีคือ การประยุกต์ศาสตร์และศิลป์มาดำเนินการจัดการทุก ๆ ด้านตามโครงสร้างการบริหารสถานศึกษาให้เกิดประโยชน์ต่อองค์กร และคำนึงถึงคุณค่าของทรัพยากร ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องรู้จักการปรับตัวเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่นเพื่อให้ผู้อื่นรู้สึกความเป็นมิตรและมี

ความพึงพอใจที่คบหาสมาคมด้วย ทำให้การสร้างมนุษยสัมพันธ์กับผู้อื่นจึงเป็นความสามารถเฉพาะตัวของแต่ละบุคคลที่จะใช้ความรู้ ความสามารถ สติปัญญา ไหวพริบ ปฏิภาณ ประสบการณ์ ฯลฯ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับพฤติกรรมของตนเองให้เข้ากับผู้อื่นได้ จะได้ทำงานร่วมกับผู้อื่นหรือจูงใจผู้อื่นให้ความร่วมมือด้วยดี มนุษยสัมพันธ์เป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จอย่างหนึ่งของการบริหารงาน ซึ่งสอดคล้องกับ พนิดา รัชฎาเพชร และตรัยภูมิินทร์ ตรีศรีศร (2565) กล่าวว่า การบริหารงานสถานศึกษาสิ่งสำคัญที่ผู้บริหารต้องระลึกไว้เสมอคือการใช้ความอดทนในการแก้ปัญหาและการสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีให้เกิดในการทำงาน โดยผู้บริหาร

สถานศึกษาจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในด้านการบริหารงาน คุณลักษณะที่ดี ความเหมาะสม ความเป็นผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีคุณธรรมจริยธรรม มีความรู้ความสามารถในการครองตน ครองคนและครองงาน เพื่อให้การบริหารงานในสถานศึกษาด้านต่าง ๆ ประสบผลสำเร็จได้ สอดคล้องกับ แสงแข ทิพย์อักษร และ ปิ่นนิชา อุตตะมะเวทิน (2564) กล่าวว่า ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการทำให้การบริหารโรงเรียนมีประสิทธิภาพ ขึ้นอยู่กับพฤติกรรมในรูปแบบของการบริหารที่จะเป็นแนวทางในการใช้อำนาจ อิทธิพล หรือความสามารถในการจูงใจบุคลากรในโรงเรียน เพราะหากผู้บริหารแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสม จะทำให้ครูทุกคนปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถด้วยความพอใจและมีความสุข

ฉะนั้นทุกคนควรที่จะสร้างมนุษยสัมพันธ์ให้บังเกิดขึ้นในหน่วยสังคมทุกหน่วยที่ตนเป็นสมาชิกอยู่ เพราะเป็นวิธีการหนึ่งในการเสริมสร้างความมั่นคงให้แก่สังคมโดยรวม โดยเฉพาะสถานศึกษาที่เป็นที่บ่มเพาะ สร้างเยาวชนคนของชาติ ต้องอาศัยความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาที่ต้องมีความเข้าใจถึงแนวคิด ความสำคัญ แนวทางการสร้างมนุษยสัมพันธ์ เพื่อจูงใจให้เกิดความร่วมมือในการทำงานจากบุคลากรในองค์กร เพราะมนุษยสัมพันธ์ที่ดีคือตัวขับเคลื่อนสู่ความสำเร็จของสถานศึกษา

แนวคิดเรื่องมนุษยสัมพันธ์

มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของคำว่า “มนุษยสัมพันธ์” ไว้อย่างหลากหลาย ซึ่งจะขอยกตัวอย่างเพียงบางประการ ดังต่อไปนี้ คำว่า “มนุษยสัมพันธ์” เป็นคำสมาสระหว่างคำว่า “มนุษย์” และ “สัมพันธ์” ซึ่งใน พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2554 ให้ความหมายว่า ความสัมพันธ์ในทางสังคม ระหว่างมนุษย์ซึ่งจะก่อให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกัน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2554 : 238) สอดคล้องกับ พระครูปลัด สัมพิพัฒน์ธรรมจารย์ (2561) กล่าวว่า “มนุษยสัมพันธ์ ” ภาษาอังกฤษใช้คำว่า Human Relations เป็นคำประสมที่เกิดจาก 2 คำรวมกัน คือ มนุษย์ (Human) และ สัมพันธ์ (Relations) โดยมนุษย์ หมายถึง ลักษณะของความเป็นมนุษย์ คือ ผู้มีจิตใจสูง และ สัมพันธ์ หมายถึง ความผูกพัน เกี่ยวข้อง การติดต่อกัน เมื่อนำทั้งสองคำมารวมกันเป็น “มนุษยสัมพันธ์” จึงมีความหมายถึง การติดต่อสัมพันธ์กันระหว่างคนที่อยู่ร่วมกันและมีความเกี่ยวพันซึ่งกันและกัน ซึ่งสัมพันธ์กับแนวคิดที่อธิบายว่า มนุษยสัมพันธ์ หมายถึง ความสัมพันธ์ที่สามารถชักจูงให้บุคคลมีความเคารพซึ่งกันและกัน และให้ความร่วมมือระหว่างผู้ปฏิบัติงานและองค์กรให้สามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Akawneh, 2019) และมีการให้ความหมายมนุษยสัมพันธ์ว่าเป็นคุณสมบัติสังเกตได้ของผู้บริหารที่สามารถสร้างความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ เพื่อมุ่งให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกัน อันจะนำมาซึ่งความร่วมมือในการทำงาน (พัชรिता ทองมา, 2561)

สรุปได้ว่า มนุษยสัมพันธ์ คือ การปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้เกิดความรัก ความนับถือซึ่งกันและกัน มีความปรองดองกันอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข สำหรับความหมายของการทำงาน คือ การเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดี ระหว่างบุคคลในองค์กรเพื่อยึดโยงน้ำใจและความรู้สึกผูกพันที่ดีต่อกันกับบุคคลทุกระดับในองค์กร ก่อให้เกิดการร่วมมือร่วมใจกันทำงานให้องค์กาบบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

มนุษย์สัมพันธ์จะเกิดขึ้นมาได้ก็ต่อเมื่อมีองค์ประกอบต่าง ๆ ที่มาเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ซึ่งองค์ประกอบที่สำคัญของมนุษย์สัมพันธ์ ดังที่ จักรภัทร จำป่ออน (2557) กล่าวว่า องค์ประกอบที่สำคัญของมนุษย์สัมพันธ์ มี 4 ประการ ประกอบด้วย การเข้าใจตนเอง การเข้าใจผู้อื่น การยอมรับความแตกต่างของผู้อื่น และการสร้างสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ดี

อีกทั้งมนุษย์สัมพันธ์เกิดขึ้นได้ด้วยองค์ประกอบ 3 ประการ คือ การรู้จักตนเอง การเข้าใจผู้อื่น และสภาพแวดล้อมที่ดี ดังที่ บุซบง ชัยมาตร (2560) กล่าวไว้ ดังนี้

1. การเข้าใจตนเอง เป็นลักษณะการรู้จักตนเองอย่างแท้จริงว่าตนเองเป็นใคร มีความรู้ความสามารถ ทักษะ ประสบการณ์ระดับใด มีจุดแข็งคือความเก่ง และจุดอ่อนคือความไม่เก่งในด้านใดบ้างเรื่องใดบ้าง ทำให้เกิดการรู้สึกยอมรับในคุณค่าแห่งตน นับถือตนเอง และรู้จักเข้าใจสิทธิ เสรีภาพ หน้าที่ ความรับผิดชอบของตนเอง จะช่วยให้เรารู้จักปรับตัวเข้ากับบุคคลอื่นได้ดีมาก

2. การเข้าใจบุคคลอื่น เป็นการเรียนรู้ธรรมชาติของคน ความแตกต่างระหว่างบุคคล ความต้องการของบุคคล แรงจูงใจของบุคคล สภาพสิ่งแวดล้อมทำให้เกิดประโยชน์ ในการนำไปใช้ติดต่อสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ได้นานัปการ เมื่อนำเอาบุคคลอื่น ที่เราต้องการติดต่อสัมพันธ์ มาพิจารณาว่า เรามีความเข้าใจในตัวเขาอย่างไร เรายอมรับในตัวเขาได้แค่ไหน เพื่อจัดระดับคุณค่า และความสำคัญ จะทำให้เรารู้จักปรับตัว ให้เข้ากับบุคคลอื่นได้

3. การเข้าใจสิ่งแวดล้อม เป็นการเรียนรู้ธรรมชาติของสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัวเรา และบุคคลอื่น ซึ่งมีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน และมีส่วนสัมพันธ์กับมนุษย์สัมพันธ์ ได้แก่ สภาพการณ์เหตุการณ์ สถานการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน และในอนาคต ล้วนแต่มีอิทธิพลมาจากสิ่งแวดล้อมทั้งสิ้น

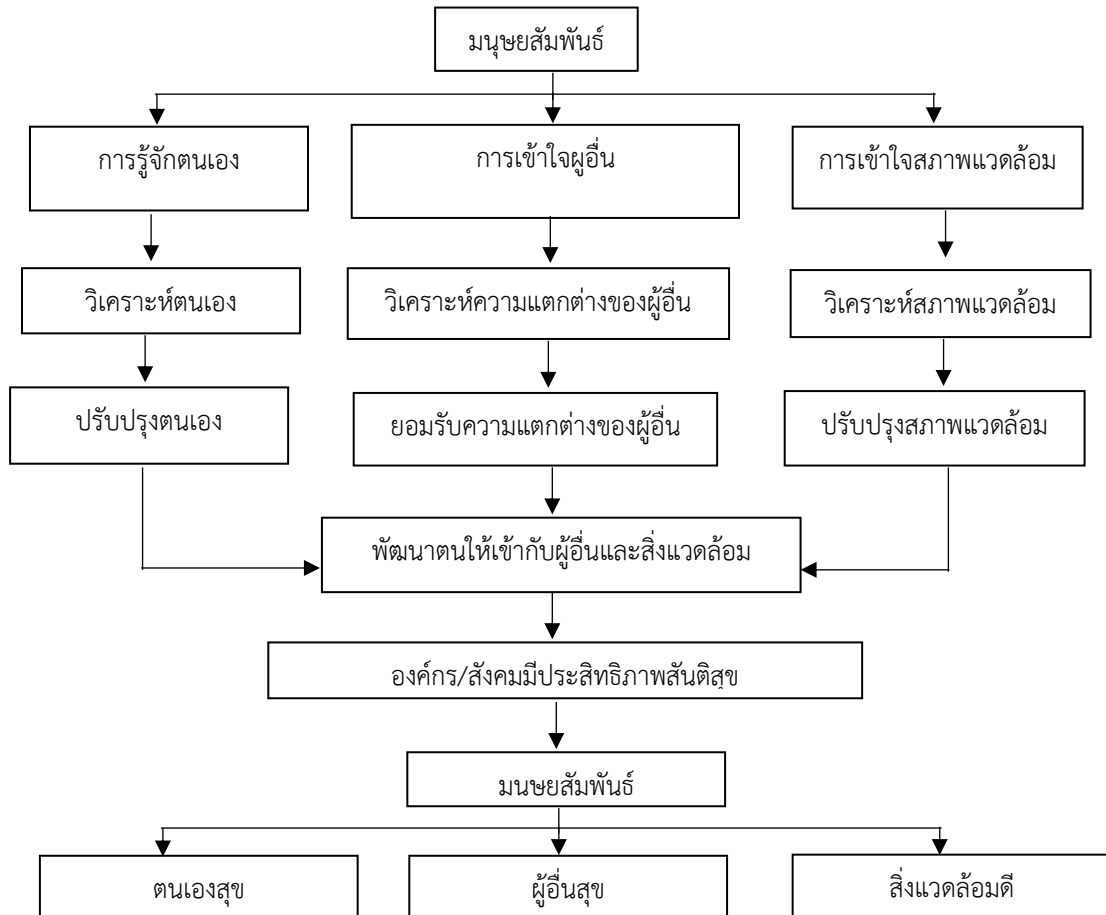
สัมพันธ์กับอีกหนึ่งแนวคิด ดังที่ พิชรี ฤงแก้ว และคณะ (2561) กล่าวว่า มนุษย์สัมพันธ์เกิดขึ้นได้ด้วยจากองค์ประกอบนี้

1. การเข้าใจตนเอง หมายถึง การที่บุคคลรู้ว่าตนเองมีจุดดีเด่น และจุดอ่อนอย่างไรทำให้เกิดความเข้าใจตนเองได้ เช่น รู้สิทธิหน้าที่ คุณค่าต่าง ๆ อันจะนำไปสู่การยอมรับนับถือตนเองและผู้อื่น

2. การเข้าใจผู้อื่น หมายถึง รู้ถึงภูมิหลัง ความคิด ความเชื่อ และคุณค่าที่ยึดถือ รวมถึงความต้องการ หรือความปรารถนาของผู้อื่น รวมทั้งการยอมรับในคุณค่าและความเป็นมนุษย์ของเขาด้วย และ

3. การรู้จักคนอื่น หมายถึง ความสามารถในการเอาชนะจิตใจของบุคคลอื่นด้วยสันติวิธี ด้วยความพึงพอใจ และด้วยความเต็มใจของเขา ทำให้เขาเกิดความรู้สึกคล้อยตามโดยไม่เคลือบแคลงใจใด ๆ ขึ้นอยู่กับเทคนิคในการรู้จักคนเป็นสำคัญ

สรุปได้ว่า มนุษย์สัมพันธ์จะเกิดขึ้นมาได้ก็ต่อเมื่อ มีองค์ประกอบต่าง ๆ ที่มาเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน 3 ประการ คือ การรู้จักหรือเข้าใจตนเอง การเข้าใจและยอมรับความแตกต่างผู้อื่น และการเข้าใจสภาพแวดล้อม สอดคล้องกับแผนภาพองค์ประกอบมนุษย์สัมพันธ์ของ พรพนทิพย์ ศิริวรรณบุษย์ (2550)

ภาพที่ 1 องค์ประกอบมนุษย์สัมพันธ์
ที่มา : พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์ (2550)

ความสำคัญของมนุษย์สัมพันธ์

มนุษย์สัมพันธ์นั้นนอกจากจะเป็นศาสตร์แล้วผู้บริหารยังต้องทำการศึกษาในด้านการเป็นศิลป์ เพื่อนำมาใช้ในการบริหารเนื่องจากผู้บริหารต้องรู้จักประยุกต์ใช้ทฤษฎีต่าง ๆ ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับแต่ละบุคคลในแต่ละสถานการณ์ ทั้งนี้ผู้บริหารจะต้องรู้จักการปรับตัวเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น เพื่อให้ผู้อื่นรู้สึกความเป็นมิตรและมีความพึงพอใจที่คบหาสมาคมด้วย เป็นความสามารถเฉพาะตัวของแต่ละบุคคลที่จะใช้ความรู้ ความสามารถ สติปัญญา ไหวพริบ ปฏิภาณ ประสบการณ์ ฯลฯ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับพฤติกรรมของตนเองให้เข้ากับผู้อื่นได้ เพื่อจะได้นำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ในการบริหารงานทำให้การทำงานนั้นเป็นไปในลักษณะ ที่ได้ทั้งใจคนและได้งานในขณะเดียวกัน

การสร้างมนุษย์สัมพันธ์กับผู้อื่นเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้บุคคลประสบความสำเร็จในชีวิตและการงาน เรื่องของมนุษย์สัมพันธ์จึงเป็นเรื่องที่ควรเรียนรู้และนำมาประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิตและการทำงานร่วมกับผู้อื่นในสังคม (บุษบง ธิยาบุตร, 2560) ดังนั้น มนุษย์สัมพันธ์จึงเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญมากสำหรับการทำงาน ทุกคนจะต้องรู้จักเสริมสร้างมนุษย์สัมพันธ์ของตนเองให้พัฒนามากขึ้นเพื่อประโยชน์ต่อตนเอง ต่อสังคม และต่อประเทศชาติ โดยมนุษย์สัมพันธ์มีความสำคัญ ดังที่ มาลีณี จุฑาปะมา (ม.ป.ป). กล่าวไว้ ดังนี้

1. ทำให้เกิดความสามัคคีธรรมให้เกิดขึ้นในกลุ่มสังคมในหมู่คณะ
 2. ทำให้การบริหารงานต่าง ๆ สามารถก่อให้เกิดการรวมพลัง ความร่วมแรงร่วมใจ เกิดความรักใคร่สมัครสมานสามัคคีในการปฏิบัติงาน
 3. ทำให้สังคมปกติสุข คนในสังคมนั้น ๆ อยู่ดีมีสุข
 4. มนุษย์สัมพันธ์ทำให้สร้างความเข้าใจอันดีซึ่งกันและกัน เป็นการสร้างสรรค์สังคม
 5. มนุษย์สัมพันธ์ทำให้งานต่าง ๆ ประสบความสำเร็จเพราะเราอยู่คนเดียวไม่ได้ เราทำงานหลายอย่างคนเดียวไม่ได้ ต้องอาศัยความร่วมมือซึ่งกันและกัน งานจึงจะประสบความสำเร็จ
 6. ทำให้คนแตกต่างจากสัตว์อื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านจิตใจ มนุษย์ได้รู้ถึงความรักใคร่และไมตรีที่มีให้กัน รวมถึงความต้องการ ที่จะบรรลุจุดหมายด้วยความภูมิใจ
 7. ทำให้บุคคลยอมรับนับถือกัน ตระหนักในศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ คือ การยอมรับคุณค่าความเป็นมนุษย์
 8. ทำให้งานทุกอย่างบรรลุเป้าหมายตามที่องค์กรต้องการ เพราะทุกคนเคารพในการแสดงความคิดเห็นและพฤติกรรมแสดงออกของแต่ละบุคคล อันจะนำไปสู่ความร่วมมือและการประสานงานที่ดีนั่นเอง
 9. ทำให้คนคล้อยตามได้ หากทำให้จิตใจเขาคล้อยตามได้ บุคคลจะเกิดความชื่นชอบ และจะพัฒนาความชื่นชอบ จนเกิดความศรัทธาและเมื่อบุคคลเกิดความศรัทธา บุคคลก็ยินดีที่จะปฏิบัติตาม ซึ่งการทำให้คนอื่นคล้อยตามต้องอยู่บนเงื่อนไขของความชอบธรรม ก็จะสามารถสร้างมนุษย์สัมพันธ์ถาวรได้
- มนุษย์สัมพันธ์มีความสำคัญทั้งต่อตัวบุคคลและต่อสังคมส่วนรวม โดย สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย (2560) กล่าวว่า ความสำคัญของมนุษย์สัมพันธ์ใน 4 ด้าน มีดังนี้
1. ด้านการดำเนินชีวิต การมีมนุษย์สัมพันธ์กับบุคคลอื่น ทำให้เราไม่รู้สึกโดดเดี่ยว ว้าเหว แต่ทำให้เรารู้สึกอบอุ่น มั่นคง ปลอดภัย ทำให้เราได้รับความรัก และการยอมรับในสังคม ซึ่งเป็นพื้นฐาน ในการดำรงชีวิตของมนุษย์
 2. ด้านการบริหารจัดการในสถานประกอบการหรือในองค์กรทุกแห่ง ปัจจัยที่สำคัญที่สุดก็คือคน ซึ่งเป็นผู้ที่ทำให้กิจการประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวได้ ผู้ที่เข้ามาติดต่อเกี่ยวข้องกับก็คือคนอื่น เช่นเดียวกัน ดังนั้น ผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงาน และผู้ที่มาติดต่อจึงจำเป็นต้องใช้หลักมนุษยสัมพันธ์ในการ บริหารและประสานงานกัน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของแต่ละฝ่าย
 3. ด้านเศรษฐกิจ ในกิจการอุตสาหกรรมใด ๆ ก็ตาม คนเป็นปัจจัยการผลิตที่สำคัญและหลักมนุษยสัมพันธ์จำเป็นในการสร้างแรงจูงใจให้พนักงาน เพื่อให้เกิดความกระตือรือร้นในการทำงาน และ เกิดประสิทธิภาพสูงสุด เศรษฐกิจการค้าระหว่างประเทศ ก็จำเป็นต้องใช้หลักมนุษย สัมพันธ์ในการติดต่อประสานงานเช่นกัน
 4. ด้านการเมือง มนุษย์สัมพันธ์มีความสำคัญทั้งในการเมืองระดับท้องถิ่น ระดับประเทศ และระดับชาติ เป็นสิ่งที่ช่วยสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างประชาชนกับนักการเมืองหรือข้าราชการ ระหว่างนักการทูตกับประเทศต่าง ๆ เป็นต้น มนุษย์สัมพันธ์จึงจำเป็นในการดำเนินชีวิตประจำวันของครอบครัวและชุมชน มนุษย์สัมพันธ์ จำเป็น ต่อสังคมโลก

ทั้งหมดข้างต้นนั้นเป็นความสำคัญในการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างคน เนื่องจากคนเป็นทรัพยากรการบริหารที่สำคัญที่สุด ในบรรดาทรัพยากรการบริหาร อันได้แก่ Man, Money, Material, Machine และ Management ดังนั้น นักบริหารโดยทั่วไปได้ตระหนักถึงบทบาทและความสำคัญของการใช้มนุษยสัมพันธ์ในการบริหารงานให้สามารถเข้าใจคน จัดการกับคนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยการสร้างความผูกพันที่ดีกับผู้ที่บังคับบัญชาให้เกิดความพึงพอใจในงานสูง มีความสุขสนุกกับการทำงาน ได้มีโอกาสก้าวหน้าอย่างภาคภูมิใจ เงินเดือนมีข้อจูงใจประกอบเพียงที่ผู้ปฏิบัติงานปรารถนา แต่ผู้ปฏิบัติงานยังต้องการเกียรติ ต้องการได้รับการยอมรับมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ต้องการความคิดเห็นที่เป็นอิสระ ต้องการที่จะแสดงความรับผิดชอบเพื่อแสดงคุณค่าแห่งตน รวมทั้งต้องการขวัญและกำลังใจจากการได้ติดต่อสัมพันธ์กันในบรรยากาศอันดีมิตร ระหว่างตนกับเพื่อนร่วมงาน รวมไปถึงผู้บริหาร ช่วงเวลาการทำงานของบุคคลถือเป็นส่วนสำคัญอย่างหนึ่งของชีวิต ผู้ที่บังคับบัญชาและผู้บริหารงานเชื่อว่า การดูแลเอาใจใส่ ปฏิบัติต่อกันด้วยความมีมนุษยสัมพันธ์ย่อมเป็นปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมองค์การสู่การบรรลุเป้าหมายได้ (ทิพาวดี เมฆสวรรค์, 2558)

สรุปได้ว่า มนุษยสัมพันธ์มีความสำคัญต่อบุคคลและการทำงานในองค์กรต่าง ๆ ดังนี้ มนุษยสัมพันธ์ทำให้เกิดความสามัคคีในการร่วมแรงร่วมใจกันทำงาน ส่งผลให้สังคมนั้นอยู่ดีมีสุข คนที่ร่วมงานกันเกิดไมตรี มีความรักใคร่กัน ยอมรับนับถือกันตระหนักในศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ก่อให้เกิดการให้เกียรติกัน เคารพความคิดเห็นและความแตกต่างของผู้อื่น เกิดการประสานงานที่คล้อยตามกัน ก็จะนำไปสู่การประสบความสำเร็จร่วมกันตามเป้าหมาย ดังนั้นมนุษยสัมพันธ์คือเครื่องมือสำคัญในการบริหาร

แนวทางการสร้างมนุษยสัมพันธ์

การสร้างมนุษยสัมพันธ์นั้น เมื่อทำได้แล้วจะอำนวยความสะดวกให้การดำรงชีวิต ครอบครัวและการทำงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการทำงานนั้นมีข้อที่ควรปฏิบัติคือการสร้างมนุษยสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน เป็นการสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันในองค์กร โดยต้องคำนึงถึงการสร้างความเชื่อมั่น การเอาใจใส่ การปรับตัวเองให้เข้าได้กับเพื่อนร่วมงานและตลอดจนผู้บังคับบัญชา สร้างเสน่ห์โดยการใช้ น้ำเสียงหรือคำพูด การแสดงออกทางร่างกาย การใช้ภาษากายเหมาะสม (จักรี ศรีจารุเมธีญาณ, 2563)

นอกจากนี้ยังมีแนวทางในการสร้างความสัมพันธ์ให้สอดคล้องบางประเภทได้ ดังนี้

1. วิธีสร้างมนุษยสัมพันธ์สำหรับคนที่ชอบแสดงตัว โดยปกติคนที่ชอบแสดงตัวจะเป็นคนชอบพูด เป็นคนที่มีมนุษยสัมพันธ์ดี ดังนั้นจึงมีวิธีสร้างมนุษยสัมพันธ์ ดังนี้ ฟังสิ่งที่เขาพูด ยอมรับในความคิด และข้อเสนอของเขา ไม่ขัดคอหรือปฏิเสธความคิดเขา การถามบุคคลประเภทนี้ควรใช้คำถามเปิด
2. วิธีสร้างมนุษยสัมพันธ์กับคนเก็บตัวหรือเจียบขี้นม บุคคลที่เก็บตัวหรือเจียบขี้นมจะเป็นคนที่พูดน้อย จึงมีวิธี ดังนี้ ชวนพูดคุย และแสดงน้ำใจให้เห็นความเห็นใจ ใช้คำถามที่ต้องตอบว่า “ใช่” หรือ “ไม่ใช่” เพราะการใช้คำถามปลายเปิดอาจไม่ได้คำตอบ (ดารารวรรณ ไสลมณี, 2552)

ทั้งยังมีหลักปฏิบัติแนวทางในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีซึ่งสอดคล้องกัน คือ

1. ยิ้มไว้เสมอ
2. จำชื่อและเรียกชื่อคนอื่นได้อย่างแม่นยำ

3. ทำตัวเป็นกันเอง มีอารมณ์ขัน
4. พูดและทำด้วยความจริงใจ ไม่เสแสร้ง
5. พยายามชอบและสนใจคนทั่วไป
6. รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา ยอมรับผู้อื่น ไม่เหยียดหยามใคร
7. ยอมรับและเคารพความคิดเห็นและความสามารถของผู้อื่น
8. มีใจพร้อมบริการผู้อื่นเสมอ มีความอดทน และมั่นคงในอารมณ์
9. รู้จักประมาณตน อ่อนน้อม ถ่อมตน
10. รู้จักตนเอง ยอมรับตนเอง
11. รู้จักผู้อื่น ยอมรับผู้อื่น ยอมรับในความแตกต่างระหว่างบุคคล (บรรจง หมายมั่น, 2534)

มีความสอดคล้องกับหลัก 6 ประการสู่ความสำเร็จในการสร้างมนุษยสัมพันธ์อีกทั้งสามารถใช้ ซึ่งเป็นหลักการปฏิบัติตัวต่อผู้อื่นในฐานะที่ต้องพึ่งพากัน เพื่อจุดมุ่งหมายสู่ความสำเร็จในทุก ๆ ด้าน ของคนทุกระดับ จะหนีไม่พ้นไปจากหลักการพื้นฐานต่อไปนี้

1. ชื่อ คือเสียงที่ไพเราะสำหรับแต่ละคน
2. แครอยยิ้มก็ได้มิตรภาพเกินครึ่ง
3. หากท่านหวังให้คนอื่นชอบ ก็จงตอบสนองความต้องการผู้อื่นก่อน
4. จงเป็นนักฟัง มากกว่า นักพูด
5. คำขอโทษและคำชม คือภาษาสวรรค์
6. วิธีสร้างศัตรูคือการบอกว่าเขาผิด (ทิพจุฑา ดุเหว่า, ม.ป.ป.)

นอกจากหลักการทั่วไปเหล่านี้แล้ว ยังมีหลักการสร้างมนุษยสัมพันธ์ด้วยหลักธรรม ในการส่งเสริมและสร้างความตระหนักในการมีมนุษยสัมพันธ์ ตามแนวพระพุทธศาสนา ได้แก่ “สังคหวัตถุ 4” และ “พรหมวิหาร ธรรม 4” โดยเริ่มต้นจากการพัฒนา ตนเองแล้วจึงขยายวงกว้างออกไปยังคนรอบข้าง จนถึงระดับสังคมส่วนรวม ทั้งนี้โดยการน้อม นำหลักธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้ามาเป็นกรอบแนวคิด

1. วิธีสร้างมนุษยสัมพันธ์ให้เกิดขึ้นในตนเอง หมายถึง การตรวจดูความพร้อมของ ตัวเองเสียก่อน
2. วิธีสร้างมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลอื่น หมายถึง การรู้จักเลือกคบคนที่ควรคบ
3. วิธีสร้างมนุษยสัมพันธ์กับสังคม หมายถึง การสรรสร้างที่ดีให้เกิดขึ้นในสังคม เพื่อให้สังคมเป็นสุข โดยไม่หวังผลตอบแทน (วีระพงษ์ ประทอง และคณะ, 2564)

สรุปได้ว่า แนวทางการสร้างมนุษยสัมพันธ์ต้องเริ่มการปรับตัวเองให้เข้าได้กับมิติความสัมพันธ์ต่าง ๆ คือความสัมพันธ์ส่วนตัว เพื่อนร่วมงาน ผู้บังคับบัญชา หรือผู้ใต้บังคับบัญชา รวมถึงการสร้างความเป็นมิตร เริ่มจากการยิ้ม แสดงออกอย่างจริงใจ ใส่ใจบุคคลรอบข้าง ยอมรับและเคารพความคิดเห็นและความสามารถของผู้อื่นโดยการรับฟังให้มากกว่าพูด รู้จักอ่อนน้อม ถ่อมตน และจะเกิดความสำเร็จด้านการสร้างมนุษยสัมพันธ์อย่างสูงสุดเมื่อนำหลักธรรมทางพุทธศาสนามาใช้ร่วมด้วย คือหลักสังคหวัตถุ 4 และพรหมวิหาร 4 ไปใช้ในการสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อคนภายในองค์กร

การสร้างมนุษยสัมพันธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสร้างมนุษยสัมพันธ์ได้ด้วยองค์ประกอบ 3 ด้าน ดังที่ อีริวซอร์ แสงจง และคณะ (2562) กล่าวว่า การสร้างมนุษยสัมพันธ์ของผู้บริหารสถานศึกษามีดังนี้

1. ด้านคุณลักษณะส่วนตัวผู้บริหาร ควรให้เกียรติผู้ร่วมงาน ยอมรับเมื่อตนเองกระทำผิด กล้าตัดสินใจ สามารถปฏิบัติราชการตั้งแต่เช้า เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดี มีการยอมรับฟังความคิดเห็นของครูทุกคนและอยู่อย่าง พอเพียง

2. ด้านความเข้าใจผู้อื่น ผู้บริหารควรเรียนรู้และเข้าใจสภาพความเป็นอยู่ของบุคลากรในโรงเรียน แต่ละคน ยอมรับฟังข้อเสนอแนะของผู้ร่วมงานและให้คำปรึกษา มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล วางตัวเป็นกลาง และมีคุณธรรม

3. ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น ผู้บริหารต้องใจกว้าง รับฟังความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชาทุกคน มีการยกย่อง ชมเชย ผู้ร่วมงานตามความเหมาะสมและทั่วถึง มอบหมายงานในหน้าที่ให้เหมาะสมกับบุคลากร ในโรงเรียน และมีการปรึกษาหารือก่อนมอบหมายงานให้แก่บุคลากร

อีกทั้งยังสอดคล้องกับ ขุนทอง สุขทวี และคณะ (2562) กล่าวว่า ผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จได้นั้น จะต้องอาศัยปัจจัยที่ช่วยส่งเสริมให้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี คือ การมีบุคลิกภาพทั้งภายนอกและภายในที่ดี การมีทักษะในการติดต่อสื่อสารกับผู้คนทั้งทางภาษาคำพูดและภาษาท่าทาง เพื่อที่จะส่งผลให้การทำงาน ในหน้าที่ของตนและการดำเนินชีวิตในสังคมมีประสิทธิภาพ และมีความเข้าใจผู้อื่นมากขึ้น ไม่วางตนเองเป็น ศูนย์กลาง สามารถสร้างมนุษยสัมพันธ์ได้ด้วยองค์ประกอบ 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านคุณลักษณะส่วนตัวของผู้บริหาร ต้องมีอารมณ์ขันตามโอกาสอันเหมาะสมในการทำงานร่วมกัน รู้จักควบคุมอารมณ์ตนเองตนเองในบางครั้ง ต้องมีความฉลาด มีปฏิภาณไหวพริบ มีความรับผิดชอบต่อการกระทำและคำพูดของตน ผู้บริหารที่มีมนุษยสัมพันธ์ดีจะทำให้เกิดการยอมรับนับถือ ผู้บริหารที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีจะเป็นคนที่พูดจาดี ถูกทุกคน ให้กำลังใจกับคนอื่น เห็นอกเห็นใจ จะทำให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา รู้สึกเป็นเจ้าของสถานศึกษาร่วมกัน อยู่แบบพี่น้อง ขจัดความขัดแย้ง และความตึงเครียดในการทำงาน ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีน้ำใจต่อผู้ใต้บังคับบัญชาเสมอ ใจกว้าง จึงทำให้เกิดมนุษยสัมพันธ์ของผู้บริหาร สถานศึกษาได้มีประสิทธิภาพ

2. ด้านความเข้าใจผู้อื่นของผู้บริหาร มนุษยสัมพันธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานโรงเรียน ที่จะทำให้งานสำเร็จตามเป้าหมาย ผู้บริหารต้องยกย่องชมเชยให้เกียรติแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาในการทำมาความดี ตามโอกาสอันควรและผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับบุคคลที่มาติดต่องานไม่ว่าจะเป็นด้านใดและควรให้อภัย ผู้ร่วมงานเมื่อเกิดข้อผิดพลาดที่ไม่จงใจ ช่วยเหลือผู้ร่วมงานได้ตามความเหมาะสม

3. ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่นของผู้บริหาร ผู้บริหารที่มีการประสานงานกับผู้ร่วมงานได้อย่างราบรื่น ปฏิบัติตนต่อผู้ร่วมงานเสมือนเป็นบุคคลที่เท่าเทียมกัน มีการสั่งการอย่างชัดเจน ไม่คลุมเครือ และมนุษยสัมพันธ์มีความสำคัญในการบริหารงาน เพราะช่วยให้ผู้บริหารทุกระดับสามารถเข้าใจจิตใจความต้องการและ ธรรมชาติของผู้ปฏิบัติงานแล้ว ยังช่วยสนับสนุนและเสริมแต่งให้กระบวนการบริหารในทุกเรื่องประสบความสำเร็จ มีผลดีต่อการปฏิบัติงานของบุคลากร ช่วยเสริมสร้างการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ร่วมงาน โดยการช่วยเหลือเกื้อกูล การสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานร่วมกันทำให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน ได้มากขึ้น

สรุปได้ว่า การสร้างมนุษยสัมพันธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านคุณลักษณะส่วนตัว 2) ด้านความเข้าใจผู้อื่น และ 3) ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น ผู้บริหารต้องมีความเป็นผู้นำ มีความรู้ความสามารถในการบริหาร ควรให้ผู้ร่วมงานแสดงศักยภาพของตนเอง ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เป็นผู้ที่ให้คำปรึกษาที่ดีได้ ดูแลทุกข์สุขของผู้ร่วมงาน และควรมีการให้รางวัลหรือชมเชยต่อบุคลากรที่ทำความดีตามโอกาสอันควร และผู้บริหารที่ดีต้องเป็นผู้มีความเสียสละ มีน้ำใจ รักโรงเรียน มีความเมตตาต่อผู้ใต้บังคับบัญชา เหมือนคนในครอบครัวเดียวกัน ปกครองเหมือนพ่อแม่ปกครองลูก

บทสรุป

การสร้างมนุษยสัมพันธ์ให้เกิดขึ้นในหน่วยสังคมทุกหน่วยที่ตนเป็นสมาชิกอยู่ เป็นวิธีการหนึ่งในการเสริมสร้างความมั่นคงให้แก่สังคมโดยรวม โดยเฉพาะสถานศึกษาที่เป็นที่บ่มเพาะ สร้างเยาวชนคนของชาติ ต้องอาศัยความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาที่ต้องมีความเข้าใจถึงแนวคิด ความสำคัญ แนวทางการสร้างมนุษยสัมพันธ์ เพื่อจุดใจให้เกิดความร่วมมือในการทำงานจากบุคลากรในองค์กร เพราะมนุษยสัมพันธ์ที่ดีคือตัวขับเคลื่อนสู่ความสำเร็จของสถานศึกษา โดยการสร้างมนุษยสัมพันธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านคุณลักษณะส่วนตัว 2) ด้านความเข้าใจผู้อื่น และ 3) ด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น เพื่อให้เกิดความรัก ความนับถือซึ่งกันและกัน มีความปรองดองกันอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ก่อให้เกิดการร่วมมือร่วมใจกันทำงานในห้วงค์การบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมนุษยสัมพันธ์จะเกิดขึ้นมาได้ก็ต่อเมื่อมีองค์ประกอบต่าง ๆ ที่มาเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน 3 ประการ คือ การรู้จักหรือเข้าใจตนเอง การเข้าใจและยอมรับความแตกต่างผู้อื่น และการเข้าใจสภาพแวดล้อม ดังนั้น มนุษยสัมพันธ์มีความสำคัญต่อบุคคลและการทำงานในสถานศึกษา เนื่องจากสังคมนั้นอยู่ดีมีสุขคนที่ร่วมงานกันเกิดไมตรี มีความรักใคร่กัน ยอมรับนับถือกันตระหนักในศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์จะก่อให้เกิดการให้เกียรติกัน เคารพความคิดเห็นและความแตกต่างของผู้อื่น เกิดการประสานงานที่คล้อยตามกัน นำไปสู่การประสบความสำเร็จร่วมกันตามเป้าหมาย สำหรับแนวทางการสร้างมนุษยสัมพันธ์ต้องเริ่มจากการปรับตัวเองให้เข้าได้กับมิติความสัมพันธ์ต่าง ๆ คือ ความสัมพันธ์ส่วนตัว เพื่อนร่วมงาน ผู้บังคับบัญชา หรือผู้ใต้บังคับบัญชา รวมถึงการสร้างความเป็นมิตร เริ่มจากการยิ้ม แสดงออกอย่างจริงใจ ใส่ใจบุคคลรอบข้าง ยอมรับและเคารพความคิดเห็นและความสามารถของผู้อื่นโดยการรับฟังให้มากกว่าพูด รู้จักอ่อนน้อม ถ่อมตน และจะเกิดความสำเร็จด้านการสร้างมนุษยสัมพันธ์อย่างสูงสุดเมื่อนำหลักธรรมทางพุทธศาสนามาใช้ร่วมด้วย คือ หลักสังคหวัตถุ 4 และพรหมวิหาร 4 ไปใช้ในการสร้างมนุษยสัมพันธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กรปลา เจริญชันษา, พรหมพิริยะ พนาสนธิ์ และชัยการ วาทะงาม. (2564). ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์สัมพันธ์ของผู้บริหาร และภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารกับการบริหารโรงเรียนในสังกัด สพป. ฉะเชิงเทรา เขต 1. *วารสารสังคมศาสตร์*, 10(2), 7-19.
- ขุนทอง สุขทวี, ประกาศิต อานุกาฬแสนยากร, อุดมพันธุ์ พิษณุประเสริฐ และสุรศักดิ์ ศรีกระจ่าง. (2562). มนุษย์สัมพันธ์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีสะเกษ. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ*, 13(2), 34-44.
- จักรภัทร จำป่ออิน. (2557). *ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการสร้างมนุษยสัมพันธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเขตตำบลปวนพุ อำเภอหนองหิน จังหวัดเลย*. [สารนิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ]. North Bangkok University.
- จักรี ศรีจารุเมธีญาณ. (2563). *ความรู้เบื้องต้นทางรัฐประศาสนศาสตร์*. ขอนแก่น : คลังนานา วิทยา.
- ดรรารวรรณ ไสลมณี. (2552). *การศึกษาความมีมนุษยสัมพันธ์ในการปฏิบัติงานของพนักงานระดับปฏิบัติการกรณีศึกษา : โรงแรมบันยันทรี กรุงเทพฯ*. [วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนเรศวร]. Digital Research Information Center ศูนย์ข้อมูลการวิจัย Digital วช.
<https://dric.nrct.go.th/Search/SearchDetail/213530>
- ธีรวัชร แสงจง, โอฬาร กาญจนากาศ และพรหมพิริยะ พนาสนธิ์. (2562). การศึกษามนุษย์สัมพันธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาชุมพร เขต 1. *วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 10(2), 163-177.
- บรรจง หมายมั่น. (2534). *มนุษยสัมพันธ์*. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์.
- บุษบง ธิยามาตร. (2560). การสร้างมนุษยสัมพันธ์ในหน่วยงาน. *วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์*, 6(2), 353-368.
- ทิพาดี เมฆสุวรรณ. (2558). *การส่งเสริมประสิทธิภาพในระบบราชการ*. กรุงเทพมหานคร: ก.พ.ท. ทฤษฎีของการจูงใจ.
- ทิพจุฑา ดุเหว่า, (ม.ป.ป). หลัก 6 ประการ สู่ความสำเร็จในการสร้างมนุษยสัมพันธ์. ธนาคารซอฟต์แวร์ <https://www.softbankthai.com>
- พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. (2554). กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์.
- พัชรिता ทองมา (2561). *ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษากับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2* [วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี]. RMUTT Research Repository : คลังข้อมูลงานวิจัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
<http://www.repository.rmutt.ac.th/dspace/bitstream/123456789/3500/1/RMUTT-161647.pdf>

พัชรี ฤกษ์แก้ว, ระพีพันธ์ ฉายวิมล และชมพูนุท ศรีจันทร์นิล (2561). การปรึกษากลุ่มเชิงจิตวิทยาแบบบูรณาการเชิงทฤษฎีต่อการเสพติดอินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย. *วารสารมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์*, 16(2), 329-347.

พนิดา รัชฎาเพชร และตรัยภูมิินทร์ ตรีศรีสุวรรณ (2565). คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพัทลุง เขต 2. ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมหาตใหญ่วิชาการระดับชาติและนานาชาติครั้งที่ 13. (น.2354-2368). มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

พระครูปลัดสัมพิพัฒน์ธรรมมาจารย์. (2561). มนุษย์สัมพันธ์ตามหลักกัลยาณมิตร. *วารสาร มจร มนุษยศาสตร์ปริทรรศน์*, 4(2), 103-116.

พรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์. (2550). *มนุษย์สัมพันธ์*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

มาลีณี จุฑาปะมา. (ม.ป.ป). *มนุษย์สัมพันธ์*. บุรีรัมย์: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

วีระพงษ์ ประดอง, ละเอียด จงกลนี และประจิตร มหาหิง. (2564). มนุษย์สัมพันธ์ในการบริหารเชิงพุทธ. *วารสาร มจร. อุบลปริทรรศน์*, 6(1), 569-2582.

แสงแข ทิพย์อักษร และปิ่นนิชา อุตตมะเวทิน (2564).คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูในกลุ่มโรงเรียนอำเภอสรีสวัสดิ์ 2. *วารสารวิชาการสถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ*, 7(1), 662-665.

สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย. (2560). ทักษะการบริหารมนุษย์สัมพันธ์ตามแนวพุทธ Management skills, interpersonal Buddhist [สารนิพนธ์คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พระนครศรีอยุธยา]. ระบบคลังเอกสารออนไลน์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
http://ir.mcu.ac.th/content/2560/08.Thesis_60.pdf

Akawneh, M. M. A. (2019). The role of human relations between the director and the teachers and their impact on the effectiveness of the Jordanian school administration from the point of view of the teachers. *International Journal of Education, Learning and Development*, 7(4), 31-43.

[RETRACTED ARTICLE] การลดภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนไทยจากการเรียน
การสอนออนไลน์ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19
โดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน

[RETRACTED ARTICLE] “Reducing the Learning Loss of Thai Students from
Online Teaching and Learning in the Covid-19 Pandemic by Using Classroom
Action Research

ขวัญธรา พุ่มพฤษษ์¹, กัมปนาท นาคบัว², ชยากร ทิพมาศ³,
นฤตม เองฉ้วน⁴, สติรพร เชาวนชัย⁵

Khwanthara Phumphruek¹, Kumpanad Nakbua², Chayakorn Thippamart³,
Narudom Engchuan⁴, Sathiraporn Chaowachai⁵

บทคัดย่อ

บทความนี้ได้ถูกเพิกถอนตามคำร้องขอของบรรณาธิการ

เหตุผลในการเพิกถอน: ผู้เขียนได้ลอกเลียนแบบส่วนหนึ่งของบทความที่เคยตีพิมพ์ไว้ในวารสาร
สังคมศาสตร์บูรณาการ มหาวิทยาลัยมหิดล ปี 2565 ปีที่ 9 ฉบับที่ 1 หน้า 71-80 โดยผู้เขียนในเงื่อนไขของการ
ส่งบทความเพื่อตีพิมพ์คือผู้เขียนต้องรับรองว่าผลงานที่ส่งมานั้นเป็นผลงานใหม่และไม่เคยตีพิมพ์ที่ไหนมาก่อน
ผู้เขียนจะต้องอ้างอิงผลงานของผู้อื่น หากมีการนำผลงานเหล่านั้นมาใช้ในผลงานของตนเองรวมทั้งจัดทำ
รายการอ้างอิงท้ายบทความ และผู้เขียนต้องไม่คัดลอกผลงานของบุคคลอื่น ดังนั้นบทความนี้จึงถือเป็นการ
ละเมิดระบบการตีพิมพ์ทางวิชาการ ชุมชนวิชาการมีจุดยืนที่เข้มงวดอย่างยิ่งต่อเรื่องนี้ และขอภัยต่อผู้อ่าน
วารสารที่ไม่สามารถตรวจพบเรื่องนี้ในระหว่างกระบวนการส่งบทความ

บรรณาธิการขอภัยผู้อ่านสำหรับความไม่สะดวกใดๆ ที่เกิดขึ้น

คำสำคัญ : ภาวะถดถอยทางการเรียนรู้, วิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน, กลยุทธ์เพื่อลดภาวะถดถอยการเรียนรู้

^{1,2,3,4} นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ Email : Khwantharap64@nu.ac.th

^{1,2,3,4} M.Ed., Faculty of Education Naresuan University, Email : Khwantharap64@nu.ac.th

⁵ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ Email : Krusathi@hotmail.com

⁵ Assistant Professor, Naresuan University, Email : Krusathi@hotmail.com

Abstract

This article has been retracted at the request of the Editor-in-Chief.

Reason for retraction: The authors have plagiarized part of a paper that had already appeared in Mahidol University's Integrated Social Science Journal, 2022, Vol. 9 No. 1, pp. 71–86. One of the conditions of submission of a paper for publication is the authors must certify that the submitted works are new and have never been published elsewhere. The authors must cite the works of others if those works are used in their own works, including preparing a reference list at the end of the articles. and the authors must not plagiarize the works of others. The academic community maintains stringent standards regarding such matters, and we extend our apologies to the journal's readership that this issue was not detected during the submission process.

The Editor apologizes to the readership for any inconvenience caused.

Keyword: Learning Loss, Classroom Action Research, Strategies for Mitigate Learning Loss

บทนำ

การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน เป็นการสืบสอบเชิงธรรมชาติ (Natural Inquiry) โดยครูผู้สอนเป็นผู้วิจัย เป็นงานที่ครูผู้สอนได้ปฏิบัติอยู่ในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาการสอนการเรียนรู้ของผู้เรียนอันนำไปสู่ความก้าวหน้า ในวิชาชีพครู และพัฒนาการเรียนรู้อย่างเหมาะสมกับสภาพของผู้เรียนและบริบทของสถานศึกษา การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนจึงเป็นงานพัฒนาการเรียนรู้อาจนำผลที่ได้ไปพัฒนาการเรียนรู้อีกต่อไปให้เกิดความก้าวหน้ายิ่งขึ้น และรายงานผลการวิจัยเผยแพร่ให้ผู้สนใจได้ศึกษา รับรู้ นำรูปแบบวิธีการดำเนินงานและผลการวิจัย ไปใช้ในการปฏิบัติงาน รวมทั้งเพื่อเสนอเป็นผลงานทางวิชาการสำหรับขอเลื่อนและกำหนดตำแหน่งให้สูงขึ้นด้วย

ในระยะเวลาสี่ปีที่ผ่านมา ประเทศไทยได้พยายามมุ่งเน้นการพัฒนาโครงสร้างทางการศึกษาของประเทศในหลายรูปแบบ ทั้งการปรับปรุงแนวทางการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน การมุ่งเน้นการเรียนรู้ตลอดชีวิต การพัฒนาสื่อการเรียนรู้ออนไลน์ ตลอดจนการยกระดับคุณภาพของผู้สอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับชั้นก่อนมหาวิทยาลัย (กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม, 2563) แต่จากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 หรือ COVID-19 ในทั่วโลกรวมทั้งประเทศไทย ส่งผลให้รัฐบาลต้องออกมาตรการรับมือต่าง ๆ เริ่มตั้งแต่การควบคุมโรคได้เปิดศูนย์ปฏิบัติการภาวะฉุกเฉิน ตั้งแต่วันที่ 4 มกราคม 2563 เพื่อรับมือกับการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 และยังมีมาตรการสั่งและมาตรการต่าง ๆ เพื่อหยุดยั้งการแพร่ระบาดของเชื้อในประเทศ (งานโรคติดต่ออุบัติใหม่ กลุ่มพัฒนาวิชาการโรคติดต่อ, 2564) การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 มีผลกระทบกับภาคการศึกษาเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะการออกคำสั่งให้หยุดเรียน ปิดสถานศึกษา และจัดให้มีการเรียนการสอนออนไลน์ ทั้งนี้มีการประมาณว่าในช่วงการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 มีเด็กนักเรียนทั่วโลกมากกว่า 1,500 ล้านคนที่ต้องหยุดการเรียนการสอนในโรงเรียน และมีการปรับรูปแบบการเรียนการสอนเป็นการเรียนทางไกลหรือการเรียนออนไลน์ที่บ้าน โดยใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการจัดการเรียนการสอน พ่อแม่ผู้ปกครองจำต้องปรับตัวให้เข้ากับระบบการเรียนการสอนด้วย

ในบทความนี้คณะผู้ศึกษาใช้การค้นคว้าเอกสารหลักฐานและใช้การวิเคราะห์เนื้อหา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทบทวนผลกระทบของการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ที่มีต่อนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในระหว่างการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะแนวทางการนำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน มาใช้เพื่อการปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนการสอนของเด็กนักเรียน เพื่อลดผลกระทบที่เกิดขึ้นของการเรียนการสอนแบบออนไลน์ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาด คณะผู้หวังเป็นอย่างยิ่งว่า ข้อเสนอแนะที่ได้จากบทความนี้จะช่วยเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาด และการจัดการศึกษาในอนาคต โดยเฉพาะการลดภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียน และการสร้างความตื่นตัวของจัดการศึกษาที่มีคุณภาพระหว่างและภายหลังการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19

การเรียนการสอนออนไลน์ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 กับภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนไทย

งานวิจัยในต่างประเทศจำนวนมากได้ศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบของการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ที่มีต่อประสิทธิภาพการเรียนรู้ และพัฒนาการทักษะของผู้เรียนในช่วงวัยต่าง ๆ ในช่วงการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 กล่าวคือ **ในระยะสั้น** การเรียนการสอนแบบออนไลน์ส่งผลกระทบต่อเด็กนักเรียนทั้งในเรื่องความพร้อมของอุปกรณ์และเทคโนโลยี ทั้งในส่วนของนักเรียนและส่วนของสถานศึกษา ซึ่งทักษะในการใช้อุปกรณ์และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาทางไกล (Middleton, 2020) การศึกษาในชั้นเรียนทางไกลที่ติดขัด (Radu et al, 2020) ผลคะแนนสอบมาตรฐานของชาติที่ลดลง (Betebenne & van Iwaarden, 2020) ส่วนของผลกระทบทางจิตใจของนักเรียน ผลการศึกษาในต่างประเทศยังพบว่า การเรียนการสอนออนไลน์สร้างความเครียด ให้แก่นักเรียน (Rao & Rao, 2021) ยังสร้างความรู้สึกละเลยและโดดเดี่ยว ความเหนื่อยหน่ายทางอารมณ์ และ ความรู้สึกหมดไฟในการเรียน ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของสถานศึกษา และการเผชิญความเสี่ยงต่อการพบเห็นความรุนแรงในครอบครัว ผลการศึกษาในประเทศกรีซ รายงานว่าการเรียนการสอนออนไลน์นำไปสู่ความเสี่ยงของพฤติกรรมเสี่ยงต่อการใช้ยาเสพติด ในหมู่นักเรียนมัธยมปลาย (Giannopoulou et al, 2021) ในประเทศจีน ผลการศึกษานี้ของ You et al. (2020) ยังพบว่า การเรียนการสอนออนไลน์ยังเพิ่มความกังวล ให้กับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และนักเรียนมีความเสี่ยงสูงต่อการเกิดอาการซึมเศร้า เกิดโรคเครียด และเหตุการณ์ร้ายแรง มีความคิดที่จะฆ่าตัวตาย และเสี่ยงสูงต่อการพยายามฆ่าตัวตาย และแม้ว่าจะยังไม่พบผลกระทบในระยะยาวสำหรับผลกระทบของการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ที่มีต่อตัวนักเรียน แต่ผลการศึกษาของ Plakhotnik et al. (2021) ที่ได้ศึกษาเปรียบเทียบระดับสถานะความอยู่ดีมีสุข ของนักเรียนในประเทศฝรั่งเศส เยอรมัน รัสเซีย และสหราชอาณาจักร ในช่วงการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 พบว่า สถานะความอยู่ดีมีสุข ของนักเรียนในประเทศเหล่านี้ลดลงหมายความว่า โอกาสที่นักเรียนเหล่านี้จะประสบความสำเร็จในชีวิตในระยะยาวก็จะลดน้อยลงไปด้วย

การเรียนการสอนออนไลน์ในช่วงการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 แสดงให้เห็นถึงช่องว่างของความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาที่ขยายมากขึ้น ระหว่างเด็กนักเรียนที่มีสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่แตกต่างกัน โดยผลการศึกษาในประเทศแคนาดา พบว่า การเรียนการสอนออนไลน์ในช่วงการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส โควิด-19 แยกและเยาวชนด้วยโอกาสขาดโอกาสทางการศึกษา โดยเฉพาะการไม่มีคอมพิวเตอร์เพื่อใช้ในการเรียนทางไกลที่บ้าน และการขาดโอกาสในการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง

สำหรับประเทศไทย สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (2564) ศึกษาวิจัยเรื่อง "การศึกษาภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานการณ์โควิด-19" พบว่าภาวะถดถอยทางการเรียนของนักเรียนไทยเกิดขึ้นในหลายมิติและหลายช่วงวัย เริ่มจากนักเรียน

ในระดับชั้นประถมศึกษา พบในมิติของความรู้ นักเรียนเกิดภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ ด้านทักษะการอ่าน และคณิตศาสตร์ คุณลักษณะของผู้เรียนเปลี่ยนแปลงไป เช่น ไม่กล้าตอบคำถาม การขาดการมีส่วนร่วม และทักษะชีวิต สัมพันธภาพและการทำงานร่วมกับผู้อื่นลดลง เหล่านี้มีสาเหตุมาจากรูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์ที่ทำให้นักเรียนขาดแรงจูงใจ ขาดความสนใจ และลดทอนความมั่นใจ นอกจากนี้ ปัญหายังเกิดจากการขาดความเข้าใจและขาดการสนับสนุนของผู้ปกครอง รวมถึงสัมพันธภาพระหว่างครูและนักเรียนที่ลดน้อยลง

เมื่อพิจารณาภาวะถดถอยในมิติของผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ ผลการศึกษาพบว่า เด็กนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 มีภาวะถดถอยเชิงผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการในวิชาภาษาต่างประเทศมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ วิชาวิทยาศาสตร์ และวิชาคณิตศาสตร์ ตามลำดับ และยังพบว่า เด็กนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 มีความเครียดและความกังวลเกี่ยวกับการเรียนออนไลน์สูงที่สุด รองลงมา คือ ความพยายามในการเรียนลดลง และไม่สามารถปรับตัวในการเรียนออนไลน์ได้ ตามลำดับ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2564)

กลยุทธ์เพื่อลดภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนจากการเรียนการสอนออนไลน์ในช่วง สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19

รูปแบบการจัดการเรียนการสอนของนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อลดภาวะถดถอยทางการเรียนรู้จากการเรียนการสอนออนไลน์ ภูมิพัฒน์ ศรีวิชิตพันธ์ (2565) ได้เสนอไว้ใน 4 มิติ คือ

1. การใช้กระบวนการหล่อหลอมทางสังคมในครอบครัว (Family Socialization)

พฤติกรรมของมนุษย์เกิดจากการหล่อหลอมระหว่างตัวคนกับสภาพแวดล้อมทางสังคม หรือสภาพแวดล้อมของที่อยู่อาศัย ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อตัวบุคคล อันเป็นลักษณะที่ชี้เฉพาะถึง ทักษะคติ ค่านิยม ความคิด ความเชื่อ ความมีเหตุมีผล ความรู้จักผิดชอบชั่วดี หรือแม้แต่การปฏิบัติตามกฎหมายหรือระเบียบของสังคม เป็นค่าประสบการณ์ตั้งแต่วัยเยาว์จนถึงวัยผู้ใหญ่ และวัยทำงาน สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ เกิดจากการเรียนรู้ในรูปแบบของการซึมซับและปรับตัว ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้เป็นการกล่อมเกลามาจากสังคมและสภาพแวดล้อม หรือที่เรียกว่า "กระบวนการกล่อมเกลารับรู้ทางสังคม หรือ การรับการถ่ายทอดทางสังคมสู่ตัวบุคคล" (Bugental & Goodnow, 1998; Hollander, 1976)

ปัจจุบันสภาพสังคมมีขนาดใหญ่ขึ้น ประกอบกับภาระอันมากมาย ผู้ปกครองจึงส่งเด็กไปโรงเรียนตั้งแต่ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยคาดหวังให้โรงเรียนมีหน้าที่ในการอบรมสั่งเสริมบุตรหลานของตน เมื่อสภาพสังคมมีขนาดใหญ่จึงส่งผลให้ความพร้อมในครอบครัวลดน้อย ดังนั้น เมื่อครอบครัวขาดความพร้อมและไร้ซึ่งการให้การสนับสนุนจึงถือได้ว่าเรื่องนี้เป็นจุดอ่อนและเป็นปัญหาที่ใหญ่มาก และยิ่งเห็นเด่นชัดมากในช่วงการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19

2. การสร้างการเรียนรู้อย่างกระตือรือร้น (Active Learning)

การเรียนรู้อย่างกระตือรือร้น เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบสร้างสรรค์ เน้นกระบวนการเรียนรู้เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ให้เกิดขึ้นในตนเองด้วยการลงมือปฏิบัติ โดยมีครูผู้สอนเป็นผู้ชี้แนะให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ กระบวนการคิด การวิเคราะห์ และการสังเคราะห์ ส่งผลให้สามารถนำไปใช้ในสถานการณ์อื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Michael, 2006) ในสถานการณ์โควิด-19 ครูผู้สอนต้องมีความเข้าใจว่าเด็กในชั้นประถมศึกษาจะเกิดภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ เนื่องจากเด็กมีวุฒิภาวะที่น้อยและมีภาวะ "ขาดการกำกับตนเองในการเรียนรู้" (Spitzer et al, 2021) ดังนั้น ผู้สอนต้องมีความเข้าใจในเรื่องของการสร้างการเรียนรู้อย่างกระตือรือร้น คือ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม และมีปฏิสัมพันธ์การเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติที่หลากหลายรูปแบบ เช่น การวิเคราะห์ การระดมสมอง การแลกเปลี่ยนความ

คิดเห็น ควรเน้นให้เด็กมีความเป็นนักคิดสร้างสรรค์ และเน้นความรู้ที่เกี่ยวกับการดำรงชีพ เป็นกิจกรรมที่เน้นให้เด็กเป็นนักคิด นักแก้ปัญหา และกล้าสอบถาม

3. การสร้างความเป็นพลเมืองที่ตื่นรู้ของนักเรียนและผู้ปกครอง (Active Citizenship)

ในปัจจุบันแนวคิดพลเมืองตื่นรู้ เป็นที่ต้องการมากในสังคมทุกสังคม โดยแนวคิดพลเมืองตื่นรู้หมายถึง การกระทำตนให้เป็นผู้มีความรับผิดชอบ เคารพสิทธิ และความแตกต่างของผู้อื่น เคารพกฎกติกา และมีส่วนร่วมในทางกิจกรรมหรือนโยบายที่ส่งผลกระทบต่อสิทธิของประชาชน โดยประชาชนควรต้องเข้ามามีส่วนร่วมในกิจการสาธารณะต่าง ๆ ซึ่งการพัฒนาความเป็นพลเมืองให้ได้ผล ไม่เพียงแต่เป็นการเรียนในโรงเรียนแต่อย่างเดียวนั้น หากแต่สามารถเกิดจากการถ่ายทอดทางสังคม ภายใต้อาการร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องในทุกฝ่าย ได้แก่ โรงเรียน ครอบครัว และ ชุมชน เป็นต้น (ญาศินี เกิดผลเสรีรัฐ, 2558)

4. การร่วมกันสร้างสรรค์นวัตกรรมทางการสอนและการเรียนรู้ (Co-Creation of Teaching and Learning)

การมีส่วนร่วมถือเป็นหัวใจหลักสำคัญของการเปลี่ยนแปลงกระบวนการเรียนรู้ออกจากการเรียนรู้แบบไม่ได้ลงมือปฏิบัติจริง มาเป็นการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ การพัฒนาสังคมแห่งการเรียนรู้ในอนาคต จำเป็นต้องเริ่มพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนตั้งแต่บัดนี้ โดยเฉพาะทักษะการสร้างสรรค์นวัตกรรม ซึ่งเป็นทักษะเชิงประยุกต์ที่ต้องใช้การคิดวิเคราะห์ การสังเคราะห์ แยกแยะ แลกเปลี่ยน อย่างมีวิจารณญาณ เพื่อรังสรรค์แนวความคิดใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ และยังสามารถแปลงแนวความคิดนั้นให้เกิดเป็นรูปธรรมให้ได้ ซึ่งเรียกว่า "นวัตกรรม" (Bovill, 2020)

การร่วมกันสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการสอนและการเรียนรู้ จึงเป็นนวัตกรรม และถือเป็นการจัดการการเรียนรู้เชิงรุกวิธีการหนึ่ง โดยครูผู้สอนร่วมกับพ่อแม่ ผู้ปกครองจะต้องร่วมกันแสวงหาวิธีการจัดการการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดการเรียนรู้ และพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ รวมถึงการปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ดังที่ วิชัย วงษ์ใหญ่ รองเลขาธิการฯ (2563) ได้เสนอว่า การร่วมกันสร้างสรรค์นวัตกรรมทางการสอนและการเรียนรู้ ระหว่างครูและผู้ปกครองของนักเรียน สามารถทำได้ 5 ขั้นตอน คือ 1) กระตุ้นความสนใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 2) รวบรวมข้อมูล สังเคราะห์ และร่วมกันแสวงหาแนวคิด 3) แสวงหาความร่วมมือ 4) ร่วมกันพัฒนา และ 5) ร่วมกันขยายผลและแบ่งปัน

อาชีพครูสอนหนังสือที่มีเกียรติ หน้าที่ที่สำคัญของครู คือ สอนกับวิจัยเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของตนเอง ดังนั้นกระบวนการวิจัยจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญของครู ในพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้กล่าวถึง การ วิจัยการเรียนการสอนไว้ในมาตรา 24 และ 30 ดังนี้ มาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้รวมทั้งสามารถใช้การวิจัย เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจาก สื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภท ต่าง ๆ มาตรา 30 ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา จากการศึกษาพบว่า มีเจตนาที่จะให้ครูเป็นครูนักวิจัย นั่นคือ มีทักษะในการทำวิจัยที่มุ่งเน้นการวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน

การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน

การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน หมายถึง การสืบสอบเชิงธรรมชาติ จากปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในการเรียนการสอน การเรียนรู้ หรือ พฤติกรรมผู้เรียนโดยที่ครูเป็นผู้วิจัยในสิ่งที่ครูปฏิบัติอยู่ มีผู้เรียน ผู้บริหารหรือ ครูในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการวิจัยด้วย

การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน เป็นการสืบสอบเชิงธรรมชาติที่ต้องใช้ความคิดวิเคราะห์ที่ละเอียดถี่ถ้วนขึ้นอยู่กับการพิจารณาของวิชา การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน มีจุดเน้นที่หลากหลายเชื่อมโยงกัน และเป็นรูปธรรมเพื่อพัฒนาการจัดการกระบวนการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนและสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น

ลักษณะของการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน มีจุดเด่นที่แตกต่างจากการวิจัยอื่น ๆ ดังนี้

1. ครูเป็นผู้วิจัยเอง เพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้แก่วิชาชีพครู
2. ผลการวิจัยสามารถแก้ปัญหาผู้เรียนได้ทันเวลา และตรงจุด
3. การวิจัยช่วยเชื่อมโยงช่องว่างระหว่างทฤษฎีและการปฏิบัติ
4. การเพิ่มศักยภาพการคิดสะท้อนของครูต่อปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน
5. การเพิ่มพลังความเป็นครูในวงการการศึกษา
6. การเปิดโอกาสให้ครูกำหนดแนวทางวิชาการ
7. การพัฒนาและทดสอบการแก้ปัญหาในชั้นเรียน
8. การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความเห็นเรื่องการเรียนรู้ การสอน และทางแก้ปัญหา
9. การนำเสนอข้อค้นพบและการรับฟังข้อแนะนำจากกลุ่มครู
10. การวิจัยและพัฒนาเป็นวงจร เพื่อใช้ข้อค้นพบสมบูรณ์ขึ้น

การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ดำเนินการโดยครูเพื่อแก้ปัญหาในกระบวนการปฏิบัติ (การสอน) ซึ่งต้องทำอย่างรวดเร็วเพื่อนำผลไปใช้ทันที มีการดำเนินการเป็นขั้นตอนต่อเนื่องกัน คือ วางแผน (Plan) นำแผนไปปฏิบัติ (Act) สังเกต (Observe) และสะท้อนกลับเพื่อปรับปรุง (Reflect) และทำซ้ำขั้นตอนแรก จนกว่าการแก้ปัญหาจะบรรลุผลสำเร็จ มีข้อสังเกตการวิจัยในกลุ่มนี้พบว่า สอดคล้องกับกระบวนการปฏิบัติงานของครูมากที่สุด (สุธาสนี บุญญาพิทักษ์, 2554)

แนวทางการนำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน มาใช้เพื่อลดภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนจากการเรียนการสอนออนไลน์ในช่วง สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19

1. แนวทางการออกแบบวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน เพื่อช่วยส่งเสริมกระบวนการหล่อหลอมทางสังคมในครอบครัว (Family Socialization)

การให้พ่อแม่ผู้ปกครองที่อยู่ที่บ้าน ช่วยเรื่องการเรียนการสอนสำหรับนักเรียน อำนวยความสะดวกให้นักเรียนทางด้านอุปกรณ์และเทคโนโลยีการศึกษาทางไกลที่บ้าน อย่างเช่น การจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) การเรียนการสอน

ตัวอย่าง การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน

1. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19
2. ความร่วมมือบ้านและโรงเรียน : ผู้ปกครองกับการส่งเสริมพัฒนาการของลูก ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19

3. การเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19

2. แนวทางการออกแบบวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน เพื่อช่วยส่งเสริมการสร้างการเรียนรู้อย่างกระตือรือร้น (Active Learning)

การสร้างการเรียนรู้อย่างกระตือรือร้น เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนซึ่งสามารถประยุกต์ใช้ได้ทั้งในรูปแบบ Onsite และ Online ที่เน้นทักษะการคิด วิเคราะห์ แยกแยะ และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนร่วมแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร โดยครูผู้สอนจะเป็นผู้อำนวยการความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติได้ด้วยตนเองโดยใช้ความรู้ที่เกิดจากประสบการณ์ และการทบทวนด้วยตัวผู้เรียนเอง (Michael, 2006)

ตัวอย่าง การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน

1. ผลของการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความพึงพอใจในการจัดการเรียนรู้ ของนักเรียน
2. การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับเทคโนโลยีออนไลน์ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียน
3. การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานร่วมกับเทคนิค STAD

3. แนวทางการออกแบบวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน เพื่อช่วยส่งเสริมการสร้างความเป็นพลเมืองที่ตื่นรู้ของนักเรียนและผู้ปกครอง (Active Citizenship)

บทบาทของครูในการสร้างความเป็นพลเมืองที่ตื่นรู้ของนักเรียนนั้น ครูจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในตัวเด็ก และปรับสื่อการสอนทั้ง On hand, On site และ On demand ที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีโอกาสได้รับรู้และรับทราบถึงบทบาทหน้าที่ของตนที่นอกเหนือจากที่เรียนแล้ว เริ่มตั้งแต่หน้าที่ที่ต้องช่วยเหลือครอบครัว เช่น รับผิดชอบสิ่งเล็กๆ น้อยๆ ในขณะที่ยังเรียนหนังสืออยู่ที่บ้าน รวมถึงจัดกิจกรรมที่จะให้เด็กมีสุขภาพที่ดี และรับผิดชอบต่อสังคมในช่วงระยะทางไกลของโรคระบาดเนื่องเชื้อไวรัสโควิด-19

ตัวอย่าง การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน

1. ความรู้ ทักษะชีวิต และพฤติกรรมในการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อไวรัสโควิด-19 ของนักเรียน
2. พฤติกรรมการดูแลสุขภาพตนเองก่อนและหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโควิด(COVID-19) ของนักเรียน
3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโควิด-19 ของนักเรียน

4. แนวทางการออกแบบวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน เพื่อช่วยส่งเสริมการร่วมกันสร้างสรรค์นวัตกรรมการสอนและการเรียนรู้ (Co-creation of Teaching and learning)

ครูผู้สอนหรือครูประจำชั้นต้องปรับบทบาทจากการเป็นครู ให้เป็นเสมือนผู้บริหาร หรือ CEO หรือนักประสานสิบทิศ ในการบริหารจัดการกระบวนการและทรัพยากรทางการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบการขอความช่วยเหลือ การระดมทุน แม้แต่การรับบริจาคของเล่น ให้แก่เด็กในครอบครัวที่ไม่มีความพร้อมเพื่อใช้ในการเรียนออนไลน์ นอกจากนี้ ยังต้องมีทักษะในการออกแบบกิจกรรม (instructional design) โดยให้คำแนะนำแก่ผู้ปกครองถึงกิจกรรมในขณะที่เด็กต้องเรียนออนไลน์ที่บ้าน ว่าจะต้องมีกิจกรรมใดบ้างที่จะทดแทนหรือชดเชยส่วนที่ขาดหายไป

ตัวอย่าง การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน

1. รายงานการใช้นวัตกรรมการจัดการเรียนการสอน กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning โดยใช้รูปแบบการสอนแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 5E+
2. รายงานการใช้นวัตกรรมจัดการเรียนการสอนด้วยห้องเรียนออนไลน์ โดยใช้ Google Classroom และ สื่อเทคโนโลยี
3. การพัฒนาการเรียนการสอนบนบทเรียนออนไลน์ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ กรณีศึกษา เพื่อส่งเสริมการคิดแก้ปัญหาของนักเรียน

บทสรุป

แม้ว่าโควิด-19 จะยังอยู่กับเราต่อไปหรือไม่ ผู้เขียนเสนอให้ครูได้นำแนวทางการนำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนมาใช้เพื่อ พัฒนาการจัดการกระบวนการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนและสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น อีกทั้งควรมีการจัดทำตัวชี้วัดที่ชัดเจนเกี่ยวกับความรู้ ทักษะ และพัฒนาการของนักเรียนในแต่ละด้าน ในแต่ละปี โดยต้องได้รับการยอมรับจากกลุ่มพ่อแม่ผู้ปกครอง และเมื่อทำกิจกรรมการเรียนการสอนเสร็จแล้ว พ่อแม่ผู้ปกครองก็ควรมีโอกาสให้ข้อมูลป้อนกลับในการดำเนินกิจกรรมแก่ครู หรือให้ข้อเสนอแนะกิจกรรมต่าง ๆ แก่ครูประจำชั้น เพื่อปรับปรุงพัฒนา รูปแบบกิจกรรมในรูปแบบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากแต่ละครอบครัวกับสถานศึกษา ตามแนวทาง Co-creation of Teaching, Learning, and Evaluating ทั้งนี้ เพื่อไม่ให้ประสบการณ์ในการเรียนรู้ของนักเรียนหายไป รวมถึงลดปัญหาจากการเกิดภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนไทยร่วมกับกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน เพื่อการปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนการสอนของเด็กนักเรียน ครู ควรร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ตลอดทั้งเป็นผู้นำในการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องสร้าง และสนับสนุนชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และศึกษานิเทศก์ต้องมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพตลอดทั้งเป็นผู้นำในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาชีพ เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้และการจัดการศึกษา เพื่อลดผลกระทบที่เกิดขึ้นของการเรียนการสอนแบบออนไลน์ในวงสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 หรือสถานการณ์อื่น ๆ ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- งานโรคติดต่ออุบัติใหม่ กลุ่มพัฒนาวิชาการโรคติดต่อ. (2564). สถานการณ์โรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มาตรการสาธารณสุข และปัญหาอุปสรรคการป้องกันควบคุมโรคในผู้เดินทาง. <https://doh.go.th/uploads/files/2017420210820025238.pdf>
- ญาสินี เกตุผลเสถียร. (2563). การพัฒนาทุนมนุษย์สู่ความเป็นพลเมืองที่ตื่นตัว. วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี, 5(2), 166-175.
- ภูมิพัฒน์ ศรีธรรมพัฒน์. (2565). กลยุทธ์เพื่อลดภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนไทย จากการเรียนการสอนออนไลน์ ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19. วารสารสังคมศาสตร์บูรณาการ มหาวิทยาลัยมหิดล, 9(1), 71-86.
- วิชัย วงษ์ใหญ่ และมารุต พัฒนา. (2563). การเรียนรู้ร่วมกันสร้างสรรค์นวัตกรรม Co-creation Learning. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2564). รายงานผลการศึกษาระยะถดถอยทางการเรียนรู้ของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานการณ์โควิด-19. สภาพการณ์บทเรียน และแนวทางการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้. <http://www.onec.go.th/th.php/book/BookView/1932>

สุธาสนี บุญญาพิทักษ์, (2554). เอกสารประกอบการอบรม เรื่อง การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน (เอกสารที่ไม่ได้ตีพิมพ์). คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ.

Betebenner, D., & Van Iwaarden, A. (2020). Issues and considerations that the COVID-19 pandemic presents for measuring student growth [Blog post]. <https://www.nciea.org/blog/sgp/issues-and>

Bovill, C. (2020). Co-creation in learning and teaching: The case for a whole-class approach in higher education. *Higher Education*, 79(6), 1023–1037.

Bugental, D. B., & Goodnow, J. J. (1998). *Socialization processes*. In Handbook of child psychology: Social, emotional, and personality development, Vol. 3, 5th ed (pp. 389–462). John Wiley & Sons, Inc.

Giannopoulou, I., Efstathiou, V., Triantafyllou, G., Korkoliakou, P., & Douzenis, A. (2021). Adding stress to the stressed: Senior high school students' mental health amidst the COVID-19 nationwide lockdown in Greece. *Psychiatry Research*, 295, 113560. <https://doi.org/10.1016/j.psychres.2020.113560>

Hou, T., Mao, X., Dong, W., Cai, W., & Deng, G. (2020). Prevalence of risk factors associated with mental health problems and suicidality among senior high school students in rural China during the COVID-19 outbreak. *Asian Journal of Psychiatry*, 53, 102305. <https://doi.org/10.1016/j.ajp.2020.102305>

Michael, J. (2006). Where's the evidence that active learning works. *Advances in Physiology Education*, 30(4), 159–167.

Middleton, K. V. (2020). The longer-term impact of covid-19 on K–12 student learning and assessment. *Educational Measurement: Issues and Practice*, 39(3), 41–44.

Plakhotnik, M. S., Volkova, N. V., Jiang, C., Yafaoui, A., Rheiffer, G., McKay, K., Newman, S., & Reißig-Thust, S. (2021). The perceived impact of COVID-19 on student well-being and the mediating role of the university support: Evidence from France, Germany, Russia, and the UK. *Frontiers in Psychology*, 12, 642689. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2021.642689>

Radu, M.-C., Schnakovsky, C., Merghelegiu, E., Ciubotariu, V.-A., & Cristea, I. (2020). The impact of the covid-19 pandemic on the quality of educational process: A student survey. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 17(21), 7770. <https://doi.org/10.3390/ijerph17217770>

Rao, M. E., & Rao, P. M. (2021). The mental health of high school students during the COVID-19 pandemic. *Frontiers in Education*, 6, 719539. <https://doi.org/10.3389/feduc.2021.719539>

Spitzer, M. W. H., & Musslick, S. (2021). Academic performance of K-12 students in an online-learning environment for mathematics increased during the shutdown of schools in wake of the COVID-19 pandemic. *PLOS ONE*, 16(8), e0255629. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0255629>

การประเมินโครงการอาหารกลางวันโรงเรียนวัดพระมหาธาตุ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1
Lunch Program Evaluation in Wat Phramahathat School
Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 1

ชนิภา วิศาล¹, สมปอง รักษาธรรม², วีระยุทธ ชาตะกาญจน์³
Chanipa Wisarn¹, Sompong Raksathum², Werayut Chatakan²

บทคัดย่อ

การประเมิน ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ ประเมินด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต และความพึงพอใจของผู้บริหาร ครู และนักเรียน ที่มีต่อโครงการอาหารกลางวันโรงเรียนวัดพระมหาธาตุ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ซึ่งการประเมินในครั้งนี้ ใช้รูปแบบการประเมินแบบซิปป (CIPP Model) กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลในการประเมินโครงการครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครู จำนวน 53 คน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6 จำนวน 322 คน โดยเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน ประกอบด้วย 1. การประเมินเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถาม ประเมินด้านบริบท ประเมินด้านปัจจัยนำเข้า ประเมินด้านกระบวนการ และประเมินด้านผลผลิต 2. การประเมินเชิงคุณภาพ โดยใช้ การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

จากผลการประเมินโครงการเชิงปริมาณ พบว่า การประเมินโครงการอาหารกลางวันโรงเรียนวัดพระมหาธาตุ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านบริบท ด้านกระบวนการและด้านผลผลิต จากผลการประเมินโครงการเชิงคุณภาพ พบว่า อาหารกลางวันที่โรงเรียนจัดให้นักเรียนทุกคนโดยภาพรวม มีความเหมาะสม มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ เป็นที่พึงพอใจของโรงเรียนและนักเรียน

คำสำคัญ : โครงการอาหารกลางวัน, โรงเรียนวัดพระมหาธาตุ, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1, การประเมินโครงการ

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช Email : 6355701048@nstru.ac.th

¹ Education Faculty Nakhon Si Thammarat Rajabhat University Email : 6355701048@nstru.ac.th

² ศึกษาราชการแทนอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช Email : Sompong_rak@nstru.ac.th

² Acting President of Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, Email : Sompong_rak@nstru.ac.th

³ รองศาสตราจารย์ ดร. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช Email: werayut cha@nstru.ac.th

³ Associate Professor, Faculty of Education, Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, Email : werayut cha@nstru.ac.th

Abstract

This evaluation aims to assess factors of inputs, process, and production as well as the satisfaction of the management team, teachers, and students towards the lunch program in Wat Phramahathat School, Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 1. The CIPP Model has been adopted. The sample groups included 53 respondents from the management team and teachers, and 322 primary students. This evaluation employed 1) a questionnaire as a quantitative approach to assess the factors of input, process, and production, and 2) a focus group discussion as a qualitative approach.

The findings revealed that the lunch program in Wat Phramahathat School, Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 1 was rated highest level in every dimension, including inputs, context, process, and production respectively (from highest to lowest average score). The qualitative evaluation found that the lunches provided to all students, in overall, were appropriate, good quality, and effective. They were satisfied with the school and students.

Keywords: Lunch Program, Wat Phramahathat School, Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 1, Project Evaluation

1. บทนำ

โครงการอาหารกลางวัน เป็นโครงการที่เกิดจากความตระหนักของรัฐบาล ที่มุ่งแก้ปัญหาภาวะทุพโภชนาการในเด็ก ซึ่งพบว่านักเรียนประถมศึกษา จำนวนมากขาดแคลนอาหารกลางวันหรือมีอาหารกลางวันแต่ปริมาณไม่เพียงพอ หรืออาหารมีคุณค่าทางโภชนาการต่ำ ทำให้ภาวะการเจริญเติบโต ไม่เป็นไปตามเกณฑ์ของกระทรวงสาธารณสุข โครงการอาหารกลางวันเริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี 2495 กระทรวงศึกษาธิการได้ทดลองจัดอาหารกลางวันแก่นักเรียนในสังกัด ซึ่งพบว่า โรงเรียนขาดงบประมาณในการดำเนินงาน ทำให้ไม่สามารถ จัดอาหารกลางวันให้นักเรียนขาดแคลนได้อย่างทั่วถึง ในปี พ.ศ. 2530 สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้เล็งเห็นความสำคัญของโครงการอาหารกลางวัน จึงกำหนดนโยบาย ให้โรงเรียนดำเนินโครงการอาหารกลางวันทุกโรงเรียน ก่อนวันที่ 5 ธันวาคม 2530 ภายใต้คำขวัญ 60 พรรษามหาราชา เด็กประถมศึกษาไม่หิวโหย ต่อมา ในช่วงปลายปีงบประมาณ 2534 รัฐบาลเร่งรัดช่วยเหลือเด็ก ในระดับประถมศึกษาที่มีภาวะทุพโภชนาการ และขาดแคลนอาหารกลางวัน กำหนดให้มีกฎหมาย พระราชบัญญัติกองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวัน ในโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ.2535 (สำนักงานกองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวัน, 2559) โดยนำแนวคิดการประเมินตามรูปแบบซีบีพี (CIPP Model) ของ Daniel Stufflebeam ซึ่งมีขอบข่ายการประเมินโครงการที่ ครอบคลุมการประเมิน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านบริบท (Context) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ด้านกระบวนการ (Process) และด้านผลผลิต (Product)

โรงเรียนวัดพระมหาธาตุจัดทำโครงการอาหารกลางวันมาตั้งแต่ปีการศึกษา 2542 เพื่อสนองนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการและนโยบายของโรงเรียน ที่มุ่งเน้นให้นักเรียนทุกคนได้รับประทานอาหารกลางวันที่มีคุณค่าทางโภชนาการ สะอาด ปลอดภัย และรับประทานอิ่มทุกมื้อ นอกจากนี้ยังได้ มุ่งปลูกฝังให้นักเรียนมีสุขนิสัยที่ดีในการรับประทานอาหาร และเพื่อสนองนโยบาย คุณภาพการศึกษา ให้โรงเรียนเป็นโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้ศึกษาเป็นข้าราชการครู ในตำแหน่งครู โรงเรียนวัดพระมหาธาตุ มีหน้าที่ช่วยรับผิดชอบในโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน จึงได้มีแนวคิดที่จะประเมิน

โครงการอาหารกลางวันโรงเรียนวัดพระมหาธาตุ ปีการศึกษา 2564 นี้จะเป็นระบบ เพื่อค้นหาสาเหตุที่เกี่ยวข้องกับปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวัน ที่จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาปรับปรุง เปลี่ยนแปลง แกไขและวางแผนการ ดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันในปีต่อไป อันจะส่งผลต่อการพัฒนาสุขภาพอนามัยของ นักเรียนโรงเรียนวัดพระมหาธาตุ ซึ่งจะเติบโตเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศชาติต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อประเมินบริบท (Context Evaluation) ของโครงการอาหารกลางวันโรงเรียนวัดพระมหาธาตุ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1

2.2 เพื่อประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) ของโครงการอาหารกลางวันโรงเรียนวัดพระมหาธาตุ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1

2.3 เพื่อประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) ของโครงการอาหารกลางวันโรงเรียนวัดพระมหาธาตุ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1

2.4 เพื่อประเมินผลผลิต (Product Evaluation) ของโครงการอาหารกลางวันโรงเรียนวัดพระมหาธาตุ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1

3. ระเบียบวิธีวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการประเมินโครงการครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน 5 คน ครูผู้สอนโรงเรียนวัดพระมหาธาตุจำนวน 110 คน (ในการประเมินครั้งนี้ผู้ประเมินใช้ ครูผู้สอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1- 6 จำนวน 87 คน ในการประเมินเท่านั้น) และนักเรียนโรงเรียนวัดพระมหาธาตุระดับชั้นประถมศึกษาปีที่1-6 จำนวน 2,080 คน ปีการศึกษา 2564

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน 5 คน ครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1- 6 จำนวน 48 คน เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่าง แบบเจาะจง (Purposive Sampling) และนักเรียนโรงเรียนวัดพระมหาธาตุ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1- 6 จำนวน 322 คน ปีการศึกษา 2564 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตารางของเครจซี่ และมอร์แกน ได้จำนวน 322 คน โดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified sampling) ชั้นที่ 1 สุ่ม เป็นระดับชั้น ชั้นที่ 2 สุ่ม เป็นห้องเรียน ชั้นที่ 3 สุ่ม นักเรียนแยกเพศ ชาย หญิง รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 375 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการอาหารกลางวันโรงเรียนวัดพระมหาธาตุ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ใช้แบบสอบถามการประเมินรูปแบบซีปปี้ (CIPP Model) ใน 4 ด้าน คือ ด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต โดยแบบสอบถามมีข้อคำถามทั้งหมด 40 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ แบ่งเป็น 2 ชุด ได้แก่ ชุดที่1 สำหรับประเมินผู้บริหารและครู และชุดที่ 2 สำหรับประเมินนักเรียน ซึ่งเป็นการประเมินเชิงปริมาณ และการประเมินเชิงคุณภาพโครงการอาหารกลางวันโรงเรียนวัดพระมหาธาตุ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ปีการศึกษา 2564 โดยใช้การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 ผู้บริหารและครู และ กลุ่มที่ 2 นักเรียนโรงเรียนวัดพระมหาธาตุ แบบสอบถามผ่านผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) และวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของเนื้อหาในข้อคำถามกับลักษณะเฉพาะกลุ่มพฤติกรรม ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องทุกข้ออยู่ระหว่าง 0.60 - 1.00

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ประเมินโครงการได้ดำเนินการตามขั้นตอนของการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังต่อไปนี้

- 1) ผู้ประเมินโครงการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยวิธีการแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อทำการตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง
- 2) ติดตามตรวจสอบความถูกต้อง และความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามในแต่ละข้อคำถาม
- 3) นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ตามสถิติโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์

3.4. การวิเคราะห์ข้อมูล

3.4.1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ในการประเมินครั้งนี้ ผู้ประเมินได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

- 1) ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Checklists) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ (Percentage)
- 2) ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนแบบตรวจสอบรายการ (Checklists) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ (Percentage)
- 3) ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามการประเมินโครงการ แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยมีการแปลผลข้อมูลจากค่าเฉลี่ย
- 4) การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS for Windows

3.4.2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ในการประเมินครั้งนี้ ผู้ประเมินได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

- 1) การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสร้างข้อสรุป ในการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งส่วนใหญ่ข้อมูลที่น่าสนใจ วิเคราะห์ จะเป็นข้อความบรรยาย (Descriptive) ซึ่งได้จากการสังเกต สัมภาษณ์ และจดบันทึก
- 2) การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เป็นข้อความบรรยายเหมือนกัน แต่เป็นการกระทำกับข้อมูลที่ได้จากเอกสาร จะกระทำโดยการพยายามทำให้ข้อมูลนั้นเป็นจำนวนที่นับได้ มักใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเอกสารในการวิจัยเอกสาร

4. สรุปผลการวิจัย

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลจากการประเมินโครงการอาหารกลางวันโรงเรียน วัดพระมหาธาตุ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้ง 4 ด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านบริบท ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต สรุปผลได้ดังนี้

ประเด็นการประเมิน	ผลการประเมิน		
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.ด้านบริบท	4.64	0.50	มากที่สุด
2.ด้านปัจจัยนำเข้า	4.67	0.50	มากที่สุด
3.ด้านกระบวนการ	4.63	0.56	มากที่สุด
4.ด้านผลผลิต			
ความพึงพอใจที่มีต่อโครงการจากผู้บริหารและครู (n = 53)	4.61	0.60	มากที่สุด
ความพึงพอใจที่มีต่อโครงการจากนักเรียน (n = 322)	4.58	0.49	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า

1. ด้านบริบท พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ วัตถุประสงค์ของ โครงการมีความจำเป็นและสำคัญต่อการดำเนินงานของโรงเรียน รองลงมา โครงการสามารถทำให้สำเร็จได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด และ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด วัตถุประสงค์ของโครงการสอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียน และ โครงการมีความเหมาะสมกับเวลาและสถานการณ์

2. ด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจของบุคลากรและเจ้าหน้าที่ที่มีต่อโครงการ รองลงมา ความพร้อมของครูในการบริหารจัดการโครงการและ เอกสารประกอบการประเมินผลดำเนินงานโครงการมีความเหมาะสม ครบถ้วน และ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ความเพียงพอของบุคลากรและเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบโครงการ

3. ด้านกระบวนการ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ การจัดเก็บข้อมูลที่ใช้ในการดำเนินโครงการอย่างถูกต้องเหมาะสม และสะดวกต่อการนำไปใช้วางแผนการดำเนินงานโครงการ รองลงมา การประชุมปรึกษาหารือร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ครู และ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย เพื่อวางแผนการดำเนินงานโครงการ และ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด การจัดทำแผนปฏิบัติการดำเนินโครงการ และการประชุมชี้แจงบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้เข้าใจวัตถุประสงค์การดำเนินงานโครงการ

4. ด้านผลผลิต พบว่า

1) ผู้บริหารและครูมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันโรงเรียนวัดพระมหาธาตุ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ภาชนะ อุปกรณ์ ที่ใช้ในการรับประทานอาหาร สะอาดถูกต้องตามหลักสุขอนามัย รองลงมา บุคลากรหรือครูที่มีหน้าที่ให้บริการจัดเตรียมอาหารกลางวัน มีความเหมาะสมและเพียงพอ และ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ภาชนะ อุปกรณ์ ที่ใช้ในการรับประทานอาหาร มีเพียงพอและเหมาะสม

2) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันโรงเรียนวัดพระมหาธาตุ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ บุคลากรหรือครูที่มีหน้าที่ให้บริการจัดเตรียมอาหารกลางวัน รักษาความสะอาดได้อย่าง เหมาะสม ถูกต้องตามหลักสุขอนามัย รองลงมา การล้างทำความสะอาดภาชนะ อุปกรณ์ ที่ใช้ในการรับประทานอาหาร สะอาดถูกต้องตามหลักสุขอนามัย และ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด การแต่งกายของบุคลากรหรือครูที่มีหน้าที่ให้บริการจัดเตรียมอาหารกลางวัน มีความสะอาด และเหมาะสม

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผลการประเมินโครงการเชิงคุณภาพ พบว่า จากประเด็นในข้อคำถาม สรุปได้ ดังนี้

4.2.1 ด้านบริบท การจัดบริการอาหารกลางวัน มีความเหมาะสม กับความต้องการของนักเรียน โดยได้มีการควบคุมดูแลเกี่ยวกับการสุขาภิบาลอาหารและอาหารปลอดภัยได้อย่างถูกต้อง มีคุณภาพได้มาตรฐานโภชนาการ โดยทางโรงเรียนได้ดำเนินโครงการตามแผนปฏิบัติการ ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

4.2.2. ด้านปัจจัยนำเข้า การบริการอาหารกลางวันของผู้ประกอบการ เป็นไปตามข้อตกลงสัญญาการจัดซื้อ จัดจ้างของโรงเรียน โดยคุณภาพของอาหารและวัตถุดิบก็ได้มาตรฐานโภชนาการ รายการอาหารก็เป็นไปตามโปรแกรม Thai School Lunch ที่ครูผู้รับผิดชอบได้จัดทำขึ้น

4.2.3. ด้านกระบวนการ ในการปฏิบัติงานของแม่ครัวหรือบุคคลที่มีหน้าที่ให้บริการจัดเตรียมอาหารกลางวันแก่นักเรียน รวมถึงผู้ที่ทำงานเกี่ยวกับการผลิตอาหารทั้งหมดปฏิบัติตามสุขลักษณะที่ดีส่วนบุคคล ทั้งทางด้านการแต่งกายและสุขนิสัย การแต่งกายเหมาะสม สะอาด เรียบร้อยถูกสุขลักษณะที่ดี ในส่วนของสถานที่ในการรับประทานอาหารกลางวัน นักเรียนรับประทานอาหารในห้องเรียน โดยรวมบริเวณห้องเรียน และรอบอาคาร สะอาด มีถังขยะ มีการระบายอากาศ และมีแสงสว่างเพียงพอ

4.2.4. ด้านผลผลิต ในส่วนของรายการอาหาร (เมนู) มีความเหมาะสมและดูน่ารับประทาน รายการอาหารมีความหลากหลายน่ารับประทาน มีการหมุนเวียนรายการอาหารในแต่ละสัปดาห์ อาหารมีรสชาติอร่อยรสชาติไม่จัดเกินไป แกงเผ็ดก็ไม่เผ็ดจนเกินไป ปริมาณการตักอาหารให้นักเรียนมีความเหมาะสม และเพียงพอ ภาชนะและเครื่องมืออุปกรณ์ที่ใช้กับอาหาร การเลือกใช้วัสดุ วิธีการใช้ การล้าง ตลอดจนการจัดเก็บเหมาะสม มีมาตรฐาน ปลอดภัย สะอาดและถูกสุขลักษณะที่ดี

5. อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการประเมินโครงการอาหารกลางวันโรงเรียนวัดพระมหาธาตุ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ตามรูปแบบซีปปี้ (CIPP Model) 4 ด้าน คือ การประเมินด้านบริบท การประเมินด้านปัจจัยนำเข้า การประเมินด้านกระบวนการ และการประเมินด้านผลผลิต มีประเด็นสำคัญที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

5.1 ด้านบริบท พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทั้งนี้เนื่องมาจาก โรงเรียนวัดพระมหาธาตุ ได้ดำเนินโครงการอาหารกลางวันตามนโยบายของรัฐบาล ภายใต้กองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ โดยได้มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนได้รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ ถูกต้องตามหลักโภชนาการ และอิ่มทุกวัน ซึ่งได้รับการสนับสนุนงบประมาณค่าอาหารกลางวัน จากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ผู้บริหารและครู จึงมีความคิดเห็นว่าการโครงการอาหารกลางวันโรงเรียนวัดพระมหาธาตุ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 โดยรวม มีความเหมาะสม สอดคล้องกับนโยบายทางการศึกษา สภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการ และความจำเป็นในการดำเนินงาน อยู่ในระดับมากที่สุด ถือว่า ผลการประเมินโครงการอาหารกลางวันโรงเรียนวัดพระมหาธาตุ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ด้านบริบทวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการอาหารกลางวันชัดเจน เพื่อช่วยเหลือเด็กนักเรียนที่ขาดแคลนอาหารกลางวัน ขาดสารอาหาร หรือเด็กที่มีฐานะยากจน ได้รับอาหารเหมาะสมทั่วถึงครบทุกคน สอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐยา ศรีวงศ์ (2557) ศึกษาเรื่องการพัฒนาการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันโรงเรียนบ้านโคกสูงอำเภออุซันจังหวัดศรีสะเกษ พบว่าผลการพัฒนาโครงการอาหารกลางวันผู้เข้าร่วมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางในการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันอย่างเป็นระบบได้แก่การสำรวจข้อมูลที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานมีการแต่งตั้งคณะกรรมการโครงการมีการวางแผนการดำเนินงานตามแผนที่วางไว้และเมื่อดำเนินการตามแผนเสร็จมีการประเมินโครงการว่าได้ผลเป็นอย่างไรสุดท้ายคือการรายงานผลการดำเนินงานนอกจากการดำเนินงานที่เป็นระบบแบบแผนแล้วยังได้ใช้กระบวนการเรียนการสอนมาประยุกต์ปรับใช้ในแผนการดำเนินงาน สอดคล้องกับนโยบายการส่งเสริมโภชนาการ การสุขาภิบาลอาหาร และนโยบายของโรงเรียนเป็นอย่างดี ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพบุลย์ มีสิน (2558) การประเมินผลการศึกษาการดำเนินโครงการอาหารกลางวันแบบยั่งยืน ในโรงเรียน ประถมศึกษาของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีศรี

สะเกษ ที่ว่า โรงเรียนมีความเข้าใจวัตถุประสงค์ของโครงการอาหารกลางวันเพื่อให้นักเรียนทุกคนได้รับประทานอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการอย่างครบถ้วน จึงทำให้ความคิดเห็นสอดคล้องกับการจัดอาหารกลางวันในโรงเรียนของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561) ที่ว่า เพื่อให้นักเรียนได้รับประทานอาหารที่มีคุณค่าและเพียงพอต่อความต้องการของร่างกาย และช่วยเหลือนักเรียนขาดแคลนอาหารกลางวันให้ได้รับประทานอาหารกลางวันครบถ้วน

5.2 ด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทั้งนี้เนื่องมาจาก โรงเรียนวัดพระมหาธาตุ ได้ดำเนินโครงการอาหารกลางวัน ด้านงบประมาณ บุคลากร อาคารสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ เป็นไปตามระเบียบของการดำเนินงานโครงการ ถูกต้องเรียบร้อย ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นว่าโครงการอาหารกลางวันโรงเรียนวัดพระมหาธาตุ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 มีความคิดเห็นว่า ปัจจัยนำเข้า โดยรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด บุคลากรผู้รับผิดชอบโครงการและคณะกรรมการดำเนินงานมีความรู้ความเข้าใจในวิธีการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันให้บรรลุวัตถุประสงค์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ จินดาพรา พวงมาลา (2559) แนวทางเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนบ้านบางแก้ว ที่ว่า ครูผู้รับผิดชอบโครงการศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับวิธีการหรือหลักการจัดอาหาร ด้านงบประมาณ พบว่า โรงเรียนมีการจัดงบประมาณในการดำเนิน โครงการอาหารกลางวันมีความเหมาะสมต่อเนื่องทุกปีและด้านวัสดุอุปกรณ์และสถานที่ พบว่า มีวัสดุ อุปกรณ์เครื่องมือ และสถานที่ในการรับประทานอาหารเช้าของนักเรียนมีความเหมาะสมและมีเพียงพอ สถานที่รับประทานอาหารเช้า สถานที่เตรียมอาหาร ภาชนะ อุปกรณ์มีความสะอาดถูกหลักอนามัย

5.3 ด้านกระบวนการ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทั้งนี้เนื่องมาจาก โรงเรียนวัดพระมหาธาตุ ได้ดำเนินการจัดทำแผนโครงการอาหารกลางวัน โดยได้มีการแต่งตั้งครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อรับผิดชอบโครงการ ให้เป็นไปด้วยความถูกต้องเรียบร้อยตามกรอบของมาตรฐานงานโภชนาการ และสุขาภิบาลอาหารในโรงเรียน ภายใต้โปรแกรม Thai School Lunch ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัณฑิลา กุลจรัสรัตน์ (2561) ที่ศึกษาเรื่องความพึงพอใจของนักเรียนต่อบริการอาหารกลางวันของโรงเรียนสารสาสน์วิเทศคลองหลวง ที่ว่า ความพึงพอใจต่อบริการอาหารกลางวันในระดับดีมากทุกด้านตามลำดับ ดังนี้ ด้านการบริการของพนักงานด้านภาชนะอุปกรณ์ด้านอาหารและด้านสถานที่และสิ่งแวดล้อม

5.4 ด้านผลผลิต พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องมาจากโรงเรียนวัดพระมหาธาตุ ได้ดำเนินโครงการอาหารกลางวัน ด้านผลผลิตของโครงการ ได้แก่ ด้านภาวะโภชนาการ นักเรียนได้รับประทานอาหารกลางวันอย่างเหมาะสม พอเพียง และด้านสุขนิสัยในการรับประทานอาหารของนักเรียน พบว่าโรงเรียนมีการประเมินภาวะโภชนาการของเด็กนักเรียน โดยการชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูง และนักเรียนมีน้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์มาตรฐานกระทรวงสาธารณสุข (กระทรวงศึกษาธิการ 2559) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปาริชาติ ไตรหัตถทรัพย์ (2561) ศึกษาเรื่องการศึกษาสภาพและแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราชเขต 7 ที่ว่า โรงเรียนมีการตรวจภาวะโภชนาการของนักเรียน โดยการชั่งน้ำหนัก และวัดส่วนสูงของนักเรียนตามกำหนดเวลา ซึ่งวิธีการนี้ถือว่าเป็นการประเมินผลการดำเนินงาน โครงการอาหารกลางวันวิธีหนึ่งด้วย และสอดคล้องกับรายงานผลการศึกษาความเจริญเติบโตของเด็กที่อยู่ในโครงการอาหารกลางวันของสำนักนโยบายและแผนการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม (กระทรวงศึกษาธิการ 2559) ที่ว่า โครงการอาหารกลางวันในโรงเรียน มีความสำคัญต่อพัฒนาการเจริญเติบโตทางร่างกายด้านน้ำหนักและส่วนสูงของนักเรียน จากการประเมินด้านการรับประทานอาหารเช้า นักเรียนมีสุขนิสัยที่ดี โดยมีการล้างมือก่อนรับประทานอาหารเช้า

แปรงฟันหลังรับประทานอาหารกลางวันทุกวัน และมีมารยาทที่ดีในการรับประทานอาหาร สอดคล้องกับงานวิจัยของวรรณภา กาโยงแว่น (2557) ศึกษาเรื่องการประเมินโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนบ้านเมืองคลองอำเภอเชียงดาวจังหวัดเชียงใหม่พบว่าผลการประเมินการดำเนินโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนบ้านเมืองคลองอำเภอเชียงดาวจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งด้านสภาพแวดล้อม พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่าวัตถุประสงค์ของโครงการอาหารกลางวันเพื่อให้นักเรียนได้มีอาหารกลางวันรับประทานทุกคนทุกวันเพื่อมุ่งพัฒนาสุขนิสัยและมารยาทในการรับประทานอาหารของนักเรียนและการจัดโครงการอาหารกลางวัน สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการประเมินไปใช้

6.1.1. ด้านบริบท ควรมีการจัด โครงการอาหารกลางวันให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน และผู้ปกครอง มีการแต่งตั้งคณะกรรมการนักเรียนเพื่อสอดส่องดูแลนักเรียนแทนครูระหว่างช่วงรับประทานอาหารกลางวัน เพื่อให้นักเรียนรับประทานอาหารกลางวันให้ได้ครบทุกคน

6.1.2. ด้านปัจจัยนำเข้า ควรจัดให้มีการอบรมให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการก่อนรับเข้าทำงาน และเตรียมพร้อมทั้งด้านจำนวนบุคลากรและให้ความรู้เรื่องโครงการอาหารกลางวันด้วย อีกทั้งจัดสถานที่ที่รับประทานอาหารให้มีความปลอดภัย ตลอดจนจัดสรรเงินอุดหนุนอาหารกลางวันที่โรงเรียนได้รับให้เพียงพอกับปริมาณและคุณภาพอาหาร

6.1.3. ด้านกระบวนการดำเนินงาน ควรปรับระยะเวลาการรับประทานอาหาร ให้สอดคล้องกับเวลาเรียน กำหนดบทลงโทษกับนักเรียนที่ไม่เก็บภาชนะ ใส่อาหาร จัดทำข้อปฏิบัติในการรับประทานอาหารกลางวันของโรงเรียนให้ชัดเจน และให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหามากขึ้น มีการอบรมครูผู้รับผิดชอบโครงการอาหารกลางวันและผู้ประกอบอาหารมีการให้บริการหรือพูดคุยกับนักเรียนอย่างสุภาพ

6.1.4. ด้านผลผลิต ครูปลูกฝังเรื่องโภชนาการ อาหารหลัก 5 หมู่ สุขนิสัยที่ดี และในการประชุมผู้ปกครอง จัดให้ผู้ปกครองได้แสดงความคิดเห็น ในเรื่องโครงการอาหารกลางวัน

6.2 ข้อเสนอแนะในการประเมินครั้งต่อไป

6.2.1 ควรมีการประเมินโครงการอาหารกลางวันโรงเรียนวัดพระมหาธาตุ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ต่อไปทุก ๆ ปี

6.2.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของการบริหารจัดการโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนเพื่อนำแนวทางไปปฏิบัติ ในปีต่อไป

6.2.3 ควรนำผลการวิจัย บทสรุป และข้อเสนอแนะต่าง ๆ ไปประยุกต์ใช้ในการกำหนดนโยบายและกำหนดแผนการปฏิบัติงานการบริหารจัดการโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนตามบริบทและงบประมาณของโรงเรียนเพื่อนำไปสู่ปัจจัยความสำเร็จต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). *แนวทางการดำเนินการโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา*.
กรุงเทพ : ครูสภาลาดพร้าว.
- กัญจน์กฤษ์ กุลจรัสรัตน์. (2561). *ความพึงพอใจของนักเรียนต่องานบริการอาหารกลางวันของโรงเรียนสารสาสน์
วิเทศคลองหลวง*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- กองทุนเพื่อโครงการอาหารกลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา. (2559). *คู่มือการดำเนินงานโครงการอาหาร
กลางวันในโรงเรียนประถมศึกษา*. กรุงเทพมหานคร.
- จินดาพร พวงมาลา และสุรศักดิ์ แก้วเอียน. (2560). *แนวทางเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารโครงการอาหาร
กลางวันของโรงเรียนบ้านบางแก้ว*. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา*, 12(4), 824-837.
- ณัฐยา ศรีวงศ์. (2557). *การพัฒนาการดำเนินงานโครงการอาหารกลางวันโรงเรียนบ้านโคกสูงอำเภอบางขัน
จังหวัดศรีสะเกษ*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ปาริชาติ ไตรหัตถทรัพย์. (2561). *การศึกษาสภาพและแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศในการดำเนินงานโครงการ
อาหารกลางวันของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราชเขต 7*.
(วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- ไพบุลย์ มีสิน. 2558. *การประเมินผลการกำกับดูแลโครงการอาหารกลางวันแบบยั่งยืน ในโรงเรียน
ประถมศึกษาของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีศรีสะเกษ*. *วารสารวิจัย มทร.กรุงเทพฯ*, 9(2), 1-14.
- วรรณภา กาโย่งแว่น. (2557). *การประเมินโครงการอาหารกลางวันของโรงเรียนบ้านเมืองคลอง อำเภอเชียงดาว
จังหวัดเชียงใหม่ [วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาการบริหารการศึกษา, บัณฑิต
วิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่]*. CMU Intellectual Repository.
<http://cmuir.cmu.ac.th/jspui/handle/6653943832/39687>
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). *ข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา ปี 2558-2559*.
กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.

การประเมินโครงการการเสริมสร้างวินัยนักเรียนโรงเรียนวัดสามัคคีธรรมมาราม

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2

The Evaluation of The Project to Strengthen Student Discipline at Wat Samakkhithammaram School Suratthani Primary Educational Service Area Office

ศุภิสรา พจน์จำเนียร¹, อรรครา ธรรมาธิกุล²

Supissara Potjamnian¹, Akara Dhammatikul²

บทคัดย่อ

วิจัยประเมินโครงการนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลลัพธ์ และด้านผลกระทบ โครงการการเสริมสร้างวินัยนักเรียนโรงเรียนวัดสามัคคีธรรมมาราม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 โดยประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมิน CIPPI Model กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยผู้บริหาร ครู นักเรียน จำนวน 112 คน เครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน คือ แบบสอบถามความคิดเห็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า ภาพรวมผ่านเกณฑ์การประเมินอยู่ในระดับมาก ดังนี้

1. ด้านบริบท ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ประเด็นเป้าหมายของโครงการสอดคล้องกับนโยบายการจัดการพัฒนานิเทศของสถานศึกษามีผลการประเมินสูงสุด มีค่าเฉลี่ยผลการประเมินระดับมากที่สุด
2. ด้านปัจจัยนำเข้า ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ประเด็นครูที่รับผิดชอบจัดกิจกรรมของโครงการมีจำนวนเพียงพอ มีผลการประเมินสูงสุด มีค่าเฉลี่ยผลการประเมินระดับมากที่สุด
3. ด้านกระบวนการ ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายขั้นตอน พบว่า ขั้นตอนการวางแผน มีค่าเฉลี่ยผลการประเมินระดับมากที่สุด
4. ด้านผลลัพธ์ ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ประเด็นด้านการแต่งกายด้านการตรงต่อเวลา มีค่าเฉลี่ยผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด
5. ด้านผลกระทบ ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ประเด็นหลังจากได้รับการพัฒนา เสริมสร้างวินัยแล้วนักเรียนมีพฤติกรรมด้านการรักษาวินัยของนักเรียนเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้นมีผลการประเมินสูงสุด มีค่าเฉลี่ยผลการประเมินระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : ประเมินโครงการ, CIPPI Model, โครงการเสริมสร้างวินัยนักเรียน

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช Email: 6355701054@nstru.ac.th

¹ Education Faculty Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, Email: 6355701054@nstru.ac.th

² รองศาสตราจารย์ ดร. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

² Associate Professor Dr., The Faculty of humanities and scial, Nakhon Si Thammarat Rajabhat University E-mail: Akara_tha@nstru.ac.th

Abstract

Evaluate this project The objectives were to assess the context, input factors, process, outcomes and impacts of Wat Samakkhi Thammaram School Student Discipline Enhancement Project. Surat Thani Primary Educational Service Area Office 2 by applying the CIPPI model assessment. The sample consisted of administrators, teachers, and 2 students. The assessment tool was a 5-level opinion questionnaire. Statistics used to analyze the data. namely mean, standard deviation and content analysis . The research findings showed that the overall score passed the evaluation criteria. at a high level as follows:

1. Context : The overall average was at the highest level. The goals of the project are consistent with the discipline development management policy of the educational institutions. has the highest evaluation The average of the assessment results at the highest level

2. Input : The overall average was at a high level. There are enough teachers responsible for organizing project activities. has the highest evaluation The average of the assessment results at the highest level

3. Process : The overall average assessment results were at the highest level. When considering each step by step, it was found that the planning process with the mean of the assessment

4. Product : The overall average of the assessment results was at the highest level. Dress issues on time The average of the evaluation results was at the highest level.

5. Impact : Overall, the average assessment results were at the highest level. Issues after development Discipline strengthened and students' behavior in keeping student's discipline changed in a better direction. The highest evaluation with the highest average of the assessment results.

Keywords : Project Evaluation, CIPPI Model, Student Discipline Enhancing Project

1. บทนำ

การจัดการศึกษาในประเทศไทยที่ผ่านมาต้องเผชิญกับปัญหา ความเสื่อมถอยทางวัฒนธรรมของเยาวชนและคนในสังคม ในด้านการให้คุณค่า ความนิยมกับความสนุกสนาน ความฟุ้งเฟ้อ การละเลยเรื่องวินัยขาดความรับผิดชอบ ขาดความเคารพเกรงใจต่อผู้อาวุโสกว่า ซึ่งปัญหานักเรียนขาดวินัย เป็นปัญหาที่นับวันจะทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในระดับประถมศึกษา ที่เป็นช่วงวัยหัวเลี้ยวหัวต่อของชีวิต อาจเกิดอารมณ์รุนแรง และมีปัญหาในการปรับตัว เนื่องจากการพัฒนาทางร่างกาย สื่อต่าง ๆ ที่เข้ามาสู่นักเรียน ทำให้ปฏิบัติตนตามแบบอย่างที่ได้พบเห็นจากสื่อเทคโนโลยี ซึ่งทำให้เยาวชนขาดความมีวินัย ดังนั้น ยุทธศาสตร์ของการปฏิรูปการเรียนรู้จึงมุ่งเน้นให้สถานศึกษาทุกแห่งจัดการเรียนรู้ คุณธรรมใช้เครือข่ายการศึกษา ร่วมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้พัฒนาคุณภาพผู้เรียน เสริมสร้างวินัย สนับสนุน

ให้นักเรียนประกอบความดี ซึ่งตรงกับแนวทางปฏิบัติงานตามรอยพระยุคลบาทที่ทรงพระราชทานไว้ว่า “จะต้องฝึก ต้องสร้างวินัยในตนเองสำหรับควบคุมประคับประคองให้สามารถปฏิบัติความดีได้อย่างเหนียวแน่น ตลอดต่อเนื่อง ต้องมีวินัยเคร่งครัด มีความกล้าหาญอดทน และมีสติยั้งคิดอย่างสูง”(กระทรวงศึกษาธิการ. 2551)

ความมีวินัยเป็นพฤติกรรมของนักเรียนที่แสดงออกถึงการยึดมั่นในข้อตกลง กฎเกณฑ์ และระเบียบ ข้อบังคับของโรงเรียน ครอบครัว และสังคมที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลา ในส่วนของ วินัยด้านความรับผิดชอบต่อตนเองเป็นลักษณะของนักเรียนที่แสดงออกถึงความเอาใจใส่จดจ่อ ตั้งใจ มุ่งมั่นต่อการศึกษาเล่าเรียนและการเป็นอยู่ของตนเอง ตลอดจนสังคมอย่างเต็มความสามารถ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายสำเร็จตามความมุ่งหมายในเวลาที่กำหนด ยอมรับผลการกระทำทั้งผลดีและผลเสียที่เกิดขึ้น รวมทั้งปรับปรุง การปฏิบัติงานให้ดีขึ้น เป็นความผูกพันในการที่จะปฏิบัติหน้าที่ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ ส่วนวินัยด้านการตรงต่อ เวลาเป็นความตรงต่อเวลา ในการทำกิจกรรมต่างๆ ทุกๆ เรื่อง ทั้งเรื่องกิจวัตรประจำวันของตัวนักเรียนเอง และความตรงต่อเวลาในการทำภารกิจที่เกี่ยวข้องกับผู้อื่น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561:5) สอดคล้องกับผลการวิจัยของขจิตตา นพโสภณ (2562:7) พบว่า ความมีวินัยในตนเองของนักเรียน เป็นความสามารถในการควบคุมอารมณ์และพฤติกรรมของตนเองให้เป็นไปตามที่ตนมุ่งหวัง โดยเกิดจากการสำนึก ขึ้นมาเอง โดยไม่กระทำการใดๆ อันจะเกิดความยุ่งยากแก่ตนเองในอนาคต แต่จะต้องก่อให้เกิดความเจริญต่อ ตนเองและผู้อื่นโดยไม่ขัดต่อระเบียบของสังคมและศีลธรรม แต่มีผลการศึกษาเกี่ยวกับการส่งเสริมวินัยนักเรียน

โรงเรียนวัดสามัคคีธรรมาราม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 มีนโยบายจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมและพัฒนาวินัยนักเรียนให้เป็นพลเมืองดี มีความรับผิดชอบต่อ รู้จักบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม สามารถใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและผู้อื่น จากการศึกษารายงาน ข้อมูลสารสนเทศวิชาการ ปีการศึกษา 2560 – 2562 และรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) พบว่า นักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับปานกลาง นักเรียนบางส่วนมีปัญหาเกี่ยวกับวินัยของนักเรียน แต่งกายไม่ถูกต้องตามระเบียบ ไม่รู้จักรับผิดชอบหน้าที่ ไม่ช่วยเหลืองานที่บ้าน และชุมชนไม่ตรงต่อเวลา และใช้เวลาไม่เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง นอกจากนี้จากรายงาน สรุปผลของงานกิจการนักเรียน พบว่า การมีวินัยของนักเรียนลดลง เห็นได้ว่าเป็นปัญหานักเรียนขาดวินัย เป็นประเด็นสำคัญที่โรงเรียนจะต้องรีบดำเนินการแก้ไข โดยเฉพาะวินัยด้านการแต่งกาย การตรงต่อเวลา วินัยต่อหน้าที่ซึ่งโรงเรียนจะต้องร่วมมือกันทุกฝ่าย เพื่อพัฒนา สร้างเสริมวินัยให้แก่ นักเรียน ให้สอดคล้องตาม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยประสานความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ในการเสริมสร้างความมีวินัย และความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (โรงเรียนวัด สามัคคีธรรมาราม. 2561:10) ด้วยปัญหาดังกล่าว ในฐานะผู้รับผิดชอบงานกิจการนักเรียน มองเห็นประเด็น ปัญหาดังกล่าวและมีความตระหนักที่จะแก้ไขปัญหาดังกล่าว จึงได้ร่วมกับบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกำหนดแนว ทางการดำเนินการจัดทำโครงการเสริมสร้างวินัยนักเรียนโรงเรียนวัดสามัคคีธรรมาราม สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ขึ้น เพื่อให้ทราบถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของ การดำเนินงานโครงการที่แท้จริง จึงจำเป็นต้องมีการประเมินผลโครงการ เพื่อตัดสินใจว่าจะดำเนินโครงการ ในช่วงต่อไปอย่างไร ยกเลิกหรือปรับขยายการดำเนินโครงการต่อไปอย่างไร โดยมีการประยุกต์ใช้รูปแบบ ประเมินโครงการแบบ CIPPI ตามแนวคิดของ Stufflebeam (2003 : 31-33) เพื่อนำผลการประเมินที่ได้ ปรับปรุงการปฏิบัติงานโครงการนี้ต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินโครงการการเสริมสร้างวินัยนักเรียนโรงเรียนวัดสามัคคีธรรมาราม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 โดยประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมินแบบ CIPPI Model เป็นแนวทางในการประเมิน ดังนี้

2.1 เพื่อประเมินบริบท (Context Evaluation) ได้แก่ ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์กับนโยบายทางการศึกษา ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์โครงการ ความต้องการจำเป็นในการดำเนินงานโครงการ

2.2 เพื่อประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) ได้แก่ ความพร้อม ความเพียงพอของงบประมาณ อาคารสถานที่ เครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนรู้และบุคลากร

2.3 เพื่อประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) ได้แก่ ด้านการบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมเสริม การกำกับติดตามประเมินผล และการนำผลไปปรับปรุงโครงการ

2.4 เพื่อประเมินผลลัพธ์ (Product Evaluation) ได้แก่ ด้านการส่งเสริมวินัยของนักเรียนใน 3 ด้าน คือ การแต่งกาย การตรงต่อเวลา และความรับผิดชอบหน้าที่ การปฏิบัติตนตามข้อตกลง กฎเกณฑ์ ข้อบังคับของครอบครัว โรงเรียนและสังคม ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น

2.5 เพื่อประเมินผลกระทบ (Impact Evaluation) ได้แก่ ผลกระทบที่เกิดขึ้นซึ่งพัฒนาจากการเปลี่ยนแปลงของบุคคลโดยตรงและทางอ้อม กับผลผลิตของโครงการว่านักเรียน ได้อะไรบ้างจากการเข้าร่วมโครงการเมื่อเสร็จสิ้นโครงการแล้ว ซึ่งได้แก่ การตรงต่อเวลา ความเชื่อมั่นในตนเอง การปฏิบัติตนตามกฎเกณฑ์ของโรงเรียนและสังคม ความรับผิดชอบ การเคารพสิทธิของผู้อื่น ความอดทนอดกลั้นและความเป็นผู้นำ

3. ระเบียบวิธีวิจัย

การประเมินโครงการการเสริมสร้างวินัยนักเรียนโรงเรียนวัดสามัคคีธรรมาราม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 มีการประเมินโดยประยุกต์ใช้แบบจำลองซีบี CIPPI Model โดยแบ่งการประเมินออกเป็น 4 ด้าน ตามลำดับของการพัฒนาของโครงการ 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ก่อนเริ่มดำเนินโครงการ เก็บรวบรวมข้อมูลด้านบริบท และด้านปัจจัยนำเข้าของโครงการ โดยใช้แบบสอบถามฉบับที่ 1 และฉบับที่ 2 ประเมินใน 2 ส่วน คือ 1) เก็บรวบรวมข้อมูลด้านบริบท โดยสอบถามผู้บริหาร จำนวน 1 คน และครู จำนวน 9 คน เก็บข้อมูลความต้องการจำเป็นของโครงการ ความเหมาะสมของโครงการ ความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ และความเป็นไปได้ของโครงการ 2) เก็บรวบรวมข้อมูลด้านปัจจัยนำเข้า โดยสอบถามครู จำนวน 9 คน ตามตัวชี้วัดความเหมาะสมด้านบุคลากรในการดำเนินงาน ความเหมาะสม/เพียงพอด้านงบประมาณ วัสดุ ครุภัณฑ์และวัสดุสารสนเทศ และความเหมาะสมด้านอาคารสถานที่

ระยะที่ 2 ระหว่างการดำเนินโครงการ ประเมินด้านกระบวนการของโครงการ โดยใช้แบบสอบถามฉบับที่ 3 เก็บรวบรวมข้อมูลด้านกระบวนการ โดยสอบถามครู จำนวน 9 คน เก็บข้อมูล ตามตัวชี้วัดความเหมาะสมด้านการวางแผนโครงการ และการดำเนินงานโครงการ การประเมิน สรุป และรายงานผล

ระยะที่ 3 หลังสิ้นสุดโครงการ เก็บรวบรวมข้อมูลด้านผลผลิตและผลกระทบของโครงการ โดยใช้แบบสอบถาม ฉบับที่ 4 สอบถามความคิดเห็นของครู จำนวน 9 คน นักเรียน จำนวน 51 คน และผู้ปกครอง จำนวน 51 คน

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการประเมินครั้งนี้ ผู้ประเมินกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 43) โดยใช้การสุ่มแบบง่าย ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 1 คน ครู จำนวน 9 คน นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 51 คน และผู้ปกครองนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 จำนวน 51 คน รวมทั้งสิ้น 112 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยหาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามแสดงความคิดเห็น โดยมีลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา บทความ ข้อคิดเห็นทางวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินโครงการ
2. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเครื่องมือวิจัย
3. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาวิเคราะห์และสร้างเครื่องมือฉบับร่างให้ตรงกับวัตถุประสงค์และเนื้อหาของการประเมินโครงการ
4. นำร่างแบบสอบถามการประเมินโครงการที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบและขอคำแนะนำพร้อมปรับปรุงแก้ไข
5. นำร่างแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้
6. นำร่างแบบสอบถามที่ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน เสนอแนะ มาปรับปรุงแก้ไขแล้วนำผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC)
7. ผู้วิจัยนำ แบบสอบถามที่หาคุณภาพแล้วไปจัดพิมพ์เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลวิเคราะห์เกณฑ์สัมบูรณ์จากการกำหนดเกณฑ์การผ่านของผู้เชี่ยวชาญโดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) จากนั้นนำค่าเฉลี่ยที่ได้ เปรียบเทียบกับเกณฑ์สัมบูรณ์ที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญเป็นรายข้อ และแปลผลการประเมินและหาส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.) แล้วแปลความหมายของค่าเฉลี่ยของแบบสอบถาม ในส่วนที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

4. สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย พบว่า ตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีต่อโครงการการเสริมสร้างวินัยนักเรียนโรงเรียนวัดสามัคคีธรรมาราม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นกับเกณฑ์การประเมิน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการประเมินโครงการการเสริมสร้างวินัยนักเรียนโรงเรียนวัดสามัคคีธรรมาราม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2

องค์ประกอบการประเมิน	(n=112)		แปลผล
	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านบริบท (Context)	4.51	0.62	มากที่สุด
ด้านปัจจัยนำเข้า (Input)	4.43	0.67	มาก
ด้านกระบวนการ (Process)	4.52	0.62	มากที่สุด
ด้านผลลัพธ์ (Product)	4.55	0.62	มากที่สุด
ด้านผลกระทบ (Impact)	4.53	0.65	มากที่สุด
รวม	4.46	0.64	มาก

จากตารางที่ 1 ผลการประเมินโครงการการเสริมสร้างวินัยนักเรียนโรงเรียนวัดสามัคคีธรรมาราม สำนักงานเขตพื้นที่ ประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 พบว่า โดยภาพรวมผ่านเกณฑ์การประเมินอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =4.46, S.D. = 0.64) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า ด้านด้านผลลัพธ์ (Product) ประสบผลความสำเร็จสูงสุด มีระดับการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาด้านผลกระทบ (Impact) มีระดับการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาด้านกระบวนการ (Process) มีระดับการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาด้านบริบท (Context) มีระดับการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด และ ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) มีระดับการประเมินอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านบริบท (Context) ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อประเด็นที่มีผลการประเมินสูงสุด 3 อันดับแรก คือ เป้าหมายของโครงการสอดคล้อง กับนโยบายการจัดการพัฒนาวินัยของสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ประเด็นครูและบุคลากรทุกคนในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานโครงการ อยู่ในระดับมากที่สุด และรองลงมาคือ ประเด็นโรงเรียนจัดแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย สนับสนุนการพัฒนาวินัยของนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยของผลการประเมินน้อยที่สุด คือ โครงการสอดคล้องกับความต้องการของครู ผู้ปกครองและชุมชน อยู่ในระดับมาก

ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อประเด็นที่มีผลการประเมินสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ประเด็นครูที่รับผิดชอบจัดกิจกรรมของโครงการมีจำนวนเพียงพอ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ประเด็นโรงเรียนมีการจัดทำ จัดเตรียมหลักสูตรที่ยืดหยุ่นและสอดคล้องตามความต้องการและความสนใจของนักเรียนและครูที่รับผิดชอบจัดกิจกรรมของโครงการมีจำนวนเพียงพอ อยู่ในระดับมากที่สุด และรองลงมา คือ ประเด็นมีการแต่งตั้งคณะกรรมการและคณะทำงานเพื่อบริหารการดำเนินงานโครงการ อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยของผลการประเมินน้อยที่สุด คือ มีการใช้ทรัพยากรที่ได้รับการสนับสนุนจากหลายภาคส่วนเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานตรงตามวัตถุประสงค์และคุ้มค่า อยู่ในระดับมาก

ด้านกระบวนการ (Process) ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายขั้นตอน พบว่า ขั้นตอนการวางแผน (P) มีค่าเฉลี่ยผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ขั้นตอนดำเนินการ (D) มีค่าเฉลี่ยผลการประเมินอยู่ในระดับมาก ขั้นตอนการติดตามและประเมินผล (C) มีค่าเฉลี่ยผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด และ ขั้นตอนการนำผลการประเมินมาปรับปรุงพัฒนา (A) มีค่าเฉลี่ยผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ในภาพรวมข้อประเด็นที่มีผลการประเมินสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ประเด็นมีการสรุปผลและรายงานผล การประเมินโครงการให้บุคลากรในสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ประเด็นการนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการ ดำเนินกิจกรรมตามโครงการอย่างสม่ำเสมอ อยู่ในระดับมากที่สุด และรองลงมา คือ ประเด็นคณะดำเนินงานโครงการมีการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องและเป็นประโยชน์ในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้มีความสอดคล้องกับการดำเนินงานพัฒนาวิสัยทัศน์แก่นักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยของผลการประเมินน้อยที่สุด คือ มีการบันทึกผลการดำเนินกิจกรรมแต่ละกิจกรรมอย่างต่อเนื่องเป็นปัจจุบัน อยู่ในระดับมาก

ด้านผลลัพธ์ (Product) ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายประเด็นย่อยของด้านผลลัพธ์ พบว่า ด้านการแต่งกาย มีค่าเฉลี่ยผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านการตรงต่อเวลา มีค่าเฉลี่ยผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ความรับผิดชอบหน้าที่ มีค่าเฉลี่ยผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านการปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของโรงเรียนและสังคม มีค่าเฉลี่ยผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านการเคารพสิทธิผู้อื่น มีค่าเฉลี่ยผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านความอดทนอดกลั้น มีค่าเฉลี่ยผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด และด้านความเป็นผู้นำ มีค่าเฉลี่ยผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยของผลการประเมินน้อยที่สุด คือ นักเรียนส่งการบ้านต่อครูผู้สอนตรงตามเวลาเสมอ และ นักเรียนทำความสะอาดบริเวณที่ รับผิดชอบโดยไม่ต้องรอคำสั่งจากครู อยู่ในระดับมาก

ด้านผลกระทบ (Impact) ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อประเด็นที่มีผลการประเมินสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ประเด็นหลังจากได้รับการพัฒนา เสริมสร้างวินัยแล้วนักเรียนมีพฤติกรรมด้านการรักษาวินัยของนักเรียนเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้น อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ประเด็นนักเรียนมีความซื่อสัตย์ มีสำนึกดี มีน้ำใจ และมีความอดทนอดกลั้น อยู่ในระดับมากที่สุด และรองลงมาคือ ประเด็นเวลาโรงเรียนเลิก นักเรียนจะเดินกลับบ้าน เป็นแถว อย่างเป็นระเบียบ อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยของผลการประเมินน้อยที่สุด คือ นักเรียนมีความกล้าที่จะแสดงออกต่อหน้า สาธารณชน เช่น หน้าเสาธง หรือหน้าห้องเรียน อยู่ในระดับมาก

5. อภิปรายผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการประเมินระยะที่ 1 การประเมินก่อนดำเนินโครงการ

ด้านบริบท (Context) ปีการศึกษา 2564 จะเห็นได้ว่าภาพรวมผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสืบเนื่องมาจากโรงเรียนได้มีการดำเนินงานตามแผนงานตามแผนโครงการอย่างเป็นระบบ ตลอดจนได้มีการประเมินเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงเกี่ยวกับหลักการเหตุผล วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของการดำเนินโครงการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนที่มีความเหมาะสมกับสภาพของโรงเรียนและ

การดำเนินงานตามโครงการเป็นอย่างดี อีกทั้งโรงเรียนได้มีการวางแผนการดำเนินการพัฒนา เสริมสร้างวินัย คุณธรรม จริยธรรมให้นักเรียนตามแนวทางพระบรมราโชบายด้านการศึกษา มีการจัดทำโครงการ กำหนด วัตถุประสงค์ที่มีความเป็นไปได้อย่างสอดคล้องกับเป้าหมาย ตัวชี้วัด และกำหนดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นในการพัฒนา เสริมสร้างวินัยคุณธรรม จริยธรรมให้นักเรียน อย่างชัดเจน สอดรับกับ ผลการวิจัยของ ประมวลศิลป์ วิทยา (2557) พบว่า ด้านบริบท วัตถุประสงค์ของโครงการมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก รูปแบบการดำเนินงานมีความชัดเจน เข้าใจง่ายสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง โกสินทร์ ช้างบุญ (2560) ได้ประเมินติดตามผลการดำเนินงานโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนโรงเรียนขุนยวมวิทยา พบว่า ด้านบริบท ทางโรงเรียนมีการวางแผนการดำเนินงานโครงการอย่างชัดเจน โดยมีการกำหนด วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของโครงการได้อย่างเหมาะสมกับสภาพความต้องการของสังคม

ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ในภาพรวม ผลการประเมินอยู่ในระดับมาก สอดรับกับแผนการ ดำเนินงานโครงการที่ได้ระบุว่า โรงเรียนดำเนินการระดมความคิดเห็นประชุมร่วมวางแผน จัดสรรงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ให้ สอดคล้องและพอเพียงกับกิจกรรม จัดหาแหล่งเรียนรู้มีความเหมาะสม วิทยากรมีความ เชี่ยวชาญ หลากหลายและสนับสนุนการพัฒนาครูให้มีความรู้เพิ่มพูนมากขึ้น สามารถวางแผนวิเคราะห์ นักเรียน สังเคราะห์การจัดกิจกรรมที่หลากหลาย สอดคล้องกับความสนใจและศักยภาพของนักเรียน นอกจากนี้กิจกรรมมีความเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและปฏิบัติได้จริง ช่วงเวลา เนื้อหาในการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสม สืบเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษามีประสบการณ์ มีวิสัยทัศน์กว้างไกล รวมทั้งครูมีประสบการณ์ มีความรู้ ความสามารถ มีความตั้งใจจริงในการพัฒนา เสริมสร้างวินัยคุณธรรม จริยธรรมให้นักเรียน อีกทั้งมี การศึกษาเพิ่มพูนพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้ปัจจัยด้านผู้บริหารและครูมีความเหมาะสมมากที่สุด สำหรับการการจัดสรรงบประมาณเนื่องด้วยงบประมาณมีอย่างจำกัดและการสนับสนุนจากเครือข่ายมีน้อย ในปีการศึกษา 2564 เพราะหน่วยงานต่างๆ ได้นำงบประมาณไปใช้ในการควบคุมตามมาตรการ การป้องกัน การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา รวมถึงโรงเรียนได้จัดเตรียมเอกสาร วัสดุ อุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้ ทั้งภายในและภายนอก มีจำนวนที่พอเพียงกับนักเรียน เหมาะสมกับกิจกรรมจึงทำให้ผลการประเมินภาพรวม ด้านปัจจัยนำเข้า อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับแนวคิดของ สุวิมล ว่องวาณิช (2558) ที่ได้กล่าวว่าการประเมิน เป็นศาสตร์ที่ช่วยให้เกิดการวางแผนอย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยให้เกิดการปรับปรุงบริการลูกค้า (นักเรียน) ทั้งนี้เพราะการประเมินโครงการ จะต้องวิเคราะห์ทุกส่วนของโครงการข้อมูลใดหรือปัจจัยเป็นปัญหาจะได้รับการ ปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้จริงหรือใช้ในการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสมคุ้มค่า ทรัพยากรทุก ชนิดจะได้รับการ จัดสรรให้อยู่ในจำนวนหรือปริมาณที่เหมาะสมเพียงพอแก่การดำเนินงาน ทรัพยากรที่ไม่ จำเป็นหรือมากเกินไปจะได้รับการตัดทอน ส่วนทรัพยากรใดที่ขาดแคลนจะได้รับการจัดหาเพิ่มเติม การประเมินโครงการจึงมีส่วนที่ทำให้การใช้ทรัพยากรของโครงการเป็นไปอย่างคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ

ตอนที่ 2 ผลการประเมินระยะที่ 2 การประเมินระหว่างดำเนินการ

ด้านกระบวนการ (Process) จะเห็นได้ว่าในภาพรวมผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งสืบเนื่องมาจากที่โรงเรียนได้มีการวางแผนการดำเนินทุกกิจกรรมอย่างเป็นระบบ ตามหลักการของวงจร คุณภาพ มีการวางแผน เตรียมวัสดุ อุปกรณ์และแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมสอดคล้องกับกิจกรรม เมื่อเจอปัญหา

อุปสรรคในการดำเนินงานก็จะมีผลกระทบระดมความคิดเห็นทุกภาคส่วนเพื่อแก้ปัญหา วางระบบการดำเนินการที่เหมาะสมต่อไป ตลอดจนโรงเรียนเปิดโอกาสให้ครู ผู้ปกครองนักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำกับติดตาม ประเมินผลอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้รูปแบบการในการจัดกิจกรรมมีความหลากหลาย ช่วยสร้างความสนใจ สร้างความกระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรมจากนักเรียนได้เป็นอย่างดี การติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงาน โครงการเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์ ที่มีความเห็นว่า ครูที่รับผิดชอบในแต่ละกิจกรรมมีการวางแผนการดำเนินงาน โดยให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหาในปีการศึกษาที่ผ่านมา มีการระดมความคิดเห็น ร่วมกับทุกฝ่ายเพื่อหาหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา อีกทั้งโรงเรียนมีการประสานขอความร่วมมือจากผู้ปกครองให้เข้ามามีส่วนร่วมในการสานต่อกิจกรรม ร่วมประเมินผลการพัฒนา ร่วมเสริมสร้างวินัยคุณธรรม จริยธรรมให้แก่แก่นักเรียนในขณะที่อยู่ที่บ้านให้เกิดความต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับ ประไพรัตน์ ลำไฉ (2557) ที่ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ผลการศึกษา พบว่า การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน การศึกษารูปแบบการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน ระดับมัธยมศึกษา ประกอบด้วย 1) สภาพปัญหาและความจำเป็น 2) หลักการและเหตุผลของรูปแบบ 3) แนวคิดพื้นฐาน 4) วัตถุประสงค์ 5) โครงสร้างของรูปแบบ 6) กิจกรรมการพัฒนา 7) สื่อและแหล่ง เรียนรู้ 8) การวัดและประเมินผลนักเรียนมีพฤติกรรมคุณธรรม จริยธรรมด้านความมีวินัย ความ ซื่อสัตย์และความมีจิตสาธารณะและมีเหตุผลเชิงจริยธรรมหลังการทดลองใช้รูปแบบสูงกว่า ก่อนการทดลองใช้รูปแบบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อีกทั้ง ธนวัน สายเนตร (2562) ได้ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการส่งเสริมพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านคุณธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า การพัฒนาพฤติกรรมจริยธรรมด้านคุณภาพ ต้องดำเนินการ 5 ด้าน คือ 1) กำหนดหลักการของรูปแบบเป็นการพัฒนาจริยธรรมนักเรียนมาเป็นแนวประพฤติปฏิบัติและพฤติกรรมการแสดงออก 2) กำหนดวัตถุประสงค์ส่งเสริมพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านคุณธรรม 3)การนำรูปแบบไปใช้ มุ่งให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อนักเรียนทุกช่วงวัยอย่างเหมาะสมเต็มตามศักยภาพ 4) วิธีดำเนินการแต่งตั้ง คณะทำงานส่งเสริมพฤติกรรมเชิงจริยธรรมด้านคุณธรรม 5)กำหนดเงื่อนไขความสำเร็จให้นักเรียนได้รับการพัฒนาแบบองค์รวม จากผลการประเมินด้านกระบวนการมีความเหมาะสมและผ่านเกณฑ์ จึงทำให้ผู้บริหารตัดสินใจดำเนินงานตามโครงการ เพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมาย

ตอนที่ 3 ผลการประเมินระยะที่ 3 การประเมินหลังดำเนินการโครงการ

ด้านผลผลิต (Product) จะเห็นได้ว่าภาพรวมมีค่าเฉลี่ยผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด โดยได้ประเมินความเป็นจริงที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในประเด็น การตรงต่อเวลา ความเชื่อมั่นในตนเอง การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของโรงเรียนและสังคมความรับผิดชอบ การเคารพสิทธิของผู้อื่น ความอดทนอดกลั้น และความเป็นผู้นำ เมื่อสิ้นสุดโครงการ ซึ่งพบว่า บรรลุวัตถุประสงค์มีความเป็นจริงต่อการดำเนินงานด้านวินัยอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนได้รับความช่วยเหลือ จากภาคีเครือข่ายร่วมจัดการศึกษา ด้วยดีเสมอมา โรงเรียนได้รับความไว้วางใจในการดำเนินกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ จากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับของโรงเรียนด้วยดีเสมอมา นอกจากนี้นักเรียนในโรงเรียนมีความศรัทธา มีความเข้าใจที่ถูกต้องต่อการพัฒนา เสริมสร้างวินัยคุณธรรม จริยธรรมเพื่ออยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ โพนม จันทรน้อย (2556) ที่พบว่า ความพึงพอใจต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมด้วยกิจกรรม

โรงเรียนวิสุทธิพุทธของ โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์สิงหเสนี) นนทบุรีด้านผลผลิต อยู่ในระดับมากที่สุด อีกทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทวีศักดิ์ อริยวัฒน์วงศ์ (2551) ที่ได้ทำการประเมินโครงการพัฒนาวินัยนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา ซึ่งจากผลการประเมินด้านผลผลิต พบว่า โดยรวมมีความพึงพอใจระดับมากผลจากการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาวินัยนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยาด้านผลผลิต ได้ประเมินความเป็นจริงที่มีต่อความมีวินัยของนักเรียนตามตามความคิดเห็นของครูและนักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา ในคุณลักษณะ 7 ด้าน คือ การตรงต่อเวลา ความเชื่อมั่นในตนเอง การปฏิบัติตนตามกฎเกณฑ์ของโรงเรียน และสังคมความรับผิดชอบ การเคารพสิทธิของผู้อื่น ความอดทนอดกลั้น และความเป็นผู้นำ ว่าผลเมื่อสิ้นสุดโครงการได้บรรลุวัตถุประสงค์ และมีความเป็นจริงต่อการดำเนินงานด้านวินัยอยู่ในระดับมาก

ด้านผลกระทบ (Impact) จะเห็นได้ว่าภาพรวมมีค่าเฉลี่ยผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งเกิดจากการประเมินผลกระทบที่เกิดขึ้นซึ่งพิจารณาจากการเปลี่ยนแปลงของ บุคคลโดยตรงและทางอ้อมกับผลผลิตของโครงการการเสริมสร้างวินัยนักเรียน โรงเรียนวัดสามัคคีธรรมาราม ว่าเกิดอะไรขึ้นกับนักเรียนโดยตรง และนักเรียนได้อะไรบ้างจากการเข้าร่วมโครงการเมื่อจบการดำเนินงานตามโครงการแล้วซึ่งได้แก่นักเรียนมีวินัยด้านการตรงต่อเวลา ความเชื่อมั่นในตนเอง การปฏิบัติตนตามกฎเกณฑ์ของโรงเรียนและสังคม ความรับผิดชอบ การเคารพสิทธิของผู้อื่น ความอดทนอดกลั้น และความเป็นผู้นำ จากความคิดเห็นของครูอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าการดำเนินงานบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าทุกฝ่ายตระหนักถึงบทบาทและหน้าที่ของตนเองใน การดำเนินงานตามกิจกรรมของโครงการให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยะมาศ ฉายชูวงศ์ (2560) ได้ศึกษาผลกระทบของโครงการโรงเรียน สุจริตของโรงเรียน บ้านประดู่งาม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5 พบว่า ความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้อง ภาพรวมผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด ผลการประเมินด้านผลกระทบ มีความเหมาะสมและผ่านเกณฑ์จึงทำให้ผู้บริหารตัดสินใจในการดำเนินงานตามโครงการและนำผลกระทบมาปรับปรุงการดำเนินงานของโครงการในปีการศึกษาถัดไป และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เฉลิมพล พันธุ์บัว (2563) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่องการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของ นักเรียนโรงเรียนวัดใหม่ผดุงเขต ปีการศึกษา 2563 ซึ่งพบว่า ผลการดำเนินกิจกรรมตามโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นหลังสิ้นสุดโครงการ พบว่า นักเรียนสอบผ่านการสอบธรรมศึกษาเอก โท ตรี จำนวนมาก และได้รับรางวัลจากการประกวด แข่งขันกิจกรรมต่างๆ อย่างต่อเนื่อง

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการประเมินไปใช้

6.1.1 ด้านบริบท (Context) ผู้บริหารสถานศึกษา คณะผู้จัดทำโครงการควรเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้แก่ ครู นักเรียน ผู้ปกครองและคณะกรรมการสถานศึกษาได้เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงานโครงการการเสริมสร้างวินัยนักเรียน เพื่อให้สอดคล้อง ตรงตามความต้องการของทุกฝ่าย ภายใต้บริบทของโรงเรียน

6.1.2 ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ผู้บริหารสถานศึกษา คณะผู้จัดทำโครงการควรมีการวางแผนอย่างเป็นระบบ ร่วมกันหาหรือ เพื่อหาแนวทางในการบริหารจัดการ การใช้ทรัพยากรที่ได้รับสนับสนุนจากหลายภาคส่วนเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานตรงตามวัตถุประสงค์และคุ้มค่ามากที่สุด

6.1.3 ด้านกระบวนการ (Process) ผู้บริหารสถานศึกษา คณะผู้จัดทำโครงการควรให้ความสำคัญในการจัดทำข้อมูลและสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับสภาพปัญหา ความต้องการของทุกฝ่าย ตลอดจนควรดำเนินการบันทึกผลการดำเนินกิจกรรมแต่ละกิจกรรมอย่างเป็นระบบ มีความต่อเนื่องเป็นปัจจุบัน

6.1.4 ด้านผลลัพธ์ (Product) ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญ มุ่งเน้นการพัฒนาเสริมสร้างวินัยให้แก่นักเรียนให้มีความตระหนักรู้ต่อหน้าที่ มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ด้วยตนเองโดยไม่ต้องมีใครมาบังคับหรือบอกให้ทำ โดยเฉพาะวินัยในเรื่องการรับผิดชอบต่องาน การบ้านที่ได้รับมอบหมายจากครูผู้สอน ซึ่งนักเรียนจะต้องส่งงาน การบ้านได้ตรงตามเวลาที่ครูกำหนดเสมอ และนักเรียนจะต้องมีความตระหนักรู้ มีจิตสำนึกในการรับผิดชอบ ดูแลความสะอาด บริเวณที่รับผิดชอบ โดยไม่ต้องรอคำสั่งจากครู

6.1.5 ด้านผลกระทบ (Impact) ผู้บริหารสถานศึกษา คณะผู้จัดทำโครงการควรให้ความสำคัญในการปลูกฝังให้นักเรียนมีความกล้าที่จะแสดงออกต่อหน้าสาธารณชนโดยไม่เขินอาย เช่น เปิดโอกาสให้นักเรียนได้พูด แสดงหน้าเสาธง หน้าห้องเรียนอยู่เสมอ

6.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

6.2.1 ควรประเมินโครงการเสริมสร้างวินัยนักเรียน โดยใช้รูปแบบการประเมิน (Evaluation Model) แบบอื่น ๆ โดยมุ่งศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศในแง่มุมอื่นที่จะใช้พัฒนาโครงการให้มีประสิทธิภาพต่อไป

6.2.2 ควรมีการทบทวนศึกษา เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินงานโครงการ ในโรงเรียนที่ดำเนินงานโครงการโครงการเสริมสร้างวินัยนักเรียนที่ประสบผลสำเร็จ เพื่อให้ได้แนวทางในการดำเนินงานของสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม

6.2.3 ควรมีการประเมินโครงการทุกโครงการที่โรงเรียนดำเนินการทั้งที่เป็นโครงการย่อยระดับกลุ่มงานและระดับองค์กร โดยประยุกต์ใช้รูปแบบการ ประเมินแบบ CIPPI Model

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ. (2542). *กระบวนการเรียนรู้และยุทธศาสตร์การเรียนรู้*. กรุงเทพฯ : เดอะมาสเตอร์ กรุ๊ปแมนเนจเม้นท์ จำกัด.

โกสินทร์ ช่างบุญ. (2560). *การติดตามการดำเนินงานโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม นักเรียนโรงเรียนขุนยวมวิทยาอำเภอกันยมน จังหวัดแม่ฮ่องสอน*. (วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์) มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น.

เฉลิมพล พันธุ์บัว. (2563). *รายงานการประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนโรงเรียนวัดใหม่ผดุงเขต ปีการศึกษา 2563*. นครปฐม: สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา.

- ทวีศักดิ์ อริยวัฒน์วงศ์. (2551). *การประเมินโครงการพัฒนาวิสัยทัศน์นักเรียนโรงเรียนวัดไร่ขิงวิทยา*. [วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. http://thesis.swu.ac.th/swuthesis/Ed_Adm/Taweesak_A.pdf
- ธนวัน สายเนตร, รัตนะ ปัญญาภา และปิยาภรณ์ พุ่มแก้ว. (2562). *การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมพฤติกรรมเชิงจริยธรรม ด้านคุณธรรม ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 29 ตามนโยบายโครงการโรงเรียนคุณธรรม กระทรวงศึกษาธิการ. วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร, 7 (เพิ่มเติม), 362-379.*
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ประมวลศิลป์ วิทยา. (2557). *การประเมินโครงการห้องเรียนพิเศษนำร่อง โรงเรียนจตุรพักตรพิมาน รัชดาภิเษกโดย CIPP MODEL* [วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม]. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. <http://fulltext.rmu.ac.th/fulltext/2557/109462/abstract.pdf>
- ปิยมาศ ฉายชูวงศ์. (2560). *การประเมินการประเมินโครงการโรงเรียนสุจริตของโรงเรียนบ้านประดู่งาม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์) มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.*
- พวงผกา แซ่ตัน. (2554). *การศึกษาวิสัยทัศน์นักเรียนช่วงชั้นที่ 3 โรงเรียนวังจันทร์วิทยา สำนักงาน เขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18. (งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์) มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- โพยม จันทน์น้อย. (2556). *การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมด้วยกิจกรรมวิถีพุทธของโรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) นนทบุรี. นครปฐม: สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา.*
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2554). *การวิจัยทางการบริหารศึกษา : แนวคิดและกรณีศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2 .กรุงเทพฯ: อักษราพิพัฒน์.*
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2550). *ทฤษฎีการประเมิน*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- สมคิด พรหมจ้อย และสุพักตร์ พิบูลย์. (2544). *การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา. นนทบุรี : จตุพรดีไซน์. สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2553). ชุดฝึกอบรมการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. (พิมพ์ครั้งที่ 1 ed.). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ ชุมชนุสสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.*
- สุวิมล ว่องวานิช. (2558). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.*

ภาวะผู้นำข้ามวัฒนธรรมของผู้บริหารโรงเรียนพื้นที่พิเศษ จังหวัดตาก

The Cross-Cultural Leadership of Administrators in Special Area Schools Tak Province

พินธกานต์ ทรงบุญรอด¹, สติรพร เชาวนชัย²

Phanthakan Songboonrod¹, Sathiraporn Chaowachai²

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาวะผู้นำข้ามวัฒนธรรมของผู้บริหารโรงเรียนพื้นที่พิเศษ จังหวัดตาก ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ด้านการมีความเห็นอกเห็นใจ ในการปฏิบัติงาน ด้านการมีความสามารถในการสื่อสาร และด้านการสร้างความไว้วางใจ กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนพื้นที่พิเศษ จังหวัดตาก ในปีการศึกษา 2565 จำนวน 62 คน โดยเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า วิเคราะห์ ข้อมูลโดยค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำข้ามวัฒนธรรมของผู้บริหารโรงเรียนพื้นที่พิเศษ จังหวัดตาก ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการมีความเห็นอกเห็นใจ ในการปฏิบัติงาน รองลงมาคือ ด้านการสร้างความไว้วางใจ ด้านการมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และด้านที่มี ค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการมีความสามารถในการสื่อสาร

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำข้ามวัฒนธรรม, ผู้บริหารโรงเรียนพื้นที่พิเศษ

Abstract

The purpose of this research was to study the Cross-Cultural Leadership of administrators in special area schools Tak Province consists 4 aspects are Transformational Leadership Empathy in working The ability to communicate and Trust The sample group consisted of administrators in special area schools Tak Province acquired by Purposive sampling. The tool used for data collection was 5 rating scale questionnaires. The collected data were analyzed by mean and standard deviation.

The results of a study on the Cross-Cultural Leadership of administrators in special area schools Tak Province overall was at a highest level. When considering by each aspect, it was found that the highest aspect was Empathy in working. The lowest aspect was The ability to communicate.

Keywords : Cross-Cultural Leadership, Administrators in Special Area Schools

¹ นิสิตปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร Email : phanthakans.64@nu.ac.th

¹ Master Student, of Educational Administration Faculty of Education Naresuan University, Email : phanthakans.64@nu.ac.th

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร Email : sathiraporn@nu.ac.th

² Asst.Prof.Dr. of Faculty of Education Naresuan University Email : sathiraporn@nu.ac.th

1. บทนำ

การเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การอยู่ร่วมกันของคนในโลกปัจจุบันคือการรวมกลุ่มประเทศที่มีอาณาเขตเชื่อมโยงติดต่อกันเป็นกลุ่ม ๆ เพื่อวัตถุประสงค์ในการแข่งขันและการอยู่รอดในลักษณะการเพิ่มอำนาจการต่อรอง ทั้งระบบเศรษฐกิจ การเมืองกับกลุ่มประเทศต่าง ๆ โดยอาศัยฐานจากเงินทุนสำรองจำนวนประชากร ทรัพยากรทางด้านวัตถุดิบ ด้านพลังงาน และด้านอื่น ๆ เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ประชากรในแต่ละประเทศสามารถเคลื่อนย้าย อพยพและทำงานในองค์กรของต่างประเทศได้ อีกทั้งยังสามารถรวมกลุ่มได้อย่างเสรี ซึ่งสถานการณ์เหล่านี้ล้วนส่งผลต่อนโยบายการบริหารประเทศและการวางแผนการบริหารจัดการในองค์กรภาครัฐและภาคเอกชนในแต่ละประเทศโดยตรง ซึ่งโดยหลักการแล้วการรวมตัวหรือการร่วมมือของกลุ่มประเทศต่าง ๆ ล้วนมีเป้าหมาย เพื่อความสำเร็จในเชิงการค้า สังคม และการดำเนินธุรกิจต่อภาครัฐและภาคเอกชน การขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจจึงเป็นอีกมิติหนึ่งที่ทำให้เกิดการขับเคลื่อนแรงงานระหว่างประเทศ การขับเคลื่อนคนทำงานระหว่างประเทศส่งผลให้เกิดความเสรีทางการค้าระหว่างประเทศ การคมนาคมมีความสะดวกสบายรวดเร็วมากยิ่งขึ้น โลกที่เคยกว้างกลับเล็กลงดินแดนแต่ละประเทศที่อยู่ห่างไกลกันสามารถติดต่อกันได้ภายในเวลาเสี้ยววินาที ส่งผลให้เกิดความหลากหลายทางเชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี (วรพงษ์ วรณราม, 2562) เป้าหมายอาจจะประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะปัญหาที่เกิดมาจากความแตกต่างกันทั้งในเรื่องเชื้อชาติ ศาสนา ขนบธรรมเนียมและวัฒนธรรม แม้กระทั่งพื้นฐานทางด้านครอบครัวและรวมถึงด้านการศึกษา เหล่านี้คือรากเหง้าของการเกิดปัญหาการกระทำร่วมกันในองค์กรไม่เว้นแม้แต่สถานศึกษาที่ต้องปรับตัวเพื่อรองรับการผลิตประชากรโลกในยุคโลกาภิวัตน์ตามเป้าหมายของการบริหารประเทศ (พัชรภรณ์ จันทรโคตรและคณะ, 2561)

ประเทศไทยเป็นประเทศที่ตั้งอยู่ศูนย์กลางของภูมิภาคอาเซียน การติดต่อสื่อสารจากผู้คนต่างวัฒนธรรมจึงมีอิทธิพลอย่างยิ่ง รัฐบาลจึงต้องเร่งให้ความสำคัญกับการปรับเปลี่ยนและปฏิรูปประเทศมากยิ่งขึ้น การปรับเปลี่ยนประเทศไทยให้เข้าสู่ยุคการปฏิรูปประเทศไทย 4.0 เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงโดยการปรับโครงสร้างของประเทศซึ่งนับได้ว่าเป็นการปฏิรูปครั้งใหญ่ จากประเทศที่มีความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบด้าน “ความหลากหลายเชิงชีวภาพ (Bio-Diversity)” และ “ความหลากหลายเชิงวัฒนธรรม (Culture Diversity)” มาเป็นความได้เปรียบในเชิงการแข่งขัน (แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579) ไม่ใช่แค่การปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองเท่านั้น ในด้านการศึกษา ก็จะต้องเตรียมตัวเพื่อรับการเปลี่ยนแปลง การสื่อสารที่หลากหลายภาษาจึงเข้ามามีบทบาทต่อพลเมืองในประเทศที่จะต้องเรียนรู้และทำความเข้าใจ องค์กรทางการศึกษาจึงจำเป็นต้องปรับตัวและรองรับคนต่างชาติที่เข้ามาศึกษาและทำงานในหน่วยงานทางการศึกษาทั้งเป็นครู นักเรียนและบุคลากร จึงมีการทำงานร่วมกับคนต่างวัฒนธรรม ประเด็นของความหลากหลายทางวัฒนธรรมจึงเป็นสิ่งที่บุคลากรทุกคนที่สังกัดอยู่ในองค์กรต่าง ๆ หรือสถาบันการศึกษา โดยเฉพาะบุคลากรระดับผู้บริหารจำเป็นต้องทำการศึกษา และทำความเข้าใจเรื่องความหลากหลายทางวัฒนธรรมของบุคคลที่ต้องปฏิสัมพันธ์ด้วย (Multicultural) ไม่ว่าจะเป็นบุคลากรที่เป็นพลเมืองในประเทศของตนเอง (Local People) และบุคคลที่เป็นชาวต่างชาติ (Foreigners) (รัชพล แสงสว่าง, 2558) การจัดการข้ามวัฒนธรรมนั้นจึงจำเป็นและมีความสำคัญสำหรับบุคลากรทุกคนในองค์กร โดยเฉพาะองค์กรธุรกิจหรือสถาบันการศึกษาที่มีโอกาสในการทำงานร่วมกับชาวต่างชาติ

ความหลากหลายทางวัฒนธรรมในการทำงานหรือการอยู่ร่วมกันภายในองค์กรจึงต้องให้ความสำคัญกับระบบการจัดการ ไม่ว่าจะเป็นด้านการบริหารจัดการองค์กร การทำความเข้าใจร่วมกัน เพื่อให้องค์กร

ขับเคลื่อนและสามารถดำเนินต่อไปโดยปราศจากความขัดแย้ง อันเป็นผลมาจากความหลากหลายทางวัฒนธรรมที่กล่าวมาข้างต้น โดยเฉพาะการจัดการศึกษาในโรงเรียนพื้นที่พิเศษ ซึ่งส่วนใหญ่จะอยู่ในพื้นที่ภูเขาสูงในถิ่นทุรกันดาร พื้นที่เกาะ พื้นที่ห่างไกล หรือตามแนวตะเข็บชายแดน มีความแตกต่างทั้งด้านภาษา ขนบธรรมเนียมประเพณี และความหลากหลายทางวัฒนธรรม (สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2565) จังหวัดตากเป็นจังหวัดที่มีพื้นที่ติดกับชายแดนประเทศพม่าเปรียบเสมือนประตูทางเข้า ออก ส่วนหนึ่งของประเทศไทยในภาคตะวันตก ทำให้ได้รับอิทธิพลจากการข้ามวัฒนธรรม ความหลากหลายทางวัฒนธรรมที่เข้ามาอย่างต่อเนื่อง องค์กร หน่วยงาน และสถานศึกษาทั้งภาครัฐและภาคเอกชนจึงต้องปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมที่หลากหลาย รวมถึงสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้วัฒนธรรมและสามารถอยู่ร่วมกันในองค์กรได้อย่างมีความสุข

สถานศึกษาจึงจำเป็นต้องมีการเตรียมความพร้อมของผู้บริหารให้สามารถปฏิบัติงาน สร้างความเข้าใจกับบุคลากรในหน่วยงาน และเตรียมความพร้อมของผู้เรียนให้สามารถทำงานและดำรงชีพสากลบนความแตกต่างทางวัฒนธรรม เชื้อชาติ สัญชาติ ศาสนา และพื้นฐานการศึกษาเดิม ซึ่งภาวะผู้นำเป็นปัจจัยสำคัญที่มีความสัมพันธ์ต่อคนในองค์กร จึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่องภาวะผู้นำที่มีความสัมพันธ์กับวัฒนธรรมที่หลากหลายในองค์กรที่เป็นพหุวัฒนธรรม ในการศึกษาทฤษฎีแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำนั้น พบว่ามีแนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีภาวะผู้นำมากมายหลายทฤษฎี ดังนั้นทฤษฎีภาวะผู้นำข้ามวัฒนธรรมที่มีความสอดคล้องทางด้านพหุวัฒนธรรม เนื่องจากประเด็นปัญหาด้านการบริหารจัดการของผู้บริหารองค์กร พบว่าความหลากหลายทางด้านการทำงานมีความสำคัญต่อการทำงานให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งต้องมีปัจจัยองค์ประกอบที่หลากหลายในการบริหารจัดการงานให้บรรลุผลสำเร็จได้ ด้วยภาวะผู้นำข้ามวัฒนธรรม (Cross-Cultural Leadership) ที่ประกอบด้วยความไว้วางใจหรือความเชื่อใจ การเอาใจใส่ การเปลี่ยนแปลง อำนาจ และการสื่อสาร (ณัฐรัฐ ธนธิตกร, 2555) ม้องค์ประกอบหลักที่สำคัญของ Thomas, G. (2006) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาภาวะผู้นำข้ามวัฒนธรรมคือ พฤติกรรมหรือคุณลักษณะของผู้บริหารที่แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการบริหารจัดการหรือนำคนที่มีความหลากหลายทาง ความคิด ความเชื่อ ค่านิยม และวิถีปฏิบัติให้มีความเข้าใจตรงกันมีแนวคิดสอดคล้องไปในแนวทางเดียวกัน ซึ่งประกอบด้วย ด้านการเอาใจใส่ ด้านการไว้วางใจ ด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ด้านการสื่อสาร และด้านการจัดการความขัดแย้ง ถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยสนับสนุน เสริมสร้างเจตคติ ของผู้บริหารโรงเรียนให้เข้าใจหรือตระหนักต่อการพัฒนาผู้เรียนจากความสำคัญของภาวะผู้นำข้ามวัฒนธรรมดังที่กล่าวมา ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำข้ามวัฒนธรรมของผู้บริหารโรงเรียนพื้นที่พิเศษ จังหวัดตาก ซึ่งถือว่าเป็นพื้นที่ที่มีความท้าทายในการบริหารงาน อีกทั้งยังเป็นโรงเรียนที่มีความยากลำบากในการคมนาคม ขาดแคลนสาธารณูปโภค สาธารณูปการ หรือปัจจัยพื้นฐานการดำรงชีวิต มีความเสี่ยงภัย และมีความชุกชุมของโรคภัย ไข้เจ็บ และมีความหลากหลายทางวัฒนธรรม ดังนั้นภาวะผู้นำที่เหมาะสมกับพื้นที่นี้คือ ภาวะผู้นำข้ามวัฒนธรรมซึ่งเป็นภาวะผู้นำที่ผู้บริหารโรงเรียนสามารถบริหารจัดการบนความยากลำบากและความหลากหลายทางวัฒนธรรมของพื้นที่พิเศษ จังหวัดตาก การศึกษาครั้งนี้จะทำให้ทราบคุณลักษณะของภาวะผู้นำข้ามวัฒนธรรมที่จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการจัดการศึกษาในโรงเรียนพื้นที่พิเศษ จังหวัดตาก

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาภาวะผู้นำข้ามวัฒนธรรมของผู้บริหารโรงเรียนพื้นที่พิเศษ จังหวัดตาก

3. ระเบียบวิธีวิจัย

3.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนพื้นที่พิเศษ จังหวัดตาก ในปีการศึกษา 2565 โดยเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) จำแนกเป็นผู้อำนวยการโรงเรียนจำนวน 52 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียน รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 8 คน และครูรักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 2 คน รวมทั้งหมด 62 คน

3.2 เครื่องมือในการวิจัย

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบบสอบถามการศึกษาภาวะผู้นำข้ามวัฒนธรรมของผู้บริหารโรงเรียนพื้นที่พิเศษ จังหวัดตาก จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ ตำแหน่ง และประสบการณ์การทำงาน มีลักษณะเป็นแบบเติมคำตอบและแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 การศึกษาภาวะผู้นำข้ามวัฒนธรรมของผู้บริหารโรงเรียนพื้นที่พิเศษ จังหวัดตาก ประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 31 ข้อ มีรายละเอียดดังนี้

1. การมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง จำนวน 8 ข้อ
2. การมีความเห็นอกเห็นใจในการปฏิบัติงาน จำนวน 7 ข้อ
3. การมีความสามารถในการสื่อสาร จำนวน 7 ข้อ
4. การสร้างความไว้วางใจ จำนวน 9 ข้อ

โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของแบบสอบถามภาวะผู้นำข้ามวัฒนธรรมของผู้บริหารโรงเรียนพื้นที่พิเศษ จังหวัดตาก มีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำข้ามวัฒนธรรมของผู้บริหารโรงเรียนพื้นที่พิเศษ จังหวัดตาก

2. กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย

3. กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

4. สร้างแบบสอบถามฉบับร่างตามนิยามศัพท์เฉพาะ แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาความถูกต้องเหมาะสม ความสอดคล้อง ความครอบคลุมเนื้อหา ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม จากนั้นนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

5. นำแบบสอบถามภาวะผู้นำข้ามวัฒนธรรมของผู้บริหารโรงเรียนพื้นที่พิเศษ จังหวัดตาก ที่แก้ไขปรับปรุงแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญพิจารณาและความตรงเชิงเนื้อหาจำนวน 3 คน ซึ่งได้มาด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

6. นำผลค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน คำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนี ความสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ถือว่าเป็นข้อคำถามที่น่าใช้ได้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ผลปรากฏว่าแบบสอบถามภาวะ ผู้นำข้ามวัฒนธรรมของผู้บริหารโรงเรียนพื้นที่พิเศษ จังหวัดตาก ได้ข้อคำถามตามเกณฑ์ จำนวน 31 ข้อ และปรับปรุงบางข้อเพื่อให้ครอบคลุมทุกพฤติกรรมตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ดังนั้นแบบสอบถามภาวะ ผู้นำข้ามวัฒนธรรมของผู้บริหารโรงเรียนพื้นที่พิเศษ จังหวัดตาก ได้ข้อคำถามที่น่าไปใช้ได้รวมทั้งสิ้น 31 ข้อ ได้ค่า IOC ตั้งแต่ 0.67 – 1.00

7. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้ (try-out) กับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามด้วยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) ผลปรากฏว่า ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ มีค่าเท่ากับ 0.987

8. นำผลการวิเคราะห์พิจารณาการปรับปรุงแก้ไขแล้วเสร็จแล้วจัดพิมพ์แบบสอบถาม ภาวะผู้นำข้ามวัฒนธรรมของผู้บริหารโรงเรียนพื้นที่พิเศษ จังหวัดตาก ฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปเก็บรวบรวม ข้อมูลกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลต่อไป

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม โดยวิธีการดังนี้

1) ผู้วิจัยติดต่อขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ถึงผู้บริหารโรงเรียนที่เป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำแนกเป็นผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 52 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียน รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 8 คน และครู รักษาการ ในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 2 คน รวมทั้งหมด 62 คน

2) ผู้วิจัยส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมแบบสอบถามภาวะผู้นำ ข้ามวัฒนธรรมของผู้บริหารโรงเรียนพื้นที่พิเศษ จังหวัดตาก ส่งให้โรงเรียนที่เป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลทาง อินเทอร์เน็ต

3) นำข้อมูลที่ได้คืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ ดำเนินการวิเคราะห์และสรุปผล ตามขั้นตอนการวิจัย จากการส่งแบบสอบถามภาวะผู้นำข้ามวัฒนธรรมของผู้บริหารโรงเรียนพื้นที่พิเศษ จังหวัดตาก รวมทั้งสิ้น 62 ฉบับ ได้รับคืนและข้อมูลสมบูรณ์ จำนวน 62 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลภาวะผู้นำข้ามวัฒนธรรมของผู้บริหารโรงเรียนพื้นที่พิเศษ จังหวัดตาก โดยใช้คอมพิวเตอร์ในการจัดกระทำกับข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จเพื่อหาค่าสถิติต่าง ๆ ดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำข้ามวัฒนธรรมของผู้บริหารโรงเรียนพื้นที่พิเศษ จังหวัดตาก ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แปลความหมายค่าเฉลี่ย ภาวะผู้นำข้าม วัฒนธรรมของผู้บริหารโรงเรียนพื้นที่พิเศษ จังหวัดตาก โดยมีเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00	หมายถึง	มีภาวะผู้นำข้ามวัฒนธรรมอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50	หมายถึง	มีภาวะผู้นำข้ามวัฒนธรรมอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50	หมายถึง	มีภาวะผู้นำข้ามวัฒนธรรมอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50	หมายถึง	มีภาวะผู้นำข้ามวัฒนธรรมอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50	หมายถึง	มีภาวะผู้นำข้ามวัฒนธรรมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

4. สรุปผลการวิจัย

ระดับภาวะผู้นำข้ามวัฒนธรรมของผู้บริหารโรงเรียนพื้นที่พิเศษ จังหวัดตาก ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.52) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีความเห็นอกเห็นใจในการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.65) รองลงมา คือ ด้านการสร้างควมไว้วางใจ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.62) ด้านการมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.51) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการมีความสามารถในการสื่อสาร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.29) ตามลำดับ รายละเอียดตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำข้ามวัฒนธรรมของผู้บริหารโรงเรียนพื้นที่พิเศษ จังหวัดตาก

ที่	ภาวะผู้นำข้ามวัฒนธรรม	กลุ่มผู้ให้ข้อมูล (n = 62)		ระดับภาวะผู้นำข้าม วัฒนธรรม
		$\bar{X}$	S.D.	
1	การมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง	4.51	0.31	มากที่สุด
2	การมีความเห็นอกเห็นใจในการปฏิบัติงาน	4.65	0.37	มากที่สุด
3	การมีความสามารถในการสื่อสาร	4.29	0.41	มาก
4	การสร้างควมไว้วางใจ	4.62	0.30	มากที่สุด
รวม		4.52	0.29	มากที่สุด

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับภาวะผู้นำข้ามวัฒนธรรมของผู้บริหารโรงเรียนพื้นที่พิเศษ จังหวัดตาก ด้านการมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง

ที่	ด้านการมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง	กลุ่มผู้ให้ข้อมูล (n = 62)		ระดับภาวะผู้นำข้าม วัฒนธรรม
		$\bar{X}$	S.D.	
1	ผู้บริหารกำหนดวิสัยทัศน์ที่เป็นไปได้ แล้วนำไปใช้ปฏิบัติงานในสถานศึกษา	4.26	0.47	มาก
2	ผู้บริหารมีแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในบริบทของสถานศึกษา	4.68	0.50	มากที่สุด
3	ผู้บริหารสามารถสร้างแรงกระตุ้นให้บุคลากรกระตือรือร้นอย่างสม่ำเสมอ	4.29	0.49	มาก
4	ผู้บริหารสนับสนุนแนวความคิดใหม่ ๆ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่หลากหลายภายในสถานศึกษา	4.71	0.49	มากที่สุด

ที่	ด้านการมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง	กลุ่มผู้ให้ข้อมูล (n = 62)		ระดับภาวะผู้นำข้าม วัฒนธรรม
		$\bar{X}$	S.D.	
5	ผู้บริหารสามารถปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของสังคมในปัจจุบัน	4.18	0.66	มาก
6	ผู้บริหารมีความมุ่งมั่นที่จะสร้างระบบการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น	4.81	0.47	มากที่สุด
7	ผู้บริหารเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้สิ่งใหม่เพื่อใช้ในการพัฒนาอย่างต่อเนื่องอยู่เสมอ	4.42	0.56	มาก
8	ผู้บริหารมีความเชื่อมั่นในตนเองที่จะเปลี่ยนแปลงสถานศึกษาไปในทิศทางที่ดีขึ้น	4.77	0.52	มากที่สุด
รวม		4.51	0.31	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 ภาวะผู้นำข้ามวัฒนธรรมของผู้บริหารโรงเรียนพื้นที่พิเศษ จังหวัดตาก ด้านการมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.51) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารมีความมุ่งมั่นที่จะสร้างระบบการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.81) รองลงมา คือ ผู้บริหารมีความเชื่อมั่นในตนเองที่จะเปลี่ยนแปลงสถานศึกษาไปในทิศทางที่ดีขึ้น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.77) ผู้บริหารสนับสนุนแนวความคิดใหม่ ๆ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่หลากหลายภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.71) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสามารถปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของสังคมในปัจจุบัน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.18) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับภาวะผู้นำข้ามวัฒนธรรมของผู้บริหารโรงเรียนพื้นที่พิเศษ จังหวัดตาก ด้านการมีความเห็นอกเห็นใจในการปฏิบัติงาน

ที่	ด้านการมีความเห็นอกเห็นใจในการปฏิบัติงาน	กลุ่มผู้ให้ข้อมูล (n = 62)		ระดับภาวะผู้นำข้าม วัฒนธรรม
		$\bar{X}$	S.D.	
1	ผู้บริหารมีความรู้ ความเข้าใจถึงวัฒนธรรมที่แตกต่างของบุคลากรภายในสถานศึกษา	4.56	0.59	มากที่สุด
2	ผู้บริหารรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของบุคลากรในสถานศึกษาทุกคนอย่างเท่าเทียมไม่แบ่งแยก	4.76	0.46	มากที่สุด
3	ผู้บริหารตระหนักถึงความสามารถของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา	4.52	0.56	มากที่สุด
4	ผู้บริหารมีพฤติกรรมแสดงออกถึงความเอาใจใส่บุคลากรทุกคนอย่างสม่ำเสมอ	4.71	0.49	มากที่สุด
5	ผู้บริหารสร้างความร่วมมือที่ดีในการปฏิบัติงานร่วมกันของบุคลากรในสถานศึกษา	4.63	0.52	มากที่สุด

ที่	ด้านการมีความเห็นอกเห็นใจในการปฏิบัติงาน	กลุ่มผู้ให้ข้อมูล (n = 62)		ระดับภาวะผู้นำข้าม วัฒนธรรม
		$\bar{X}$	S.D.	
6	ผู้บริหารให้ความช่วยเหลือทุกฝ่ายในการปฏิบัติงานร่วมกัน	4.66	0.62	มากที่สุด
7	ผู้บริหารยอมรับถึงความแตกต่างทางวัฒนธรรมของบุคลากรในสถานศึกษา	4.73	0.48	มากที่สุด
รวม		4.65	0.37	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 ภาวะผู้นำข้ามวัฒนธรรมของผู้บริหารโรงเรียนพื้นที่พิเศษ จังหวัดตาก ด้านการมีความเห็นอกเห็นใจในการปฏิบัติงาน ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.65$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของบุคลากรในสถานศึกษาทุกคนอย่างเท่าเทียมไม่แบ่งแยก อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.76$) รองลงมา คือ ผู้บริหารมีพฤติกรรมแสดงออกถึงความเอาใจใส่บุคลากรทุกคนอย่างสม่ำเสมอ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.71$) ผู้บริหารให้ความช่วยเหลือทุกฝ่ายในการปฏิบัติงานร่วมกัน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.66$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารตระหนักถึงความสามารถของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับภาวะผู้นำข้ามวัฒนธรรมของผู้บริหารโรงเรียนพื้นที่พิเศษ จังหวัดตาก ด้านการมีความสามารถในการสื่อสาร

ที่	ด้านการมีความสามารถในการสื่อสาร	กลุ่มผู้ให้ข้อมูล (n = 62)		ระดับภาวะผู้นำ ข้ามวัฒนธรรม
		$\bar{X}$	S.D.	
1	ผู้บริหารมีการสื่อสารระหว่างบุคคลที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมที่เข้าใจง่าย ชัดเจน และเหมาะสมกับสถานการณ์	4.32	0.59	มาก
2	ผู้บริหารสามารถถ่ายทอดความรู้ ความคิดให้กับบุคลากรที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมในสถานศึกษาได้อย่างตรงประเด็น	4.03	0.54	มาก
3	ผู้บริหารมีการสื่อสารที่เหมาะสมกับบุคลากรในสถานศึกษาที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม	4.11	0.68	มาก
4	ผู้บริหารเลือกใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารกับบุคคลที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมได้อย่างเหมาะสม เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน	4.29	0.49	มาก
5	ผู้บริหารสื่อสารกับบุคลากรที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมในสถานศึกษาอย่างกัลยาณมิตร	4.47	0.69	มาก

ที่	ด้านการมีความสามารถในการสื่อสาร	กลุ่มผู้ให้ข้อมูล (n = 62)		ระดับภาวะผู้นำ ข้ามวัฒนธรรม
		$\bar{X}$	S.D.	
6	ผู้บริหารใช้ภาษาในการสื่อสารกับคู่สนทนาได้อย่างเหมาะสม	4.23	0.66	มาก
7	ผู้บริหารอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานร่วมกันโดยคำนึงถึงความแตกต่างทางวัฒนธรรมของบุคลากรในสถานศึกษา	4.61	0.52	มากที่สุด
รวม		4.29	0.41	มาก

จากตารางที่ 4 ภาวะผู้นำข้ามวัฒนธรรมของผู้บริหารโรงเรียนพื้นที่พิเศษ จังหวัดตาก ด้านการมีความสามารถในการสื่อสาร ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานร่วมกันโดยคำนึงถึงความแตกต่างทางวัฒนธรรมของบุคลากรในสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$) รองลงมา คือ ผู้บริหารสื่อสารกับบุคลากรที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมในสถานศึกษาอย่างกัลยาณมิตร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.47$) ผู้บริหารมีการสื่อสารระหว่างบุคคลที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมที่เข้าใจง่าย ชัดเจน และเหมาะสมกับสถานการณ์ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารสามารถถ่ายทอดความรู้ ความคิดให้กับบุคลากรที่มีความแตกต่างทางวัฒนธรรมในสถานศึกษาได้อย่างตรงประเด็น อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$) ตามลำดับ

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับภาวะผู้นำข้ามวัฒนธรรมของผู้บริหารโรงเรียนพื้นที่พิเศษ จังหวัดตาก ด้านการสร้างควมไว้วางใจ

ที่	ด้านการสร้างความไว้วางใจ	กลุ่มผู้ให้ข้อมูล (n = 62)		ระดับภาวะผู้นำ ข้ามวัฒนธรรม
		$\bar{X}$	S.D.	
1	ผู้บริหารมีการประชุม วางแผนการปฏิบัติงานร่วมกับบุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ	4.69	0.53	มากที่สุด
2	ผู้บริหารกำหนดกรอบระยะเวลาในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน	4.35	0.51	มาก
3	ผู้บริหารมีพฤติกรรมการวางตัวให้น่าเคารพนับถือในสถานการณ์ที่มีความหลากหลายทางด้านสังคม ภาษา และวัฒนธรรม	4.48	0.56	มาก
4	ผู้บริหารเป็นแบบอย่างที่ดีในการประพฤติปฏิบัติตัว มีความเมตตาต่อผู้อื่น โดยคำนึงถึงความหลากหลายทางด้านสังคม ภาษา และวัฒนธรรม	4.60	0.52	มากที่สุด
5	ผู้บริหารสร้างความเชื่อมั่นในการปฏิบัติงานให้กับบุคลากรทุกฝ่าย เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จของสถานศึกษา	4.61	0.55	มากที่สุด

ที่	ด้านการสร้างความไว้วางใจ	กลุ่มผู้ให้ข้อมูล (n = 62)		ระดับภาวะผู้นำ ข้ามวัฒนธรรม
		$\bar{X}$	S.D.	
6	ผู้บริหารให้ความใส่ใจในการปฏิบัติงานกับบุคลากรในสถานศึกษา เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด	4.79	0.44	มากที่สุด
7	ผู้บริหารสร้างความเชื่อมั่นในการปฏิบัติงานของทุกฝ่าย เพื่อความสำเร็จของสถานศึกษา	4.71	0.49	มากที่สุด
8	ผู้บริหารปฏิบัติงานอย่างซื่อสัตย์ สุจริต โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้	4.81	0.43	มากที่สุด
9	ผู้บริหารเป็นต้นแบบไว้วางใจของบุคลากรภายในสถานศึกษา และบุคคลภายนอก ที่มีความหลากหลายทางด้านสังคม ภาษา และวัฒนธรรม	4.55	0.53	มากที่สุด
รวม		4.62	0.30	มากที่สุด

จากตารางที่ 5 ภาวะผู้นำข้ามวัฒนธรรมของผู้บริหารโรงเรียนพื้นที่พิเศษ จังหวัดตาก ด้านการสร้างความไว้วางใจ ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.62) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารปฏิบัติงานอย่างซื่อสัตย์ สุจริต โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.81) รองลงมา คือ ผู้บริหารให้ความใส่ใจในการปฏิบัติงานกับบุคลากรในสถานศึกษา เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.79) ผู้บริหารสร้างความเชื่อมั่นในการปฏิบัติงานของทุกฝ่าย เพื่อความสำเร็จของสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.71) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารกำหนดกรอบระยะเวลาในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.35) ตามลำดับ

5. อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาภาวะผู้นำข้ามวัฒนธรรมของผู้บริหารโรงเรียนพื้นที่พิเศษ จังหวัดตาก ผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัยไว้ดังนี้

ด้านที่ 1 ด้านการมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.51) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารมีความมุ่งมั่นที่จะสร้างระบบการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.81) ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้บริหารนั้นเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่องและ มีความมุ่งมั่นที่จะสร้างระบบการทำงานที่ดีและมีประสิทธิภาพให้ทันต่อการสภาวะการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งสอดคล้องกับ สุกัญญา ศรีแก้ว, (2563) กล่าวว่า บุคคลจะต้องมีกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางสังคมวัฒนธรรม และความรู้ สามารถปรับตัวเรียนรู้การเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา สอดคล้องกับ สิทธิชัย สุนทรพินิจ, (2561) กล่าวว่า การเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้เป็นพฤติกรรมการแสดงออกการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความมุ่งมั่นสร้างสรรค์ มีความกระตือรือร้นเรียนรู้ตลอดเวลา และการจัดการความรู้ใหม่ ๆ เสมอ

ด้านที่ 2 ด้านการมีความเห็นอกเห็นใจในการปฏิบัติงาน ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.65) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ของบุคลากรในสถานศึกษาทุกคนอย่างเท่าเทียมไม่แบ่งแยก อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.76$) ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารจะนำพาองค์กรให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้นั้นจะต้องอาศัยการร่วมแรงร่วมใจของบุคลากรในองค์กรทุกคน จะต้องรับฟังความคิดเห็น เอาใส่ใจทุกคนในองค์กร ซึ่งสอดคล้องกับ วรพงษ์ วรรณราม, (2562) กล่าวว่า การรับฟังความคิดเห็นเป็นการสร้างสัมพันธ์ที่ดี ตลอดจนให้ความร่วมมือกับคนในองค์กร สนับสนุนและส่งเสริมให้เกิดการทำงานที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ กนกอร สมปราชญ์, (2560) กล่าวว่า องค์กรหน่วยงานต่าง ๆ จึงต้องมีวิธีการ กระบวนการที่จะช่วยส่งเสริมการทำงานให้เกิดประสิทธิภาพ ทุกคนในองค์กรควรมีการรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะซึ่งกันและกัน

ด้านที่ 3 ด้านการมีความสามารถในการสื่อสาร ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานร่วมกัน โดยคำนึงถึงความแตกต่างทางวัฒนธรรมของบุคลากรในสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$) ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารจะต้องอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานร่วมกันในองค์กรอยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับ นนกร มังคละศิริ, (2560) กล่าวว่า ผู้บริหารควรให้ผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในพื้นที่หรือใช้ภาษาเดียวกันมาเป็นสื่อกลางในการสื่อสาร โดยมุ่งเน้นการพูดและเขียน ที่ชัดเจน อีกทั้งควรอำนวยความสะดวกให้กับบุคลากรขณะปฏิบัติงาน สอดคล้องกับ ธิดารัตน์ องค์การ, (2559) กล่าวว่า การอำนวยความสะดวกให้กับผู้อื่น โดยปราศจากความอคติ ภายใต้อาสาใจความแตกต่างทางวัฒนธรรมของผู้อื่น เพื่อสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกันในการทำงานปฏิบัติงานตามอย่างเต็มที่ และให้บริการแก่ผู้รับบริการที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรมได้

ด้านที่ 4 ด้านการสร้างควมไว้วางใจ ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.62$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารปฏิบัติงานอย่างซื่อสัตย์ สุจริต โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.81$) ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารต้องสร้างความเชื่อมั่นในการปฏิบัติงานที่จะนำพาองค์กรให้ประสบความสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับ วรพงษ์ วรรณราม, (2562) กล่าวว่า การสร้างความไว้วางใจ ความเชื่อมั่นในการทำงานของบุคลากรในองค์กรจำเป็นต้องมีการประชุมและจัดลำดับความสำคัญของงาน อย่างดี สอดคล้องกับ พัทธภรณ์ จันทรโคตร, (2561) กล่าวว่า ผู้บริหารประพฤติปฏิบัติอย่างเหมาะสมและตรงต่อความเป็นจริง ประพฤติปฏิบัติอย่างตรงไปตรงมาทั้ง กาย วาจา ใจ ทั้งตนเองและผู้อื่น

6. ข้อเสนอแนะ

6.1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

6.1.1. ผู้บริหารโรงเรียนพื้นที่พิเศษควรนำผลการวิจัยไปใช้พัฒนาภาวะผู้นำข้ามวัฒนธรรม เพื่อให้สามารถบริหารจัดการบนความหลากหลายทางวัฒนธรรมได้

6.1.2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรนำผลการวิจัยไปใช้ในการกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ หรือวางแผนการปฏิบัติงาน เพื่อพัฒนาโรงเรียนพื้นที่พิเศษในสังกัดให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

6.2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

6.2.1. ควรศึกษารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำข้ามวัฒนธรรมของผู้บริหารโรงเรียนพื้นที่พิเศษ ด้านการมีความสามารถในการสื่อสาร

6.2. 2. ควรศึกษาภาวะผู้นำข้ามวัฒนธรรมของผู้บริหารโรงเรียนพื้นที่พิเศษในจังหวัดอื่น ๆ หรือโรงเรียนที่มีบริบทแตกต่างกันออกไป เพื่อต่อยอดหรือพัฒนาให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นไป

เอกสารอ้างอิง

- กนกอร สมปราชญ์. (2560). ภาวะผู้นำการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน: การศึกษาทฤษฎีฐานราก. *วารสารวิชาการและวิจัยสังคมศาสตร์*, 12(34), 51-66.
- ณัฐรัฐ ธนธิติกร. (2555). ภาวะผู้นำข้ามวัฒนธรรม : สดุดยอดภาวะผู้นำสำหรับผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ. *วารสารศึกษาศาสตร์*, 23(2), 1-10.
- จิตรรัตน์ องค์การ. (2559). *การศึกษาภาวะผู้นำข้ามวัฒนธรรมของหัวหน้าหอผู้ป่วย*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย]. CUIR at Chulalongkorn University.
<http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/54942>
- นนกร มังคละศิริ. (2560). *ภาวะผู้นำเชิงพหุวัฒนธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. <http://libdoc.dpu.ac.th/thesis/161757.pdf>
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย*. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- พัชราภรณ์ จันทรโคตร, ดาวรุ่งวรรณ ถวิลการ และวัลลภา อาริรัตน์. (2561). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำข้าม วัฒนธรรมของผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล. *วารสารแสงอีสาน*, 15(2), 12–25.
- รัชพล แสงสว่าง. (2558). *การพัฒนาภาวะผู้นำข้ามวัฒนธรรมของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาเอก, มหาวิทยาลัยศรีปทุม]. Knowledge Bank at Sripatum University. <http://dspace.spu.ac.th/handle/123456789/5422>
- วรพงษ์ วรรณราม. (2562). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำข้ามวัฒนธรรมของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา : การวิจัยผสมผสานวิธี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สิทธิชัย สุนทรพินิจ. (2561). *โมเดลการพัฒนาองค์การนวัตกรรมการบริหารส่วน จังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุกัญญา ศรีแก้ว. (2563). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำข้ามวัฒนธรรมของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 25*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- Thomas, G. (2006). *Cross-Cultural Leadership*. [Doctoral dissertation, School of Property, Construction and Project Management Royal Melbourne Institute Technology University].

ความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง โจทย์
ปัญหาการบวก ลบคูณ หารระคน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
โดยใช้เทคนิคบาร์โมเดล

Mathematical problem solving ability and learning achievement on the
problems of addition, subtraction, multiplication, and division of grade 5
students using bar model techniques

จิรัชยา ใจสู้ศึก¹, ปวีณา ขันธศิลา², ประภาพร นทองหารพิทักษ์³
Chiratchaya Chaisusuek¹, Paweena Khansila², Prapaporn Nongharnpituk³

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาเรื่อง โจทย์ปัญหาการบวก ลบคูณ หารระคน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้เทคนิคบาร์โมเดลกับเกณฑ์ร้อยละ 70 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคบาร์โมเดล 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคบาร์โมเดล

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวนนักเรียน 26 คน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนกุดสิมวิทยาสาร อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่ได้จากการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องเศษส่วน จำนวน 5 แผน แบบวัดความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหา แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานโดยใช้การทดสอบค่า t-test แบบ Dependent

ผลวิจัยพบว่า 1) ความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาเรื่องโจทย์ปัญหาการบวก ลบ คูณ หารระคน ของนักเรียนที่เรียนโดยใช้เทคนิคบาร์โมเดลสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคบาร์โมเดลหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคบาร์โมเดลอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, ความสามารถในการแก้ปัญหา, บาร์โมเดล

¹ นักศึกษา คณะศึกษาศาสตร์และนวัตกรรมการศึกษา มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ EMail : jiradchaya.ja@ksu.ac.th

¹ Faculty of Education and Educational Innovation, Kalasin University, EMail : jiradchaya.ja@ksu.ac.th

² อาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์และนวัตกรรมการศึกษา มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ Email : paweena.kh@ksu.ac.th

² Lecturer, Faculty of Education and Educational Innovation, Kalasin University, Email : paweena.kh@ksu.ac.th

³ อาจารย์ คณะศึกษาศาสตร์และนวัตกรรมการศึกษา มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ Email : paweena.kh@ksu.ac.th

³ Lecturer, Faculty of Education and Educational Innovation, Kalasin University, Email : paweena.kh@ksu.ac.th

Abstract

The objectives of this study were to: 1) study the ability to solve problems on the problems of addition, subtraction, multiplication, and division of grade 5 students using bar model techniques with a 70% threshold; 2) compare achievement before and after learning management using bar model techniques; and 3) investigate students' satisfaction with learning management. The sample group was 26 grade 5 students in the first semester of the academic year 2022 at Kud Sim Witthaya San School, Khao Wong District, Kalasin Province, obtained by cluster random sampling. The instruments consisted of five lesson plans on fractions, an achievement test, and a satisfaction questionnaire. The statistics used to analyze the data were percentage, mean, standard deviation, and the hypothesis was tested using t-test (Dependent Sample).

The study discovered that: 1) The ability to solve problems in addition, subtraction, multiplication, and division using bar model techniques was higher than the statistically significant threshold of 70% 2) The learning achievement of the students who were managed by bar model techniques after learning was higher than before learning at the statistical significance level of .05. 3) The students were at a high level with the learning management system based on bar model techniques.

Keywords: Academic achievement, Problem-Solving Ability, Bar Model Techniques

1. บทนำ

คณิตศาสตร์มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จในการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เนื่องจากคณิตศาสตร์ช่วยให้นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างเป็นระบบ มีแบบแผน สามารถ วิเคราะห์ปัญหาสถานการณ์ได้อย่างถี่ถ้วน รอบคอบ ช่วยให้คาดการณ์ วางแผน ตัดสินใจ แก้ปัญหา และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องเหมาะสมและสามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้คณิตศาสตร์ยังเป็นเครื่องมือในการศึกษาทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และ ศาสตร์อื่น ๆ อันเป็นรากฐาน ในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลของชาติให้มีคุณภาพและพัฒนา เศรษฐกิจของประเทศให้ทัดเทียม กับนานาชาติ การศึกษาคณิตศาสตร์จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ทันสมัย และสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม และความรู้ทางวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีที่เจริญก้าวหน้า อย่างรวดเร็วในยุคโลกาภิวัตน์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560, หน้า 1)

วิชาคณิตศาสตร์เป็นวิชาที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาศักยภาพของนักเรียนในหลายๆ ด้านเนื่องจากสามารถพัฒนาความคิดของนักเรียน ทำให้มีความคิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีเหตุผล เป็นระเบียบแบบแผน สามารถวิเคราะห์ปัญหาสถานการณ์ได้อย่างถี่ถ้วน ทำให้สามารถคาดการณ์วางแผน ตัดสินใจ แก้ปัญหาได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม อีกทั้งคณิตศาสตร์เป็นพื้นฐานในการศึกษาวิทยาศาสตร์ ตลอดจนศาสตร์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง คณิตศาสตร์จึงมีประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตและช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น

นอกจากนี้คณิตศาสตร์ยังช่วยพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีความสมดุลทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา สามารถคิดเป็น สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552)

โรงเรียนกุดสิมวิทยาสาร อำเภอเขาวง จังหวัดกาฬสินธุ์ มีการจัดการเรียนการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลจากการสอบถามครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ พบว่า ผลสัมฤทธิ์และความสามารถในการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ จากปีที่ผ่านมา ๆ มาผลการทดสอบอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างต่ำไม่เป็นที่พอใจ โดยเฉพาะในเรื่อง โจทย์ปัญหาการบวก ลบ คูณ หารระคน สาเหตุเนื่องจากนักเรียนยังขาดความสามารถในการวิเคราะห์โจทย์ปัญหา และแสดงวิธีหาคำตอบการบวก ลบ คูณ หารระคนได้ ซึ่งครูผู้สอนคณิตศาสตร์ ของโรงเรียนมีความเห็นตรงกันว่าปัญหาดังกล่าว เป็นปัญหาที่ควรได้รับการแก้ไขและพัฒนา ทั้งในด้านสื่อการสอนและกระบวนการจัดการเรียนการสอน

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ส่งผลให้ผู้วิจัยสนใจที่จะแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยใช้เทคนิคการวาดรูปบาร์โมเดล (Bar Model) มาช่วยในการวางแผนแก้โจทย์ปัญหา โดยการวาดรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า เพื่อแสดงความสัมพันธ์ ของข้อมูลต่างๆ ในโจทย์ปัญหา ซึ่งเป็นวิธีหนึ่งในการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ ที่น่าสนใจและเป็นที่ยอมรับในนานาประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ BanHar; et al. (2008) พบว่า การวาดภาพจำลองจะช่วยให้พัฒนาความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาได้เป็นอย่างดี เนื่องจากเป็นวิธีการแก้โจทย์ปัญหาที่ใช้รูปธรรมอธิบายความสัมพันธ์ของข้อมูลในโจทย์ปัญหา โดยนำเสนอผ่านแบบจำลองรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า เพื่อให้นักเรียนมองเห็นภาพและเข้าใจได้มากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังเป็นวิธีที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาความรู้ในการแก้โจทย์ปัญหาขั้นสูงขึ้นอีกด้วย

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความสามารถทางคณิตศาสตร์เรื่องโจทย์ปัญหาการบวก ลบ คูณ หารระคน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้เทคนิคบาร์โมเดล ทั้งนี้ผู้วิจัยหวังว่าหากมีการเรียนโดยใช้เทคนิคบาร์โมเดล เรื่อง โจทย์ปัญหาการบวก ลบ คูณ หารระคน ของผู้เรียนแล้ว จะส่งผลให้การเรียนรู้เรื่อง โจทย์ปัญหาการบวก ลบ คูณ หารระคน มีความเป็นรูปธรรมและผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น ตลอดจนส่งผลให้การจัดกิจกรรมการสอนของครู และกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนบรรลุผลสำเร็จตามที่ได้กำหนดไว้ อีกทั้งผู้เรียนยังสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้เป็นพื้นฐานความรู้สำหรับการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ในระดับที่สูงขึ้น รวมทั้งยังเป็นแนวทางให้ครูผู้สอนสามารถนำไปใช้ในการพัฒนารูปแบบการสอนสำหรับสอนเนื้อหาต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหา เรื่อง โจทย์ปัญหาการบวก ลบ คูณ หารระคน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างเรียนโดยใช้เทคนิคบาร์โมเดลกับเกณฑ์ร้อยละ 70

2.2 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์เรื่อง โจทย์ปัญหาการบวก ลบ คูณ หารระคน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังการเรียนโดยใช้เทคนิคบาร์โมเดล

2.3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคบาร์โมเดล

3. ระเบียบวิธีวิจัย

ในการศึกษานี้ศึกษาผลการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคบาร์โมเดลที่มีต่อทักษะการแก้โจทย์ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เรื่อง โจทย์ปัญหาการบวก ลบ คูณ หารระคน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้แผนวิจัย One Group Pre-test Post-test Design โดยมีวิธีการดำเนินการดังนี้

ตารางที่ 1 แบบแผนการทดลองแบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนหลัง

กลุ่ม	Pre - test	Treatment	Post - test
N	T ₁	X	T ₂
N	แทน	กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย	
T ₁	แทน	การทดสอบก่อนการทดลอง (Pre - test)	
X	แทน	การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคบาร์โมเดล	
T ₂	แทน	การทดสอบหลังการทดลอง (Post - test)	

3.1 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนกุศลสิทิวทยา อําเภอลําปาง จังหวัดลําปาง ปีการศึกษา 2565 จำนวนนักเรียน 26 คน ที่ได้จากการเลือกแบบสุ่มกลุ่ม

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคบาร์โมเดล เรื่อง โจทย์ปัญหาการบวก ลบ คูณ หาร ระคน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 5 แผน ใช้เวลาจำนวน 9 ชั่วโมง ซึ่งผ่านการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09 อยู่ในระดับเหมาะสมมาก

ตารางที่ 2 แผนการจัดการเรียนรู้และขอบเขตเนื้อหา

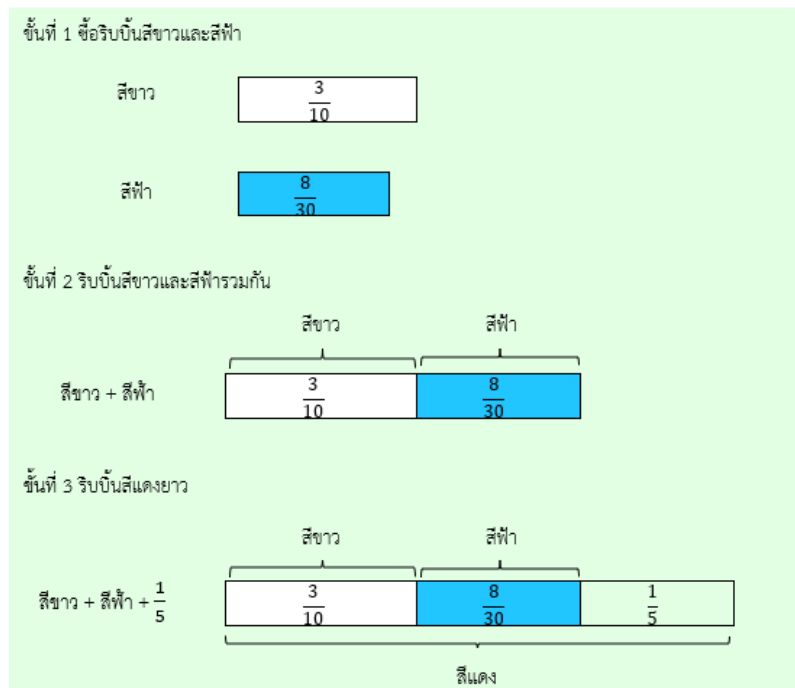
แผนการจัดการเรียนรู้ ที่	เนื้อหา	ชั่วโมง เรียน
1	โจทย์ปัญหาการบวก คูณระคนของเศษส่วน	2
2	โจทย์ปัญหาการบวก ลบระคนของเศษส่วน	1
3	โจทย์ปัญหาการบวก คูณระคนของเศษส่วน	2
4	โจทย์ปัญหาการลบ หารระคนของเศษส่วน	2
5	โจทย์ปัญหาการคูณ หารระคนของเศษส่วน	2

ตัวอย่างการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคบาร์โมเดล

ตัวอย่าง แก้วซื้อribbinสีขาวยาว $\frac{3}{10}$ เมตร ซื้อribbinสีฟ้ายาว $\frac{8}{30}$ เมตร และซื้อribbinสีแดงซึ่งยาวกว่าribbinสีขาวและribbinสีฟ้ารวมกันอยู่ $\frac{1}{5}$ เมตร แก้วซื้อribbinสีแดงยาวเท่าใด

สิ่งที่โจทย์กำหนดให้ คือ แก้วซื้อribbinสีขาวยาว $\frac{3}{10}$ เมตร ซื้อribbinสีฟ้ายาว $\frac{8}{30}$ เมตร และซื้อribbinสีแดงซึ่งยาวกว่าribbinสีขาวและribbinสีฟ้ารวมกันอยู่ $\frac{1}{5}$ เมตร

สิ่งที่โจทย์ถาม คือ แก้วซื้อribbinสีแดงยาวเท่าใด

ภาพที่ 1 ขั้นตอนการแก้ปัญหาโดยใช้เทคนิคบาร์โมเดล

3.2.2 แบบวัดความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหา เรื่องโจทย์ปัญหาการบวก ลบ คูณ หารระคน มีจำนวน 5 แผน เป็นลักษณะใบงานหลังการจัดการเรียนรู้ เกณฑ์การให้คะแนน 1. สามารถบอกได้ว่าโจทย์กำหนดอะไรและถามอะไรได้ 2 คะแนน 2. เขียนประโยคสัญลักษณ์ได้ 2 คะแนน 3. สามารถวาดภาพบาร์โมเดลได้ 2 คะแนน 3. สามารถแก้โจทย์ปัญหาได้ 4 คะแนน ค่าความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ทุกแผนอยู่ในระดับเหมาะสมมาก แผนการจัดการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09 ซึ่งอยู่ระหว่าง 3.51 – 4.50

3.2.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องโจทย์ปัญหาการบวก ลบ คูณ หารระคน แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก 20 ข้อ พบว่าค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม วัดคุณภาพประสงค์ (IOC) มีค่าระหว่าง 0.67 ถึง 1.00 มีค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.43 ถึง 0.71 ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.29 ถึง 0.57 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.80

3.2.4 แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนโดยใช้เทคนิคบาร์โมเดล จำนวน 10 ข้อ 1 ฉบับ ประกอบด้วยความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนเป็นแบบมาตราส่วน

ประมาณค่า (Rating Scale) กำหนดค่าคะแนนเป็น 5 ระดับตามวิธีของ ผลการประเมินความพึงพอใจจากผู้เชี่ยวชาญมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.46 ซึ่งอยู่ระหว่าง 3.51 – 4.50 อยู่ในระดับเหมาะสมมาก

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 26 คน โรงเรียนกุศิมวิทยาสาร ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 มีขั้นตอนการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังต่อไปนี้

3.3.1. ทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลการวิจัยในชั้นเรียน ไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนกุศิมวิทยาสาร เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.2. ทำการทดสอบก่อนเรียน (pretest) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในการแก้โจทย์ปัญหา เรื่อง โจทย์ปัญหาการบวก ลบ คูณ หารระคน

3.3.3. ดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ และแบบวัดความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาโดยใช้เทคนิคบาร์โมเดล จำนวน 5 แผน 5 ใบงาน ใช้เวลาจำนวน 9 ชั่วโมง

3.3.4. เมื่อสิ้นสุดการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคร่วมกับบาร์โมเดล ผู้วิจัยทำการทดสอบหลังเรียน (posttest) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชุดเดียวกันกับแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในการแก้โจทย์ปัญหาก่อนเรียน

3.3.5. ให้นักเรียนตอบแบบสอบถามวัดความพึงพอใจที่มีผลต่อการเรียน เรื่อง โจทย์ปัญหาการบวก ลบ คูณ หารระคน โดยใช้เทคนิคบาร์โมเดล

3.3.6. ตรวจให้คะแนนแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบวัดความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหา เรื่อง โจทย์ปัญหาการบวก ลบ คูณ หารระคน และตรวจสอบการให้คะแนนประเมินความพึงพอใจของนักเรียน แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้วิธีการทางสถิติต่อไป

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากการใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและแบบวัดความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหา เรื่อง โจทย์ปัญหาการบวก ลบ คูณ หารระคน และแบบสอบถามความพึงพอใจ โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.4.1. วิเคราะห์แบบวัดความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหา เรื่อง โจทย์ปัญหาการบวก ลบ คูณ หารระคน หลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 70 โดยใช้เทคนิคบาร์โมเดล

3.4.2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง โจทย์ปัญหาการบวก ลบ คูณ หารระคน ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้เทคนิคบาร์โมเดล ซึ่งการทดสอบทางสถิติ (Dependent Samples t-test)

1) วิเคราะห์ความพึงพอใจ การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคบาร์โมเดล โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4. สรุปผลการวิจัย

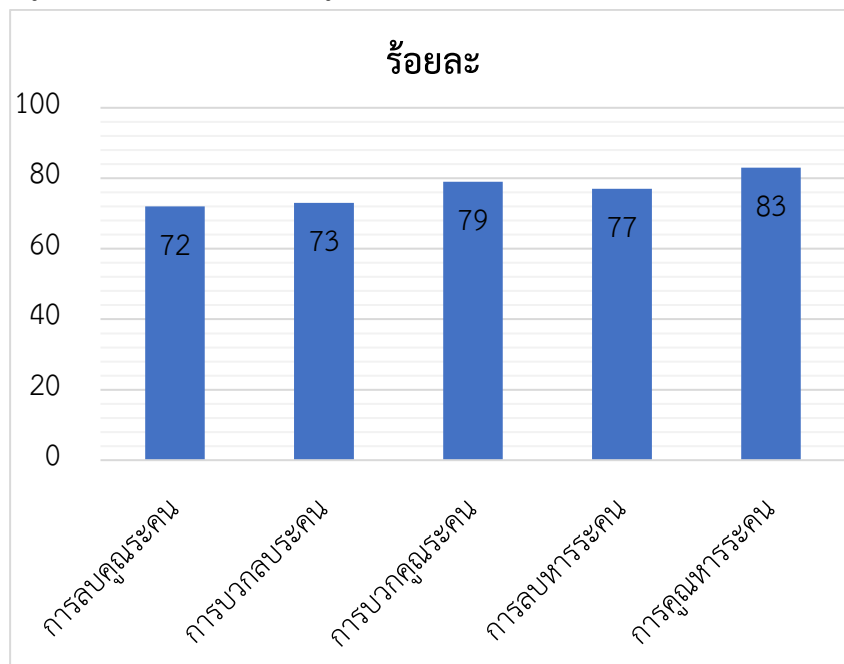
ผลการวิจัยเรื่อง ความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง โจทย์ปัญหาการบวก ลบ คูณ หารระคน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้เทคนิคบาร์โมเดล สรุปผลวิจัยได้ดังนี้

4.1 ศึกษาความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหา เรื่อง โจทย์ปัญหาการบวก ลบ คูณ หารระคน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างโดยใช้เทคนิคบาร์โมเดล กับเกณฑ์ร้อยละ 70

ตารางที่ 3 ศึกษาความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหา กับเกณฑ์ร้อยละ 70

	แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้					รวมทุกแผน
	แผนที่1	แผนที่2	แผนที่3	แผนที่4	แผนที่5	50
	10	10	10	10	10	
รวม	189	190	206	201	217	1003
$\bar{X}$	7.27	7.30	7.92	7.73	8.34	7.71
%	72	73	79	77	83	76.8
S.D.	0.72	0.55	0.56	0.72	0.56	0.62

จากตารางที่ 3 การวัดความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหา ระหว่างเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 70 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า แผนที่1 มีคะแนนร้อยละ 72 แผนที่2 มีคะแนนร้อยละ 73 แผนที่3 มีคะแนนร้อยละ 79 แผนที่4 มีคะแนนร้อยละ 77 และแผนที่5 มีคะแนนร้อยละ 83 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 ผลการจัดการเรียนรู้สามารถแสดงได้ตามแผนภูมิแท่งตามภาพที่ 2

ภาพที่ 2 ความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาการบวก ลบ คูณ หารระคน ในแต่ละแผนจัดการเรียนรู้

จากภาพที่ 2 แสดงความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาระหว่างเรียนจำนวนทั้ง 5 แผน พบว่านักเรียนมีความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาในเรื่อง โจทย์ปัญหาการคูณ การหารระคนของเศษส่วน มากที่สุด ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 83 มีความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาในเรื่อง โจทย์ปัญหาการบวก การคูณระคน เป็นลำดับที่ 2 ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 79 มีความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาในเรื่อง โจทย์ปัญหาการลบ การหารระคนเป็นลำดับที่ 3 ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 77 มีความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาในเรื่อง โจทย์ปัญหาการบวก การลบระคนเป็นลำดับที่ 4 ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 73 และมีความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาในเรื่อง โจทย์ปัญหาการลบ การคูณระคนเป็นลำดับสุดท้าย ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 72

4.2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง โจทย์ปัญหาการบวก ลบ คูณ หารระคน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังการเรียนโดยใช้เทคนิคบาร์โมเดล โดยใช้สถิติทดสอบ (Paired Samples t-test)

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน

การทดสอบ	จำนวนนักเรียน	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t	p
ก่อนเรียน	26	20	6.88	1.75	21.876*	.000
หลังเรียน	26	20	15.46	1.42		

* $p < .05$ ($t_{0.05,25} = 1.7081$)

จากตารางที่ 4 พบว่า ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคบาร์โมเดล เรื่อง โจทย์ปัญหาการบวก ลบ คูณ หารระคน สูงกว่าก่อนการจัดการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคบาร์โมเดล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.3. ผลการศึกษาความพึงพอใจสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังจากที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคบาร์โมเดล เรื่อง โจทย์ปัญหาการบวก ลบ คูณ หารระคน

ตารางที่ 5 ผลการศึกษาความพึงพอใจสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 5

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านบทบาทของครูผู้สอนในการจัดการเรียนรู้	4.36	0.25	มาก
2. ด้านบทบาทของนักเรียนในการเรียนรู้	4.11	0.52	มาก
3. ด้านสื่อและระบบการจัดการเรียนรู้	4.28	0.29	มาก
4. ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียน	4.59	0.21	มากที่สุด
รวม	4.34	0.20	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 5 มีความพึงพอใจในจากการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิคบาร์โมเดล เรื่อง โจทย์ปัญหาการบวก ลบ คูณ หารระคน โดยรวมคิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 4.34 และมีระดับพึงพอใจมาก

5. อภิปรายผลการวิจัย

การดำเนินการวิจัย เรื่อง เรื่อง ความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง โจทย์ปัญหาการบวก ลบ คูณ หารระคน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้เทคนิคบาร์โมเดล สามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

จากการศึกษาความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหา เรื่อง โจทย์ปัญหาการบวก ลบ คูณ หารระคน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้เทคนิคบาร์โมเดล กับเกณฑ์ร้อยละ 70 พบว่า นักเรียนมีความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหา เรื่อง โจทย์ปัญหาการบวก ลบ คูณ หารระคน สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคบาร์โมเดล การวาดแบบจำลองบาร์โมเดลจะช่วยพัฒนาความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาทางคณิตศาสตร์ได้เป็นอย่างดี เพราะเทคนิคบาร์โมเดลมีขั้นตอนให้นักเรียนได้ฝึกคิด วิเคราะห์ และลงมือแก้โจทย์ปัญหาด้วยตนเอง ทำให้การเรียนรู้เป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริลักษณ์ ไชยสงคราม และ ศิริวรรณ วณิชพัฒน์ (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค TGT ร่วมกับบาร์โมเดล (Bar Model) ผลวิจัยพบว่า ความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค TGT ร่วมกับบาร์โมเดล (Bar Model) สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฉัตรกาญจน์ ธาณิพน และนงลักษณ์ วิริยะพงษ์(2561) การพัฒนาความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาเลขคณิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้กระบวนการแก้ปัญหาของโพลยา ร่วมกับบาร์โมเดล ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการแก้ปัญหาของโพลยา ร่วมกับบาร์โมเดลเพื่อพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เรื่อง การแก้โจทย์ปัญหาเลขคณิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน เรื่อง โจทย์ปัญหาการบวก ลบ คูณ หารระคน โดยใช้เทคนิคบาร์โมเดล สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 คะแนนทดสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคบาร์โมเดล มีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จะเห็นว่าการแก้ปัญหาตามกระบวนการ การวาดรูปบาร์โมเดลนั้น มีขั้นตอนที่ชัดเจน ทำให้นักเรียนได้ฝึกคิดแก้ปัญหา ซึ่งการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการแก้ปัญหาเหล่านี้ เป็นยุทธวิธีในการทำโจทย์ปัญหาอย่างหนึ่ง ที่ทำให้นักเรียนคิดวิเคราะห์หาคำถามจากโจทย์ปัญหามานำมาเชื่อมโยงกับความคิดวิเคราะห์ทางคณิตศาสตร์ของผู้เรียน แล้ววาดออกมาเป็นรูปบาร์โมเดล ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเกิดความคิด และสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ทำให้นักเรียนสามารถทำโจทย์ปัญหาได้อย่างง่ายและถูกต้อง ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศรีนัย เปรมปรีดา (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาชุดฝึกทักษะในการแก้โจทย์ปัญหาทางคณิตศาสตร์ด้วยทฤษฎีบาร์โมเดลสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดฝึกทักษะ ในการแก้โจทย์ปัญหาทาง

คณิตศาสตร์ของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดฝึกทักษะด้วยทฤษฎีบาร์โมเดลสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ราชนก บรรหาร, สิรินาถ จงกลกลาง และอิสรา พลนงค์ (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง การหารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการแก้ปัญหาพร้อมกับบาร์โมเดล ผลวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนและ หลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนเรื่อง โจทย์ปัญหาการบวก ลบ คูณ หารระคน โดยใช้บาร์โมเดล สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากการเรียนโดยใช้เทคนิคการวาดรูปบาร์โมเดล เรื่องโจทย์ปัญหาการบวก ลบ คูณ หารระคน เป็นการสร้างความแปลกใหม่ให้กับนักเรียนทำให้นักเรียนสามารถมองเห็นภาพ เขียนเป็นประโยคสัญลักษณ์ได้ง่ายขึ้น จึงช่วยสร้างความสนใจ ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรม ทำให้นักเรียนมีความสุขในการเรียน อีกทั้งได้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของเกริกเกียรติ กุลจรัสอนันต์ และสายัณห์ ไสระโร (2561) การศึกษาความสามารถในการสร้างสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียวจากโจทย์ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้วิธีบาร์โมเดล ผลวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนการสอนเรื่องการสร้างสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียวจากโจทย์ปัญหา โดยใช้วิธีบาร์โมเดล อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กุลนันท์ กลิ่นสุวรรณ และสมวงศ์ แปลงประสพโชค (2562) ได้ทำวิจัยเรื่อง การศึกษาผลการจัดการเรียนรู้และการฝึกวิเคราะห์โจทย์ปัญหาอย่างสม่ำเสมอด้วยบาร์โมเดล ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้และการฝึกวิเคราะห์โจทย์ปัญหาอย่างสม่ำเสมอด้วยบาร์โมเดลอยู่ในระดับมาก

6. ข้อเสนอแนะ

6.1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

6.1.1. ครูผู้สอนควรให้ความสำคัญเกี่ยวกับการวาดรูปบาร์โมเดลของนักเรียน ที่ส่งผลให้ผู้เรียนได้ข้อมูลที่ชัดเจน กระชับ และครอบคลุมเนื้อหา ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาได้ง่ายมากขึ้น

6.1.2. ครูผู้สอนควรให้นักเรียนได้ออกแบบการคิดด้วยตนเอง ไม่ควรชี้แนวทางในการทำงานให้เพื่อที่จะให้นักเรียนได้ฝึกฝนแนวทางในการแก้ไขปัญหาด้วยตนเองได้

6.2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

6.2.1. ควรให้เวลานักเรียนในการทำแบบฝึกทักษะและแบบทดสอบให้เพียงพอ เนื่องจากนักเรียนหลายคนทำความเข้าใจกับโจทย์ปัญหาช้า ทำให้ส่งผลกระทบต่อคะแนนสอบของนักเรียน

6.2.2. ควรมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้คณิตศาสตร์ที่เน้นขั้นตอนการแก้ปัญหา โดยใช้แบบฝึกทักษะร่วมกับบาร์โมเดล กับนักเรียนชั้นอื่น ๆ และในเนื้อหาอื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560)*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กุลนันท์ กลิ่นสุวรรณ และสมวงศ์ แปลงประสพโชค. (2562). การศึกษาผลการจัดการเรียนรู้และการฝึกวิเคราะห์โจทย์ปัญหาอย่างสม่ำเสมอด้วยบาร์โมเดล ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. *วารสารวิจัยราชภัฏพระนคร: สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์*, 14(1), 58-71.
- เกริกเกียรติ กุลจรัสอนันต์ และสายันท์ โสธะโร. (2561). การศึกษาความสามารถในการสร้างสมการเชิงเส้นตัวแปรเดียวจากโจทย์ปัญหาของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้วิธีบาร์โมเดล. *วารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรม*, 18(2), 93-100.
- ฉัตรกาญจน์ ธาณีพูน และนางลักษณ์ วิริยะพงษ์. (2561). การพัฒนาความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาเลขคณิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้กระบวนการแก้ปัญหาของโพลยาพร้อมกับบาร์โมเดล. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ราชนก บรรหาร, สิรินาถ จงกลกลาง และอิสรา พลนงค์. (2563). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ หน่วยการเรียนรู้ เรื่อง การหารของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบกระบวนการแก้ปัญหาร่วมกับบาร์โมเดล. *วารสารราชพฤกษ์*, 19(1), 99-108.
- ศิริลักษณ์ ไขสงคราม และศิริวรรณ วนิชวัฒนวรชัย. (2563). การพัฒนาความสามารถการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่จัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค TGT ร่วมกับบาร์โมเดล (Bar Model). *วารสารการจัดการนิเทศบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น*, 6(6), 245-258.
- ศรัณย์ เปรมปรีดา. (2557). *การพัฒนาชุดฝึกทักษะในการแก้โจทย์ปัญหาทางคณิตศาสตร์ด้วยทฤษฎีบาร์ โมเดลสำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 3* [วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี]. Dhonburi Rajabhat University Intellectual Repository. <http://cms.dru.ac.th/jspui/handle/123456789/164>
- BanHar, Yeap; et al. (2008). *Using a Model Approach to Enhance Algebraic Thinking in the Elementary School Mathematics Classroom*. Algebra and algebraic thinking in school mathematics. National Council of Teachers of Mathematics. Reston Virginia, USA.

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาความน่าจะเป็นและสถิติ เรื่องสถิติ
โดยใช้ชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาคณิตศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

The Development of Learning Achievement in Probability and Statistics on
Statistics by Mathematics Skill Practice Package of students in the Bachelor
of Education program Mathematics Department, Faculty of Education,
Nakhon Si Thammarat Rajabhat University

วัชรกร ทองช่วย¹, ทรงวิทย์ ฤทธิกันต์², วัชรวิทย์ อินทวงศ์³

Watcharakorn Thongchua¹, Songwit Rittikun², Waiyawut Inthawong³

บทคัดย่อ

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาความน่าจะเป็นและสถิติ เรื่องสถิติ โดยใช้ชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคณิตศาสตร์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่องสถิติ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคณิตศาสตร์ ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 70/70 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องสถิติ ก่อนและหลังใช้ชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคณิตศาสตร์ และ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจหลังใช้ชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่องสถิติ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคณิตศาสตร์ ประชากรเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคณิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ปีการศึกษา 2565 จำนวน 54 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2) ชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่อง สถิติ และ 3) แบบวัดความพึงพอใจที่มีต่อชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่องสถิติ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคณิตศาสตร์ ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2565 ผลการวิจัยพบว่า 1) ชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่องสถิติ ของนักศึกษาสาขาวิชาคณิตศาสตร์ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.06/78.95 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องสถิติ ของนักศึกษาสาขาวิชาคณิตศาสตร์ สูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนใช้ชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่องสถิติ ของนักศึกษาสาขาวิชาคณิตศาสตร์ สูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนใช้ชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์ 3) ผลความพึงพอใจหลังใช้ชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่องสถิติ ของนักศึกษาสาขาวิชาคณิตศาสตร์ โดยรวมพบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.61$, $\sigma = 0.44$)

คำสำคัญ : สถิติ, ชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

^{1 2 3} อาจารย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช Email: watcharakorn_tho@nstru.ac.th

^{1 2 3} Lecturer, Faculty of Education, Nakhon Si Thammarat Rajabhat University Email : Watcharakorn_tho@nstru.ac.th

Abstract

A study of learning achievement in the subject of probability and statistics on statistics, by using a set of Mathematics skill practice package for students of the Bachelor of Education Program in Mathematics, Faculty of Education, Nakhon Si Thammarat Rajabhat University. Objectives : 1) To develop a set of practice skills in studying statistics for students of the Bachelor of Education Program in Mathematics, to be effective according to the criteria 70/70. 2) To compare the learning achievement on statistics before and after using the Mathematics skill practice package of students in the Bachelor of Education Program in Mathematics, and 3) to study the satisfaction after using the statistics learning skill set, of students in the Bachelor of Education Program in Mathematics. The population is a first year student of the Bachelor of Education program in Mathematics, Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, academic year 2022, 54 people. The tools used in the research were : 1) An achievement test. 2) Mathematics skill practice package set on statistics, and 3) The satisfaction measurement form for the statistics training course of students in the Bachelor of Education Program in Mathematics, First semester, academic year 2022. The results of the research were as follows: 1) Mathematics skill practice package on statistics of students in the Bachelor of Education Program in Mathematics. The efficiency was 83.06/78.95, which was higher than the specified threshold. 2) The academic achievement of statistics of students in the Bachelor of Education program Mathematics higher than academic achievement before using the Mathematics skill practice package. 3) Satisfaction results after using the Mathematics skill practice package Set on Statistics of students in the program Bachelor of Education in Mathematics, the overall satisfaction was found at the highest level ($\mu = 4.61$, $\sigma = 0.44$).

Keywords : Statistics, Mathematics Skill Practice Package, Achievement

1. บทนำ

ระบบการศึกษาของคนไทยที่จากเดิมใช้แม่พิมพ์ของชาติเป็นหลักเน้นบุคลากรทางการศึกษาที่สอนในชั้นเรียนการก้าวเข้าสู่โลกแห่งการเรียนรู้แบบใหม่ การปรับกระบวนการเรียนการสอนเพื่อให้สอดคล้องกับพฤติกรรมของผู้เรียนที่เปลี่ยนแปลงไปและการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่มาเป็นเครื่องมือกระตุ้นการเรียนรู้ของนักศึกษานับเป็นความท้าทายของผู้สอนเป็นอย่างยิ่ง การจัดการศึกษาและการเรียนรู้ควรมีเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาคนในฐานะพลเมืองให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตอย่างสมดุล มีทักษะจำเป็นและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข มีภาวะผู้นำการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยเน้นการเรียนรู้เพื่อสร้างเสริมแรงบันดาลใจให้มีชีวิตอยู่

อย่างมีความหมาย การเรียนรู้เพื่อบ่มเพาะความคิดสร้างสรรค์ ความสามารถในการรังสรรค์สิ่งใหม่ ๆ การเรียนรู้เพื่อปลูกฝังจิตสำนึก ยึดประโยชน์ส่วนรวม และการเรียนรู้เพื่อการนำไปปฏิบัติ มุ่งสร้างการทำงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์ เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ พึ่งพาตนเองได้ และดำเนินชีวิตอย่างมีความสุข (สุพิชญ์ แก้วไพฑูริย์ และปชาบดี แยมสุนทร, 2564)

ครูขาดวิธีการสอนที่ดีและขาดนวัตกรรมทางการเรียนการสอนที่มีคุณภาพซึ่งเป็นรากฐานสำคัญในการถ่ายทอดความรู้ไปสู่การพัฒนาวิธีการคิดและการเสริมสร้างทักษะการคิดคำนวณการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ในชีวิตประจำวันของนักเรียน ปัญหาสำคัญที่ทำให้การเรียนการสอนคณิตศาสตร์ไม่ประสบผลสำเร็จนั้นคือ ครูสอนคณิตศาสตร์ด้วยวิธีบรรยาย ครูควรปรับปรุงด้วยการลดบทบาทของครูผู้สอนจากการเป็นผู้บรรยายเป็นผู้ประสานงานในการเรียน ให้คำแนะนำและเปิดโอกาสให้มีกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4-6 คน ให้นักเรียนมีโอกาสพูดแสดงความคิดเห็น ลงมือปฏิบัติ และครูควรค้นหาวิธีการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเรียนด้วยความสนุก ไม่เบื่อหน่ายต่อการเรียน สร้างเจตคติที่ดีต่อวิชาคณิตศาสตร์ มีการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ซึ่งเป็นผลทำให้อยากเรียนคณิตศาสตร์มากขึ้น (ยุพิน พิพิธกุล, 2546)

ส่งผลให้วิธีการสอนของครูจำเป็นต้องปรับตาม เมื่อวิธีการสอนและรูปแบบของการศึกษาปรับเปลี่ยนไปสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอนคือสมรรถนะของครู สมรรถนะ หมายถึง กลุ่มของความสามารถ ความรู้ ทักษะ กระบวนการ และทัศนคติต่าง ๆ ที่ซ่อนหรือแฝงอยู่ในตัวของบุคคล เมื่อบุคคลต้องการที่จะบรรลุการปฏิบัติงานหรือกิจกรรมใด ๆ ภายใต้อาณัติและเวลา บุคคลจะถึงความสามารถแสดงสิ่งที่ซ่อนอยู่ภายในออกมา เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุได้ตามจุดประสงค์ สิ่งที่สังคมปรารถนาในตัวครูนั้นคือความเป็นมืออาชีพ (Professional) (อนันต์ ปิยพงศ์ธัญ, 2564)

วิชาความน่าจะเป็นและสถิติจัดเป็นรายวิชาพื้นฐานที่มีความจำเป็นสำหรับการเรียนในระดับอุดมศึกษาหรือแก้ปัญหาต่างๆ ในแทบทุกแขนง ซึ่งในปัจจุบันมีการนำไปประยุกต์ใช้กันอย่างแพร่หลาย เช่น ฟิสิกส์ วิศวกรรมศาสตร์ บัญชี เศรษฐศาสตร์ ชีววิทยา ดาราศาสตร์ เป็นต้น การศึกษารายวิชานี้เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์นั้นจำเป็นต้องอาศัยปัจจัยหลายประการร่วมกัน เช่น พื้นฐานวิชาคำนวณ เจตคติความสนใจในรายวิชา ความตั้งใจเรียน ความขยันหมั่นเพียรแรงจูงใจ เป้าหมายในการเรียน การช่วยเหลือกันของเพื่อนร่วมชั้นเรียน เป็นต้น เมื่อเกิดผลสัมฤทธิ์ในการเรียนแล้วก็ทำให้ผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและการประกอบอาชีพในอนาคตได้นั้นคือสามารถใช้เป็นเครื่องมือที่ช่วยในการประมวลผลข้อมูลเพื่อหาข้อสรุปจากการวิจัยที่มีประสิทธิภาพพร้อมนำไปใช้ในกระบวนการตัดสินใจ โดยการประมวลผลจะอาศัยสถิติและคอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือสำคัญ ซึ่งประโยชน์ที่ได้รับจากสถิตินี้เป็นที่ยอมรับกันในวงการวิชาการโดยทั่วไป (ศศิธร คงอุดมทรัพย์ และพงษ์สิริ ทวีพงษ์ธร, 2564) และจากการที่จัดการเรียนรู้ด้วยระบบออนไลน์ ในเรื่อง สถิติ ในภาคการศึกษาที่ผ่านมา พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด และจากการสัมภาษณ์ นักศึกษาอย่างไม่เป็นทางการ (สัมภาษณ์ 1 พฤศจิกายน 2564) พบว่านักศึกษาเกี่ยวกับการเรียนรู้ผ่านระบบ

ออนไลน์เพียงอย่างเดียว ด้วยเหตุนี้จำเป็นต้องมีการพัฒนาและปรับเปลี่ยนรูปแบบการสอนให้สอดคล้องกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด 19 เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง สถิติ ของนักศึกษา และจากเหตุผลข้างต้น เพื่อพัฒนานักศึกษาครูให้เกิดสมรรถนะและนวัตกรรมการเรียนรู้ชุดฝึกทักษะ

ชุดฝึกทักษะจึงเป็นสื่อการเรียนที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และทักษะ ทั้งยังช่วยแบ่งเบาภาระครูผู้สอน ซึ่งประโยชน์ของชุดฝึกทักษะทำให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้มากขึ้น มีความเชื่อมั่น ฝึกทำงานด้วยตนเอง ทำให้มีความรับผิดชอบ และทำให้ครูทราบปัญหาและข้อบกพร่องของนักเรียนในเรื่องที่เรียน ทำให้สามารถแก้ปัญหาได้ทันที นอกจากนี้ชุดฝึกทักษะยังเปิดโอกาสให้เด็กฝึกทักษะอย่างเต็มที่ ทั้งยังช่วยให้คงอยู่ได้นาน และเป็นเครื่องมือวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังจบบทเรียนแต่ละครั้งอีกด้วย(ปาริชาติ สุพรรณกลาง, 2550) และอุษณีย์ เสือจันทร์ (2553) ได้กล่าวว่า แบบฝึกช่วยในการฝึกเสริมทักษะ ทำให้จดจำเนื้อหาได้คงทนมีเจตคติที่ดีต่อวิชาที่เรียน สามารถนำมาแก้ปัญหาเป็นรายบุคคล และรายกลุ่มได้ดีผู้เรียนสามารถนำมาทบทวนเนื้อหาได้ด้วยตนเอง ทำให้ผู้เรียนทราบความก้าวหน้าของตน เป็นเครื่องมือที่ครูผู้สอนใช้ประเมินผลการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดีว่านักเรียนเข้าใจมากน้อยเพียงใด นอกจากนี้ จิรสุดา บุญรอดวรกุล (2564) ได้กล่าวว่า แบบฝึกทักษะ เป็นสื่อการสอนที่มีคุณค่าต่อการจัดการเรียนรู้ และกิจกรรมการเรียนรู้ในปัจจุบันควรนำสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาระดับความสนใจเรียนของผู้เรียน จึงมีความเห็นว่าการสอนประเภทแบบฝึกทักษะที่ใช้ร่วมกับบทเรียนออนไลน์เป็นสื่อการสอนที่เหมาะสมกับสภาพปัญหาข้างต้น สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ ผู้เรียนจะได้รับประสบการณ์ตรงจากการลงมือทำกิจกรรม สามารถทดสอบความรู้ วัดผลการเรียนรู้ และประเมินผลนักเรียนก่อนและหลังเรียนได้เป็นอย่างดี ทำให้ครูผู้สอนทราบข้อบกพร่องของผู้เรียน ผู้เรียนทราบผลความก้าวหน้าของตนเองและมีพัฒนาการด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไปพร้อม ๆ กับทักษะการทำงานตามเป้าหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้ เนื่องจากแบบฝึกทักษะที่ประกอบด้วย เนื้อหาของบทเรียน ตัวอย่าง แบบฝึกหัด และกิจกรรมการเรียนรู้ที่นำเสนอในรูปแบบของบทเรียนออนไลน์ ซึ่งตรงกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน

จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงศึกษาชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่องสถิติ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคณิตศาสตร์ ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้ชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคณิตศาสตร์สูงกว่าก่อนเรียน หรือไม่ อย่างไร ประสิทธิภาพทางการเรียนโดยใช้ชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคณิตศาสตร์เป็นอย่างไร ระดับความพึงพอใจหลังการจัดการเรียนรู้ เรื่องสถิติ โดยใช้ชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคณิตศาสตร์ และเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง สถิติ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคณิตศาสตร์ให้มีประสิทธิภาพในโอกาสต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อพัฒนาชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่องสถิติ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคณิตศาสตร์ ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 70/70

2.2 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องสถิติ ก่อนและหลังใช้ชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์ของ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคณิตศาสตร์

2.3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจหลังใช้ชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่องสถิติ ของนักศึกษาหลักสูตร ครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคณิตศาสตร์

3. ระเบียบวิธีวิจัย

วิจัยเรื่อง ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องสถิติ โดยใช้ชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์ ของนักศึกษา หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคณิตศาสตร์ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 หลักสูตร ครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาคณิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคใต้ ปีการศึกษา 2565 กลุ่มตัวอย่างเป็น นักศึกษาชั้นปีที่ 1 หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาคณิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ปีการศึกษา 2565 จำนวน 54 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

3.1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องสถิติ จำนวน 30 ข้อ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตร บัณฑิตสาขาวิชาคณิตศาสตร์ ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2565 โดยศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับ วิธีการสร้างแบบทดสอบ วิเคราะห์หลักสูตร ค.บ. คณิตศาสตร์ เพื่อสร้างตารางวิเคราะห์ข้อสอบ สร้างข้อสอบ ปรนัยให้ครอบคลุมตารางวิเคราะห์ข้อสอบ หาความเที่ยงตรงโดยหาความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับตัวชี้วัด และพฤติกรรมที่ต้องการวัดโดยผู้เชี่ยวชาญ ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความ เที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ แล้วได้นำไปทดสอบกับกลุ่มนักศึกษา ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2564 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ได้ค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.68-0.80 อำนาจการจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.20 - 0.60 และค่าความเชื่อมั่น ($KR-20$) เท่ากับ 0.83

3.2 ชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่อง สถิติ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชา คณิตศาสตร์ ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 10 ชุด โดยกำหนดหมวดหมู่เนื้อหาว่าเป็นชุดแบบ ฝึกทักษะเรื่อง สถิติ ชุดที่ 1 เรื่องการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์ ชุดที่ 2 เรื่องการนำเสนอข้อมูลดิบ ชุดที่ 3 เรื่องการสร้างตารางแจกแจงความถี่ ชุดที่ 4 เรื่องการแสดงการแจกแจงความถี่ด้วยแผนภูมิ ชุดที่ 5 เรื่องการสร้างตารางแจกแจงความถี่สะสม ชุดที่ 6 เรื่องการแสดงการแจกแจงความถี่สะสมด้วยแผนภูมิ ชุดที่ 7 เรื่องการวัดตำแหน่งและการเปรียบเทียบ อัตราส่วน สัดส่วน และร้อยละ ชุดที่ 8 เรื่องการวัดตำแหน่งและ การเปรียบเทียบ เปอร์เซ็นไทล์ เดซิส์ และควอไทล์ ชุดที่ 9 เรื่องการแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง ชุดที่ 10 เรื่อง การวัดการกระจาย กำหนดเนื้อหาวิชาที่จะให้ผู้สอนสามารถถ่ายทอดความรู้แก่ผู้เรียนได้ในหนึ่งสัปดาห์ หรือหนึ่งครั้ง กำหนดเรื่องว่าในการสอนแต่ละหน่วยการเรียนรู้ควรให้ประสบการณ์แก่ผู้เรียนอะไรบ้าง กำหนดมโนทัศน์และหลักการมโนทัศน์ และหลักการที่กำหนดขึ้นจะต้องสอดคล้องกับหน่วยและหัวเรื่อง โดยสรุปรวมแนวคิด สาระ และหลักเกณฑ์ที่สำคัญไว้เพื่อเป็นแนวทางการจัดเนื้อหาการสอนให้สอดคล้องกัน กำหนดวัตถุประสงค์ ให้สอดคล้องกับหัวเรื่องเป็นจุดประสงค์ทั่วไปก่อนแล้ว เปลี่ยนเป็นจุดประสงค์เชิง พฤติกรรมที่ต้องมีเงื่อนไขและเกณฑ์การเปลี่ยนพฤติกรรมไว้ทุกครั้ง กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้สอดคล้องกับ

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมซึ่งจะเป็นแนวทางการเลือก และการผลิตสื่อการสอน กิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง กิจกรรมทุกอย่างที่ผู้เรียน ปฏิบัติ เช่น การอ่าน การตอบคำถาม การแสดงวิธีทำ ฯลฯ กำหนดแบบประเมิน โดยต้องประเมินผลให้ตรงกับวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมโดยใช้แบบทดสอบอิงเกณฑ์ เพื่อให้ครูทราบว่า หลังจากผ่านกิจกรรมมาเรียบร้อยแล้ว นักเรียนได้เปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ เลือกและผลิตสื่อการสอน วัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการที่ครูใช้ ถือเป็นสื่อการเรียนการสอนทั้งสิ้น เมื่อผลิตสื่อ การสอนของแต่ละหัวเรื่องแล้วก็จัดสื่อการสอนเหล่านั้นไว้เป็นหมวดหมู่ หาประสิทธิภาพชุดฝึกทักษะ เพื่อเป็นการประกันว่าชุดฝึกทักษะที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพในการสอน ผู้สร้างจะต้องกำหนดเกณฑ์ขึ้น ล่วงหน้า โดยคำนึงถึงหลักการที่วางไว้ การเรียนรู้เป็นกระบวนการเพื่อช่วยให้การเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เรียน บรรลุผล การใช้ชุดฝึกทักษะ ชุดฝึกทักษะที่ได้ปรับปรุงและมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้แล้วสามารถนำไป สอนนักศึกษาได้ตามประเภทของชุดฝึกทักษะและตามระดับการศึกษา

3.3 แบบวัดความพึงพอใจที่มีต่อชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่อง สถิติ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคณิตศาสตร์ ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2565 การสร้างแบบวัดความพึงพอใจที่มีต่อ ชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่อง สถิติ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคณิตศาสตร์ เป็นแบบ มาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ มีขั้นตอนการสร้างและหาประสิทธิภาพ เริ่มจากศึกษาเอกสารและงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบวัดความพึงพอใจที่มีต่อชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่อง สถิติ ของนักศึกษาหลักสูตร ครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคณิตศาสตร์ สร้างแบบวัดความพึงพอใจที่มีต่อชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่อง สถิติ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคณิตศาสตร์ จำนวน 10 ข้อ โดยใช้แบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ โดยมีการกำหนดความหมายของคะแนนในแบบสอบถาม ดังนี้ 5 คะแนน หมายถึง มีความพึงพอใจ มากที่สุด 4 คะแนน หมายถึง มีความพึงพอใจมาก 3 คะแนน หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง 2 คะแนน หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย และ 1 คะแนน หมายถึง มีความพึงพอใจน้อยที่สุด นำแบบวัดความพึงพอใจ ที่มีต่อชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่อง สถิติ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคณิตศาสตร์ ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามโดยพิจารณาความสอดคล้อง ตามเกณฑ์ดังนี้ คือ เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องให้ความคิดเห็นเป็น +1 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้อง ให้ความคิดเห็นเป็น 0 และเมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามไม่สอดคล้องให้ความคิดเห็นเป็น -1 นำข้อมูลที่ได้มาหาค่า ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าความสอดคล้องตั้งแต่ 0.2 - 0.8 จำนวน 10 ข้อ หาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดความพึงพอใจที่มีต่อการใช้บทเรียน การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานร่วมกับการ ใช้ชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์ ที่ปรับปรุงแล้ว และนำมาวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบาค มีค่า 0.83 จัดทำเป็นแบบวัดความพึงพอใจที่มีชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่อง สถิติ ของนักศึกษา หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคณิตศาสตร์ ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2565 ฉบับสมบูรณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองโดยใช้การจัดการเรียนรู้เนื้อหา เรื่อง สถิติ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคณิตศาสตร์ ในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2565 โดยใช้เวลาในการทดลองจำนวน 18 ชั่วโมง สอบ 2 ชั่วโมง รวม 20 ชั่วโมง

4. สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์และเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

4.1 เพื่อพัฒนาชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่อง สถิติ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคณิตศาสตร์ ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 70/70

ตารางที่ 1 ผลการพัฒนาชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่อง สถิติ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคณิตศาสตร์ ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 70/70

เกณฑ์	ค่าประสิทธิภาพ
E_1	83.06
E_2	78.95

จากตารางที่ 1 ผลการพัฒนาชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่อง สถิติ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคณิตศาสตร์ ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 70/70 จากผลการทดลองพบว่า คะแนนระหว่างเรียนมีค่าเท่ากับ 83.06 และผลที่ได้จากการทำแบบทดสอบหลังเรียน มีค่าเท่ากับ 78.95 สรุปได้ว่า ชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่อง สถิติ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคณิตศาสตร์ ให้มีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.06/78.95 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 70/70 ที่กำหนดไว้

4.2 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง สถิติ ก่อนและหลังใช้ชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคณิตศาสตร์

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง สถิติ ก่อนและหลังใช้ชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคณิตศาสตร์

คะแนน	จำนวน (n)	คะแนน เต็ม	ค่าเฉลี่ย (μ)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (σ)
ก่อนการจัดการเรียนรู้	54	30	18.68	2.98
หลังการจัดการเรียนรู้	54	30	23.69	4.45

จากตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง สถิติ ก่อนและหลังใช้ชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคณิตศาสตร์ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง สถิติ หลังใช้ชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคณิตศาสตร์ สูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง สถิติ ก่อนใช้ชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคณิตศาสตร์ ซึ่งนักศึกษาส่วนใหญ่มีความคลาดเคลื่อนในเรื่องของการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของตารางแจกแจงความถี่ เมื่อกำหนดข้อมูลตารางแจกแจงความถี่แล้วให้หาความสัมพันธ์ของ ค่าสถิติที่เกี่ยวกับความถี่ ความถี่สะสม ร้อยละของความถี่ และร้อยละของความถี่สะสม

4.3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจหลังใช้ชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่อง สถิติ ของนักศึกษาหลักสูตร ครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคณิตศาสตร์

ตารางที่ 3 ผลความพึงพอใจหลังใช้ชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่อง สถิติ ของนักศึกษาหลักสูตร ครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคณิตศาสตร์

รายการ	ผลการประเมิน		
	μ	σ	แปลผล
1. ชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับเรื่องที่เรียน	4.58	0.04	มากที่สุด
2. เนื้อหาในชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์ครอบคลุมเนื้อหาในเรื่องที่เรียน	4.54	0.55	มากที่สุด
3. เนื้อหาในชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์มีความสอดคล้องกันทุกขั้นตอน	4.62	0.48	มากที่สุด
4. เนื้อหาในชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์เป็นไปตามลำดับขั้นตอนการเรียนรู้ จากง่ายไปยาก	4.65	0.12	มากที่สุด
5. ภาษาที่ใช้ในชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์มีการใช้สำนวนภาษาที่ถูกต้อง ชัดเจน และเข้าใจง่าย	4.62	0.48	มากที่สุด
6. ชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์สามารถนำไปใช้ได้สะดวก และคุ้มค่า	4.81	0.39	มากที่สุด
7. ชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์มีความสวยงาม น่าสนใจ	4.68	0.47	มากที่สุด
8. เวลาในการทำชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์เหมาะสมกับจำนวนเนื้อหา	4.49	0.55	มาก
9. ชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์ช่วยให้ผู้เรียนได้ทบทวนความรู้	4.55	0.04	มากที่สุด
10. นักศึกษาชอบที่ได้เรียนด้วยชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์	4.59	0.49	มากที่สุด
รวม	4.61	0.44	มากที่สุด

ซึ่งนักศึกษาส่วนใหญ่มีความคลาดเคลื่อนในเรื่องของการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของตารางแจกแจงความถี่ เมื่อกำหนดข้อมูลตารางแจกแจงความถี่แล้วให้หาความสัมพันธ์ของ ค่าสถิติที่เกี่ยวกับความถี่ ความถี่สะสม ร้อยละของความถี่ และร้อยละของความถี่สะสมจากตารางที่ 3 ผลความพึงพอใจหลังใช้ชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่อง สถิติ ของนักศึกษาหลักสูตร ครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคณิตศาสตร์ โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.61$, $\sigma = 0.44$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผลการประเมินสูงสุดคือชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์สามารถนำไปใช้ได้สะดวก และคุ้มค่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.81$, $\sigma = 0.39$) รองลงมา คือ ชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์มีความสวยงาม น่าสนใจมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu = 4.68$, $\sigma = 0.47$) และ ผลการประเมินต่ำสุดคือ เวลาในการทำชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์เหมาะสมกับจำนวนเนื้อหา ($\mu = 4.49$, $\sigma = 0.55$)

5. อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องสถิติ โดยใช้ชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์ ของนักศึกษาหลักสูตร ครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคณิตศาสตร์ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

5.1 ชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่อง สถิติ ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคณิตศาสตร์ ให้มีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.06/78.95 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 70/70 ที่กำหนดไว้ เนื่องมาจากชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์นี้ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาด้วยตนเองและเรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปยากทำให้ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ขจรศักดิ์ สีเสน (2560) ได้ทำการวิจัยการใช้แบบฝึกทักษะกระบวนการแก้โจทย์ปัญหา การบวก การลบ การคูณ การหาร ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า การใช้แบบฝึกทักษะกระบวนการแก้โจทย์ปัญหาการบวก การลบ การคูณ การหาร ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 86.43/82.67 และนักเรียนมีคะแนนทดสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปาริชาติ สุพรรณกลาง (2550) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่องการแก้โจทย์ปัญหาสมการ สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยปรากฏว่าแบบฝึกทักษะวิชาคณิตศาสตร์เรื่องการแก้โจทย์ปัญหาสมการ มีประสิทธิภาพ 86.00/84.95 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่ตั้งไว้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์เรื่องการแก้โจทย์ปัญหาสมการค่าเฉลี่ยของคะแนนสอบหลังการใช้แบบฝึกทักษะสูงกว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนสอบก่อนใช้แบบฝึกทักษะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจที่มีต่อแบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์เรื่องการแก้โจทย์ปัญหาสมการโดยรวมเท่ากับ 4.59 ซึ่งอยู่ในระดับพอใจมากที่สุดแบบแบ่งกลุ่มตามสังกัดสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน (STAD)

5.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง สถิติ หลังใช้ชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคณิตศาสตร์ สูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง สถิติ ก่อนใช้ชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์ของนักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคณิตศาสตร์ ทั้งนี้เป็นผลมาจากที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง เข้าถึงเนื้อหาได้ง่ายและสะดวก สามารถทบทวนเนื้อหาได้ตลอดเวลา สอดคล้องกับผลการวิจัยของ บุขรา กล่อมเย็น, ไสว พักขาว (2564) ในการจัดรูปแบบการสอนตามแนวทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองนั้นจะเกิดขึ้นได้เมื่อนักเรียนเป็นผู้สร้างความรู้ ความคิดและความสามารถของตนเอง เมื่อนักเรียนได้เรียนรู้ตามรูปแบบตามความถนัดของตนเองนั้น จะทำให้เกิดโอกาสค้นพบความสามารถของตัวเองตามความชอบและความถนัด และจะทำให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น เปิดใจให้กับวิชาคณิตศาสตร์มากขึ้น อีกทั้งยังทำให้ส่งผลให้นักเรียนประสบผลสำเร็จทางการเรียนไปในทางที่ดีขึ้น และสอดคล้องกับ อุมพร คงเพชรกุล และคณะ (2565) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่อง อัตราส่วนและสัดส่วนโดยการจัดการเรียนรู้แบบ กลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ กศน.อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี ผลการวิจัยพบว่า 1) ชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์เรื่องอัตราส่วนและสัดส่วน โดยการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ มีค่าประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 2) การคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ หลังเรียนด้วยชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์เรื่องอัตราส่วนและสัดส่วน โดยการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5.3 ความพึงพอใจหลังใช้ชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่อง สถิติ ของนักศึกษาหลักสูตร ครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาคณิตศาสตร์ โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าผลการประเมินสูงสุดคือชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์สามารถนำไปใช้ได้สะดวก และคุ้มค่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดรองลงมา คือ ชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์มีความสวยงาม น่าสนใจมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด และผลการประเมินต่ำสุดคือ เวลาในการทำชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์เหมาะสมกับจำนวนเนื้อหา ทั้งนี้อาจเป็นผลมาจากการที่ชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์นี้ได้ส่งให้นักศึกษาใช้ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์และนักศึกษาก็มีความสามารถในการเข้าถึงชุดฝึกดังกล่าวได้ตลอดเวลาจึงทำให้นักศึกษามีความกระตือรือร้นในการเรียนมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ วันวิสาข์ มณีฉาย (2562) ได้ศึกษาผลการใช้ชุดแบบฝึกทักษะเรื่องการบวกและการลบทศนิยม เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้แบบใช้ชุดแบบฝึกทักษะ โดยพบว่า ชุดแบบฝึกทักษะมีความสวยงาม น่าสนใจ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 การใช้วิธีการสอนที่หลากหลายกับเรื่องเดียวกัน และผู้สอนนั้นจะต้องระลึกอยู่เสมอว่าการที่ผู้เรียนจะแก้ปัญหาได้นั้น ผู้เรียนจะต้องมีพื้นฐานความรู้ที่เพียงพอ และมีเวลาในการคิดได้ใช้ความสามารถในการเข้าใจและอาจจะมึนนักศึกษาจำนวนมากที่ยังไม่สามารถแก้ปัญหาได้ถ้าผู้สอนจัดการสอนให้ไม่เหมาะสม

6.2 ผู้สอนควรเป็นผู้กระตุ้นให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง โดยใช้คำถามที่ให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิดและใช้คำถามอย่างต่อเนื่องทุกชุดฝึก ทุกขั้นตอน เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาความคิดเมื่อสร้างความรู้ใหม่เมื่อผู้เรียนได้เข้าใจเนื้อหานั้นแล้ว ความรู้ที่เกิดขึ้นจะเป็นความรู้ที่คงทน ที่สามารถให้ผู้เรียนมีความสามารถในการเรียนคณิตศาสตร์

6.3 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลที่เกิดจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบต่าง ๆ ร่วมกับชุดฝึกทักษะในการวัดทักษะกระบวนการต่าง ๆ กับเทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบอื่น ๆ

6.4 จากการสรุปผล พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความคลาดเคลื่อนในเรื่องของการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตารางแจกแจงความถี่ เมื่อกำหนดข้อมูลตารางแจกแจงความถี่แล้วให้หาความสัมพันธ์ของค่าสถิติที่เกี่ยวกับความถี่ ความถี่สะสม ร้อยละของความถี่ และร้อยละของความถี่สะสม ดังนั้น ควรมีการพัฒนาชุดฝึกทักษะโดยเพิ่มเนื้อหา การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของตารางแจกแจงความถี่

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2565). *รายงานการศึกษาระบบอุดมศึกษาไทยในบริบทของประเทศพัฒนาแล้ว ฉบับที่ 1: การผลิตและพัฒนากำลังคน ตามความต้องการของประเทศ*. กรุงเทพฯ : พรินท์เอเบิล.
- ขจรศักดิ์ สีเสน. (2560). *การทำและการใช้แบบฝึกเสริมทักษะ*. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์กรมสามัญศึกษา.

- เนาวนิตย์ สงคราม. (2550). การพัฒนารูปแบบการสร้างความรู้ด้วยการเรียนรู้จากการปฏิบัติและการเรียนรู้ร่วมกันสำหรับบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษา: กรณีศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย [วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย]. ศูนย์ข้อมูลการวิจัย Digital วช. <https://dric.nrct.go.th/Search/SearchDetail/200550>
- จินดา อุ่นทอง. (2549). การสร้างแบบฝึกทักษะการอ่านสำหรับเด็กที่มีปัญหาในการเรียนรู้ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดอุดรธานี [วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่]. ศูนย์ข้อมูลการวิจัย Digital วช. <https://dric.nrct.go.th/Search/SearchDetail/172382>
- จินตวิทย์ คล้ายสังข์ และประกอบ กรณีกิจ. (2553). ผลของการเรียนแบบผสมผสานที่ใช้คอร์สแวร์ในรูปแบบที่ต่างกันที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้และความพึงพอใจของผู้เรียนระดับปริญญา บัณฑิตที่มีระดับความสามารถทางการเรียนรู้ต่างกัน ในรายวิชาโปรแกรมการเรียนการสอน ผ่านเว็บชั้นนำ. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2556). ชุดการสอนในระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- บุษรา กล่อมเย็น และ ไสว พักขาว. (2564). ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. วารสาร เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 4(12), 141-151.
- ปณิตา วรรณพิรุณ. (2551). การพัฒนารูปแบบการเรียนบนเว็บแบบผสมผสานโดยใช้ปัญหาเป็นหลักเพื่อพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนิสิตปริญญาบัณฑิต [วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย]. ศูนย์ข้อมูลการวิจัย Digital วช. <https://dric.nrct.go.th/index.php?/Search/SearchDetail/214159>
- ประภาพร ถิ่นอ่อง. (2553). การพัฒนาแบบฝึกทักษะวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การแยกตัวประกอบของพหุนามดีกรีสอง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 [วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนเรศวร]. มหาวิทยาลัยนเรศวร. http://www.edu.nu.ac.th/researches/view_is.php?id=170
- ปราณี จินนุฤทธิ์. (2552). ผลการใช้แบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์และเจตคติทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเคหะประชามัคคี จังหวัดนครราชสีมา [วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช]. ศูนย์ข้อมูลการวิจัย Digital วช. <https://dric.nrct.go.th/index.php?/Search/SearchDetail/239626>
- ปาริชาติ สุพรรณกลาง. (2550). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์เรื่องการอินทิเกรตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนโดยใช้แบบฝึกเรียนเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่มย่อย. (งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วันวิสาข์ มณีฉาย. (2562). ผลการใช้ชุดแบบฝึกทักษะ เรื่องการบวกและการลบทศนิยม เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและ

- นานาชาติ ครั้งที่ ๑๐ "Global Goals, Local Actions: Looking Back and Moving Forward" (น. 376-382). มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา, กรุงเทพฯ.
- สมพร ตอยยี่ปี. (2554). การพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเซนต์เทเรซา หนองจอก กรุงเทพฯ. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- สุภานันต์ ชาทอง. (2551). การศึกษาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์วิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการสอนโดยใช้ชุดฝึกความคิดแบบเอกนัย [วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น]. ศูนย์ข้อมูลการวิจัย Digital วช.
<https://dric.nrct.go.th/index.php?/Search/SearchDetail/213280>
- อัมพา ปัญญาคำ. (2550). การสร้างแบบฝึกทักษะการคูณ โดยใช้การวิเคราะห์งาน สำหรับนักเรียนที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์แม่ฮ่องสอน. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อุบลวรรณ ปรงวนิชพงษ์. (2551). การพัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ โดยใช้กิจกรรมการอ่านให้คล่อง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนราชินี บุรณะ อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม [วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัศิลปากร]. ศูนย์ข้อมูลการวิจัย Digital วช.
<https://dric.nrct.go.th/index.php?/Search/SearchDetail/265880>
- อุมาพร คงเพชรกุล, มัทนียา พงศ์สุวรรณ และกฤษฎี สงสวัสดิ์. (2565) การพัฒนาชุดฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่องอัตราส่วนและสัดส่วนโดยการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ กศน.อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี [การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี]. SRU Intellectual Repository.
<http://www.ir.sru.ac.th/handle/123456789/909>
- อุษณีย์ เสือจันทร์. (2553). การพัฒนาแบบฝึกทักษะแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์เรียงสลับเปลี่ยนและวิธีจัดหมู่ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 [วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนเรศวร]. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
http://www.edu.nu.ac.th/researches/view_is.php?id=190
- Bernath, R. (2012). *Effectives Approaches to Blended Learning for Independent Schools*.
- Bonk, C. & Graham, C. (2005). *Handbook of blended learning: Global perspectives, local designs*. San Francisco, CA: Pfeiffer Publishing.
- Carman, Jared M. (2005). *Blended Learning Design: Five Key Ingredients*. Retrieved 29 April 2022, from <http://www.agilantlearning.com/pdf/Blended%20Learning%20Design.pdf>
- Driscoll, M. (2008). *Blended Learning: let's get beyond the hype, E-learning*. Retrieved 29 April 2022, from <http://elearningmag.com/timagazine>.
- Harriman, Gray. (2010). *What is Blended Learning?*. Retrieved 29 April 2022, from [http://www.grayharriman.com/blended learning.htm](http://www.grayharriman.com/blended%20learning.htm)

การพัฒนากระบวนการนิเทศแบบ CPDDER เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้
โดยใช้ O-NET เป็นฐาน สำหรับครูภาษาไทยในเขตตรวจราชการ กลุ่มจังหวัดภาคใต้
The Development of Supervision Process CPDDER Model to enhance O-NET Based
Learning for Thai teachers in the inspector general's area
Southern Provinces

จันทรา ด้านคงรักษ์
Chantra Dankongrak

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนากระบวนการนิเทศแบบ CPDDER เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้โดยใช้ O-NET เป็นฐาน กลุ่มตัวอย่างเป็นครูภาษาไทยและนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนในเขตตรวจราชการ กลุ่มจังหวัดภาคใต้ ดำเนินการวิจัย 3 ระยะ ระยะที่ 1 การพัฒนากระบวนการนิเทศ ระยะที่ 2 การทดลองใช้กระบวนการนิเทศ และระยะที่ 3 การขยายผลการใช้กระบวนการนิเทศ เครื่องมือการวิจัย ได้แก่ 1) แบบวิเคราะห์การตรวจแผนการจัดการเรียนรู้ 2) แบบวิเคราะห์พฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ 3) แบบประเมินกระบวนการนิเทศ 4) เอกสารชุดการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ O-NET เป็นฐาน 5) แบบสอบถามความคิดเห็น 6) แบบทดสอบ 7) แบบประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้ 8) แบบประเมินคุณภาพพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ 9) แบบประเมินความพึงพอใจของครู และ 10) แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า 1) กระบวนการนิเทศแบบ CPDDER เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ O-NET เป็นฐาน จำนวน 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ตรวจสอบ (Check-C) 2) วางแผนการนิเทศ (Plan-P) 3) สร้างเครื่องมือการนิเทศ (Develop-D) 4) ปฏิบัติการนิเทศ (Do-D) 5) ประเมินผลการนิเทศ (Evaluate-E) และ 6) รายงานผลการนิเทศ (Report-R) กระบวนการนิเทศมีความเหมาะสมโดยรวมในระดับมากที่สุด 2) ผลการทดลองใช้กระบวนการนิเทศฯ พบว่า 2.1) ความรู้หลังได้รับการนิเทศสูงกว่าก่อนได้รับการนิเทศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2.2) คุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ O-NET เป็นฐาน อยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 3.11$, S.D. = 0.18) 2.3) คุณภาพพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ O-NET เป็นฐาน อยู่ในระดับดี ($\bar{X} = 3.19$, S.D. = 0.14) 2.4) ความพึงพอใจของครูต่อการใช้กระบวนการนิเทศฯ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.54) และ 2.5) ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ O-NET เป็นฐาน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.16)

คำสำคัญ : กระบวนการนิเทศ, การจัดการเรียนรู้, O-NET, ครูภาษาไทย, เขตตรวจราชการกลุ่มจังหวัดภาคใต้

Abstract

The purpose of this research for improve about supervision process by using CPDDER method and base on O-NET score case study for this research is Thai teacher and junior high school student in the inspector general's area Southern Provinces. This research has 3 phases. The first phase involved the supervision process. The second phase focused on implementing the supervision process. The third phase focused on teacher practice implementation of supervision process. The research instruments were 1) lesson plan analytical form 2) behavior analysis form for learning management 3) supervision process assessment form 4) documentary for improve learning management base on O-NET 5) opinion questionnaire 6) Quiz 7) lesson plan quality assessment form 8) behavior analysis form for learning management 9) teacher's satisfaction assessment form and 10) student's satisfaction assessment form quantitative analysis and qualitative data analysis in content analysis.

The results showed that 1) Supervision Process CPDDER Model to enhance O-NET Based Learning which was included 6-steps as follows: 1) Check (Check-C, 2) Supervision Plan (Plan-P), 3) Supervision Tools Develop (Develop-D), 4) Do Supervision (Do-D), 5) Supervision Evaluate (Evaluate-E), and 6) Supervision results Report (Report-R) and the supervision process was the most suitable. 2) the experiment about supervision process showed that 2.1) the knowledge after using supervised was higher statistically significant at 0.1 level 2.2) lesson plan quality by using O-NET base in good level ($\bar{X} = 3.11$, S.D. = 0.18) 2.3) learning management by using O-NET base in good level ($\bar{X} = 3.19$, S.D. = 0.14) 2.4) Teachers' satisfaction supervision process was the highest level ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.54) 2.5) the satisfaction's students of learning management by using supervision process was the highest level. ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.16)

Keywords: Supervision Process, Quality of teaching, O-NET, Thai teachers, The inspector general's area Southern Provinces

1. บทนำ

การจัดการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำคัญในการพัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพตามหลักสูตร พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 4 มาตรา 23 ได้กำหนดให้สถานศึกษาเน้นกระบวนการเรียนรู้และบูรณาการให้เหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา และมาตรา 24 กำหนดให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของนักเรียน จัดกิจกรรมให้นักเรียนฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา รวมทั้งได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่าง

ต่อเนื่อง ปลุกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ จัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม
สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ (สำนักงานเลขาธิการสภา
การศึกษา. 2557: 9) การจัดการเรียนรู้ให้บรรลุจุดหมายของหลักสูตรและเป็นเครื่องมือที่ส่งเสริมให้นักเรียนรักการ
เรียน ตั้งใจเรียน และเกิดการเรียนรู้ ครูต้องรู้จักเลือกใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ที่ดีและเหมาะสม จะทำให้นักเรียน
มีความรู้และเข้าใจในเนื้อหาวิชา เกิดทักษะหรือมีความชำนาญในเนื้อหาวิชา หรือกิจกรรมที่เรียนรู้เกิดทัศนคติ
ที่ดีต่อสิ่งที่เรียน นำความรู้ที่ได้ใช้ในชีวิตประจำวันได้ และศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมต่อไปอีกได้ (สุภณิดา พัฒนาร
และคณะ. 2557: 8) อีกทั้งการบริหารจัดการการเรียนรู้ได้ดีจะทำให้ให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงด้วย
(ณิรดา เวชญาลักษณ์. 2561: 121)

การจัดการศึกษาต้องการให้นักเรียนมีคุณภาพได้มาตรฐานตามความคาดหวังของสังคม แต่ในสภาพ
ปัจจุบันนักเรียนมีปัญหาด้านคุณภาพวัดจากผลสอบ PISA และ O-NET นักเรียนได้คะแนนน้อยมากและต่ำกว่า
คะแนนเฉลี่ยแม้จะไม่มีผู้สอบมากนัก แต่ก็ยืนยันว่านักเรียนยังอ่อนทางวิชาการมาก (ไพฑูรย์ สีนลารัตน์.
2560: 7) ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินขั้นพื้นฐาน (O-NET) วิชาภาษาไทย ตั้งแต่ปีการศึกษา
2557-2560 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในระดับประเทศมีคะแนนเฉลี่ยไม่ถึงร้อยละ 50 ซึ่งมีสาเหตุจากการจัด
การเรียนการสอนของครูไม่ตรงตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตร เครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้
ของโรงเรียนส่วนใหญ่วัดพฤติกรรมแต่ระดับความรู้ ความจำ จึงทำให้ผลการทดสอบ O-NET ไม่ถึงเกณฑ์ร้อยละ 50
(สำนักงานศึกษาธิการภาค 6. 2560: ๙) เมื่อวิเคราะห์ผลการทดสอบ O-NET วิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
ตั้งแต่ปีการศึกษา 2558- 2560 พบว่า สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนมีคะแนนเฉลี่ย
พัฒนาการต่อเนื่อง แต่ยังคงมีคะแนนเฉลี่ยไม่ถึงร้อยละ 50 และมีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าทั้งระดับประเทศ
ระดับศึกษาธิการภาค 6 และระดับจังหวัด

จากสภาพปัญหาดังกล่าว อาจเกิดจากที่ครูไม่ได้ศึกษาและสอนตามมาตรฐานและตัวชี้วัด
ของหลักสูตร ขาดความเข้าใจความหมายและความสัมพันธ์ของคำต่าง ๆ ที่ใช้หลักสูตร เช่น มาตรฐาน
การเรียนรู้สาระการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ (รวมทั้งความสามารถคุณลักษณะอื่น ๆ
ตามความคาดหวังของสังคม โลก) ทำให้นักเรียนไม่มีความรู้ ความสามารถและคุณลักษณะตามที่คาดหวัง
(ชนาธิป พรกุล. 2557: 332) เมื่อผู้วิจัยสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความคิดเห็น
สอดคล้องกันว่า ควรมีการพัฒนาให้ครูมีสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้ให้สูงขึ้น โดยต้องให้ครูมีความรู้
ความเข้าใจในสาระที่เกี่ยวข้องอย่างครอบคลุม และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดเรียนรู้ได้อย่างถูกต้อง
มีคุณภาพ เพื่อส่งผลต่อการพัฒนาการเรียนการสอนและพัฒนาตนเองได้อย่างแท้จริง ซึ่งต้องใช้วิธีการที่เป็น
ระบบที่เชื่อว่าได้ผลดีกว่าที่เคยใช้ในอดีตที่ผ่านมา

การพัฒนาพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ของครูอาจทำได้หลายวิธี วิธีหนึ่งที่น่าจะส่งผลโดยตรงที่ทำให้
ครูสามารถปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือ กระบวนการนิเทศการสอนเพราะเป็น
กระบวนการของการจัดการศึกษาที่มุ่งปรับปรุงกระบวนการสอน กระบวนการเรียนรู้ในชั้นเรียน และส่งเสริม
พัฒนาความเจริญก้าวหน้าในวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อผลการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยอาศัย
การนิเทศ ช่วยเหลือ แนะนำให้ความรู้และฝึกปฏิบัติด้านการพัฒนาหลักสูตร การใช้เทคนิควิธีการเรียนรู้ใหม่ ๆ

การใช้และการสร้างนวัตกรรมด้านการสอน และการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อให้ครูสามารถปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้หรืองานในวิชาชีพของตนเองอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุดตามเป้าหมาย (วีชรา เล่าเรียนดี. 2556: 8)

จากสภาพปัญหาและเหตุผลดังกล่าว จึงได้พัฒนากระบวนการนิเทศเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ O-NET เป็นฐาน เพื่อให้ครูใช้ผลการทดสอบ O-NET เป็นตัวตั้งนำไปสู่การปรับการเรียนเปลี่ยนการสอน เรียกว่า “การใช้ผลการทดสอบ O-NET เพื่อขับเคลื่อนการจัดการเรียนรู้” จะทำให้ครูจัดการเรียนรู้บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร นักเรียนมีคุณภาพตามตัวชี้วัดของหลักสูตรและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 2.1 สร้างกระบวนการนิเทศแบบ CPDDER เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ O-NET เป็นฐาน
- 2.2 ศึกษาผลการทดลองใช้กระบวนการนิเทศแบบ CPDDER เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ O-NET เป็นฐาน ดังนี้
 - 2.2.1 เปรียบเทียบความรู้ ความเข้าใจ เรื่อง การจัดการเรียนรู้
 - 2.2.2 ประเมินผลคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ O-NET เป็นฐาน
 - 2.2.3 ประเมินผลคุณภาพพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ O-NET เป็นฐาน
 - 2.2.4 ประเมินความพึงพอใจของครูต่อการใช้กระบวนการนิเทศแบบ CPDDER เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ O-NET เป็นฐาน
 - 2.2.5 ประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ O-NET เป็นฐานของครูภาษาไทย

3. ระเบียบวิธีวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร เป็นครูภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ปีการศึกษา 2563 ในโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด เขตตรวจราชการ กลุ่มจังหวัดภาคใต้ จำนวน 141 คน

กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย

1) ครูภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตตรวจราชการ กลุ่มจังหวัดภาคใต้ จำนวน 126 คน เขตตรวจราชการที่ 5 ประกอบด้วย สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 32 คน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดชุมพร จำนวน 32 คน สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 11 คนและสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดพัทลุง จำนวน 16 คน เขตตรวจราชการที่ 6 คือ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสตูล จำนวน 21 คน และเขตตรวจราชการที่ 7 คือ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดยะลา จำนวน 14 คน โดยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จากครูภาษาไทยที่สมัครเข้าร่วมพัฒนาการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ O-NET เป็นฐาน

2) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ปีการศึกษา 2563 จำนวน 363 คน ซึ่งเป็นนักเรียนที่เรียนกับครูภาษาไทยกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูผู้รับการนิเทศ จำนวน 126 คน ใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive

Sampling) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวนทั้งสิ้น 6,676 คน ประกอบด้วยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 1,720 คน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 683 คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 4,273 คน โดยใช้ตารางกำหนดขนาดตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

3.2 ตัวแปรการวิจัย

3.2.1 ตัวแปรต้น คือ กระบวนการนิเทศแบบ CPDDER เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ O-NET เป็นฐาน

3.2.2 ตัวแปรตาม คือ ผลการทดลองใช้กระบวนการนิเทศแบบ CPDDER เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ O-NET เป็นฐาน ได้แก่

- 1) ความรู้ ความเข้าใจ เรื่อง การจัดการเรียนรู้
- 2) คุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ O-NET เป็นฐาน
- 3) คุณภาพพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ O-NET เป็นฐาน
- 4) ความพึงพอใจของครูต่อการใช้กระบวนการนิเทศเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ O-NET เป็นฐาน

- 5) ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ O-NET เป็นฐาน ของครูภาษาไทย

3.3 เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยความรู้เกี่ยวกับกระบวนการนิเทศ การจัดการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้

3.4 ระยะเวลาในการวิจัย

ใช้เวลาในการดำเนินการวิจัย ปี พ.ศ. 2560-2563

3.5 เครื่องมือการวิจัย

3.5.1 แบบประเมินความเหมาะสมของกระบวนการนิเทศแบบ CPDDER เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ O-NET เป็นฐาน

3.5.2 เอกสารชุด การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ O-NET เป็นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จำนวน 4 เล่ม ประกอบด้วย เล่มที่ 1 หลักสูตรการอบรมเชิงปฏิบัติการ การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ O-NET เป็นฐาน เล่มที่ 2 บันทึกการเรียนรู้ การอบรมเชิงปฏิบัติการ การจัดการเรียนรู้ โดยใช้ O-NET เป็นฐาน เล่มที่ 3 คู่มือการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เล่มที่ 4 คู่มือการนิเทศการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ O-NET เป็นฐาน

3.5.3 แบบสอบถามความคิดเห็นต่อเอกสาร ชุดการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ O-NET เป็นฐาน เป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ

3.5.4 แบบทดสอบแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก เรื่อง การจัดการเรียนรู้ จำนวน 30 ข้อ

3.5.5 แบบประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ O-NET เป็นฐาน เป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 4 ระดับ จำนวน 27 ข้อ

3.5.6 แบบประเมินคุณภาพพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ O-NET เป็นฐาน เป็นแบบ มาตรฐานค่า (Rating Scale) 4 ระดับ จำนวน 18 ข้อ ค่าสัมประสิทธิ์ เท่ากับ 0.76 มีความเที่ยงในระดับ ดีมาก

3.5.7 แบบประเมินความพึงพอใจของครูต่อการใช้กระบวนการนิเทศแบบ CPDDER เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ O-NET เป็นฐาน เป็นแบบมาตรฐานค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 20 ข้อ

3.5.8 แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ O-NET เป็นฐาน เป็นแบบ มาตรฐานค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 13 ข้อ

3.6 การดำเนินการวิจัย

3.6.1 ระยะที่ 1 การพัฒนากระบวนการนิเทศและพัฒนาเอกสาร ชุดการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ O-NET เป็นฐาน (ปีการศึกษา 2559-2561) ศึกษาสภาพปัญหา เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ กระบวนการนิเทศ และการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินัยพื้นฐาน (O-NET) เพื่อกำหนดกรอบและร่างกระบวนการนิเทศแบบ CPDDER ประเมินความเหมาะสมโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน และพัฒนาเอกสารฯ และเครื่องมือการวิจัย นำไปทดลองตามกระบวนการนิเทศ ขั้นที่ 1 ตรวจสอบ (Check-C) ขั้นที่ 2 วางแผนการนิเทศ (Plan-P) ขั้นที่ 3 สร้างเครื่องมือการนิเทศ (Develop-D) ขั้นที่ 4 ปฏิบัติการนิเทศ (Do-D) ขั้นที่ 5 ประเมินผลการนิเทศ (Evaluate-E) ขั้นที่ 6 รายงานผลการนิเทศ (Report-R) ซึ่งเป็นการทดลองรายบุคคล จำนวน 5 คน กลุ่มตัวอย่างเป็นครูภาษาไทยในโรงเรียนเอกชน อำเภอเมือง นครศรีธรรมราช

3.6.2 ระยะที่ 2 การทดลองใช้กระบวนการนิเทศและเอกสาร ชุดการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ O-NET เป็นฐาน (ปีการศึกษา 2562) นำผลการนิเทศจากระยะที่ 1 มาปรับปรุงเอกสารฯ เครื่องมือ การวิจัยให้ได้ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยใช้กระบวนการนิเทศแบบ CPDDER จำนวน 6 ขั้นตอน เหมือนระยะที่ 1 เป็นการทดลองกลุ่มเล็ก จำนวน 10 คน กลุ่มตัวอย่างเป็นภาษาไทยในโรงเรียนเอกชน อำเภอเมือง นครศรีธรรมราช

3.6.3 ระยะที่ 3 การขยายผลการใช้กระบวนการนิเทศและเอกสาร ชุดการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ O-NET เป็นฐาน (ปีการศึกษา 2563) เป็นการทดลองกลุ่มใหญ่ จำนวน 126 คน กลุ่มตัวอย่างเป็นครูภาษาไทยในเขตตรวจราชการ กลุ่มจังหวัดภาคใต้ โดยใช้กระบวนการนิเทศแบบ CPDDER จำนวน 6 ขั้นตอน ขั้นที่ 1 ตรวจสอบ (Check-C) อบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ O-NET เป็น ฐาน โดยใช้ระบบประชุมทางไกล (Google Meet) ขั้นที่ 2 วางแผนการนิเทศ (Plan-P) ประชุมชี้แจง ศึกษาวิเคราะห์ ขั้นที่ 3 สร้างเครื่องมือการนิเทศ (Develop-D) ปรับปรุงเครื่องมือวิจัยจากระยะที่ 2 ขั้นที่ 4 ปฏิบัติการนิเทศ (Do-D) ผู้วิจัยและศึกษานิเทศก์สังเกตการสอนเพื่อประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ในสาระ การเรียนรู้ที่นักเรียนได้คำร้อยละที่ตอบถูกน้อยที่สุด จำนวน 1 ข้อ ร่วมกันสะท้อนคิดและปรับปรุงแก้ไข แผนการจัดการเรียนรู้ในสาระการเรียนรู้ลำดับที่ 2-5 ขั้นที่ 5 ประเมินผลการนิเทศ (Evaluate-E) วิเคราะห์ และสรุปผลการวิจัย ขั้นที่ 6 รายงานผลการนิเทศ (Report-R) จัดทำรายงานผลการวิจัย

4. สรุปผลการวิจัย

4.1 กระบวนการนิเทศแบบ CPDDER เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ O-NET เป็นฐาน ประกอบด้วยขั้นตอนการนิเทศ จำนวน 6 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ตรวจสอบ (Check-C) 2) วางแผนการนิเทศ (Plan-P) 3) สร้างเครื่องมือการนิเทศ (Develop-D) 4) ปฏิบัติการนิเทศ (Do-D) 5) ประเมินผลการนิเทศ (Evaluate-E) และ 6) รายงานผลการนิเทศ (Report-R) ผู้เชี่ยวชาญได้ประเมินความเหมาะสมโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ขั้นตอนที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เรียงตามลำดับ คือ ขั้นที่ 4 ปฏิบัติการนิเทศ (Do-D) ($\bar{X}$ = 4.93) รองลงมา คือ ขั้นที่ 6 รายงานผลการนิเทศ (Report-R) ($\bar{X}$ = 4.91) ขั้นที่ 1 ตรวจสอบ (Check-C) ($\bar{X}$ = 4.90) ขั้นที่ 3 สร้างเครื่องมือการนิเทศ (Develop-D) และขั้นที่ 5 ประเมินผลการนิเทศ (Evaluate-E) ($\bar{X}$ = 4.88) ส่วนขั้นตอนที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ขั้นที่ 2 วางแผนการนิเทศ (Plan-P) ($\bar{X}$ = 4.84)

4.2 ผลการทดลองใช้กระบวนการนิเทศแบบ CPDDER เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ O-NET เป็นฐาน

4.2.1 การเปรียบเทียบความรู้ เรื่อง การจัดการเรียนรู้ พบว่า ครูภาษาไทยมีความรู้ก่อนและหลังได้รับการนิเทศและใช้เอกสารชุด การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ O-NET เป็นฐาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4.2.2 การประเมินคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ O-NET เป็นฐาน พบว่า ครูภาษาไทยจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ โดยรวมในระดับดี ($\bar{X}$ = 3.11) รายการที่ปฏิบัติได้ค่าเฉลี่ยสูง คือ สารการเรียนรู้ สอดคล้องกับตัวชี้วัด ($\bar{X}$ = 4.00) รองลงมา คือ ระบุมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดถูกต้อง ($\bar{X}$ = 3.97) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ คือ ระบุชิ้นงาน/ภาระงานสอดคล้องกับตัวชี้วัด ($\bar{X}$ = 2.40) รองลงมา คือ มีคำอธิบายเกณฑ์การประเมิน (Rubrics) ของตัวชี้วัดทุกระดับชัดเจน ($\bar{X}$ = 2.50)

4.2.3 การประเมินคุณภาพพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ O-NET เป็นฐาน พบว่า ครูภาษาไทยจัดการเรียนรู้ โดยใช้ O-NET เป็นฐาน โดยรวมในระดับดี ($\bar{X}$ = 3.19) รายการที่มีค่าเฉลี่ยการจัดการเรียนรู้สูง คือ สื่อการเรียนรู้มีสภาพใช้การได้ดี ไม่ชำรุด ($\bar{X}$ = 3.71) รองลงมา คือ บอกเป้าหมายการเรียนรู้ ตัวชี้วัด ซึ่งมีค่าร้อยละที่ตอบถูกต้องจากผลสอบ O-NET ให้นักเรียนทราบ ($\bar{X}$ = 3.60) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ คือ แจ้งวิธีการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ และเกณฑ์การประเมิน (Rubrics) ให้นักเรียนทราบ ($\bar{X}$ = 2.65) รองลงมา คือ จัดสภาพแวดล้อม (ป้ายนิเทศ มุมวิชาการ ผลงานนักเรียน) ส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 2.88)

4.2.4 การประเมินความพึงพอใจของครูต่อกระบวนการนิเทศแบบ CPDDER เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ O-NET เป็นฐาน พบว่า ครูภาษาไทยมีความพึงพอใจโดยรวมในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.61) รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูง คือ การสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้อย่างกัลยาณมิตร ($\bar{X}$ = 4.97) รองลงมาคือ ส่งผลต่อเนื่อง ให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น ($\bar{X}$ = 4.77) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ คือ ใช้ระยะเวลาได้เหมาะสมกับการพัฒนาแต่ละเรื่อง ($\bar{X}$ = 4.22) รองลงมา คือ การนิเทศอย่างต่อเนื่องสร้างความมั่นใจในการสอน ($\bar{X}$ = 4.47)

4.2.5 การประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ O-NET

เป็นฐานของครูภาษาไทยพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมีความพึงพอใจ โดยรวมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$) รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูง คือ กิจกรรมการเรียนรู้ทำให้นักเรียนได้พัฒนาความรู้ ความสามารถมากขึ้น ในตัวชี้วัดที่ได้ค่าร้อยละที่ตอบถูกน้อยกว่าผลการทดสอบ O-NET ($\bar{X} = 4.95$) รองลงมา คือ กิจกรรมทำให้นักเรียนได้พัฒนาความรู้และความสามารถด้านภาษาไทยเพิ่มขึ้นในแต่ละครั้ง ($\bar{X} = 4.88$) ส่วนรายการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำ คือ แบบทดสอบก่อนหลังเรียนทำให้ตั้งใจเรียนมากขึ้น ($\bar{X} = 4.32$) รองลงมา คือ กิจกรรมการเรียนรู้ทำให้นักเรียนมีพื้นฐานด้านภาษาไทยเพื่อต่อยอดในระดับชั้นที่สูงขึ้น ($\bar{X} = 4.37$)

5. อภิปรายผลการวิจัย

5.1 กระบวนการนิเทศแบบ CPDDER เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ O-NET เป็นฐาน ได้สร้างขึ้นอย่างเป็นระบบ โดยเริ่มต้นจากขั้นการวิเคราะห์สภาพที่เป็นจริง ได้แก่ สภาพปัจจุบัน ปัญหาความต้องการเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย วิเคราะห์กระบวนการนิเทศของนักวิชาการที่เกี่ยวข้อง สังเคราะห์และยกร่างเป็นกระบวนการนิเทศแบบ CPDDER เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ ผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาร่างกระบวนการนิเทศพิจารณาและปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบประสิทธิภาพของกระบวนการนิเทศก่อนนำกระบวนการนิเทศไปใช้ พบว่า กระบวนการนิเทศแบบ CPDDER เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ O-NET เป็นฐาน มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

5.2 ผลการทดลองใช้กระบวนการนิเทศแบบ CPDDER เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ O-NET เป็นฐาน

5.2.1 ครูภาษาไทยมีความรู้ เรื่อง การจัดการเรียนรู้หลังได้รับการนิเทศสูงกว่าก่อนได้รับการนิเทศ ด้วยกระบวนการนิเทศแบบ CPDDER เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ O-NET เป็นฐาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้ ซึ่งผู้วิจัยได้นำองค์ความรู้จากการศึกษาหนังสือและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาจัดทำนวัตกรรมเพื่อการนิเทศ เรื่อง เอกสารชุด การจัดการเรียนรู้ โดยใช้ O-NET เป็นฐาน จำนวน 4 เล่ม เพื่อให้ครูได้ศึกษาและพัฒนาอย่างเป็นระบบ จึงทำให้ครูได้รับความรู้ความเข้าใจและมีความกระตือรือร้นให้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ตลอดโครงการ ทำให้การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ O-NET เป็นฐาน ประสบความสำเร็จ

5.2.2 ครูภาษาไทย จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ และจัดการเรียนรู้ โดยใช้ O-NET เป็นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับดี และผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เนื่องจากการพัฒนาครูภาษาไทยด้านการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ O-NET เป็นฐาน ผู้วิจัยใช้วิธีการพัฒนา 4 วิธี ได้แก่ 1) การอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยใช้เอกสารเล่มที่ 2 บันทึกการเรียนรู้ การอบรมเชิงปฏิบัติการ การจัดการเรียนรู้ โดยใช้ O-NET เป็นฐาน 2) การศึกษาเอกสารชุด การจัดการเรียนรู้ โดยใช้ O-NET เป็นฐาน เล่มที่ 3 คู่มือการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น 3) การประชุมสัมมนา และ 4) การสังเกตการสอน รวมทั้งผู้วิจัยได้ใช้กระบวนการนิเทศแบบ CPDDER ประกอบด้วยขั้นตอนการนิเทศ จำนวน 6 ขั้น ได้แก่ 1) ตรวจสอบ (Check-C) ศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหา ความต้องการจากการนิเทศ ติดตามการตรวจแผนการจัดการเรียนรู้ จากการวิเคราะห์

สังเคราะห์แผนการจัดการเรียนรู้ของครูภาษาไทย 2) วางแผนการนิเทศ (Plan-P) ได้กำหนดกรอบ แนวคิด หลักการ ความมุ่งหมาย กิจกรรมในการสร้างและพัฒนาเอกสารชุด การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ O-NET เป็นฐาน 3) สร้างเครื่องมือการนิเทศ (Develop-D) ผู้วิจัยได้เรียบเรียงเนื้อหาสาระ เล่มที่ 3 คู่มือการจัดการเรียนรู้ จำนวน 5 บท บทที่ 1 การวิเคราะห์หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย บทที่ 2 การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย บทที่ 3 วิธีสอนภาษาไทย บทที่ 4 เทคนิคการสอน และบทที่ 5 การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้ภาษาไทย ซึ่งได้นำเสนอทฤษฎี หลักการพร้อมตัวอย่าง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เข้าอบรมได้มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องนั้น ๆ เป็นเบื้องต้นและใช้เป็นคู่มือศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง 4) ปฏิบัติการนิเทศ (Do-D) ผู้วิจัยได้ใช้เวลาในการอบรมเชิงปฏิบัติการ การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ O-NET เป็นฐาน 5) ประเมินผลการนิเทศ (Evaluate-E) ผู้วิจัยได้เยี่ยมนิเทศชั้นเรียน และร่วมประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ O-NET เป็นฐาน ให้คำชมเชยในประเด็นที่จัดทำได้ดี และให้ข้อเสนอแนะในประเด็นที่ต้องพัฒนา และ 6) รายงานผลการนิเทศ (Report-R) เพื่อนำผลการนิเทศมาปรับปรุงแก้ไขในปีต่อไป ในการพัฒนาตามกระบวนการนิเทศดังกล่าว ส่งผลให้ครูภาษาไทยสามารถจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้และจัดการเรียนรู้ โดยใช้ O-NET เป็นฐาน ได้ในระดับดี ซึ่งการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้รายปีที่มืองค์ประกอบสำคัญความครบถ้วน มีการเผยแพร่บนฐานข้อมูลของหน่วยงานการศึกษา จะช่วยยกระดับระบบการศึกษาของประเทศได้ ดังที่ ชิแซค และ ตอค (Cicek V. and Tok H.,2014: 10-20) ได้ทำวิจัยเรื่อง การใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ เพื่อยกระดับระบบการศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศตุรกี พบว่า ทั้งสองประเทศมีการเตรียมแผนการจัดการเรียนรู้แบบรายปีซึ่งมีรายละเอียดครบถ้วนในทุกด้าน ส่งมอบให้โรงเรียนนำไปใช้บริหารจัดการตั้งแต่ต้นปีการศึกษา มีการเผยแพร่บนฐานข้อมูลของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อเป็นแนวทางให้กับครูผู้สอนในระบบของโรงเรียนรัฐบาลและอำนวยความสะดวกในการให้ครูผู้สอนนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้ทันที

5.2.3 ครูภาษาไทยมีความพึงพอใจต่อการใช้กระบวนการนิเทศแบบ CPDDER เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ O-NET เป็นฐาน ในระดับมากที่สุด เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจจะ เพราะครูภาษาไทยที่เข้าร่วมโครงการมีการพัฒนาด้านการจัดการเรียนรู้ได้มากยิ่งขึ้น และจากผลการประเมินรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูง ได้แก่ การวิเคราะห์ผลสอบ O-NET สามารถนำไปใช้ได้จริง การจัดอบรมให้ความรู้ช่วยวิเคราะห์ปัญหาการจัดการเรียนรู้ได้ชัดเจน ซึ่งผู้วิจัยได้พัฒนาเอกสารชุด การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ O-NET เป็นฐาน จำนวน 4 เล่ม ใช้สำหรับครูภาษาไทย จำนวน 2 เล่ม 1) เล่มที่ 2 บันทึกการเรียนรู้ การอบรมเชิงปฏิบัติการการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ O-NET เป็นฐาน เพื่อใช้เป็นเอกสารประกอบการอบรมเชิงปฏิบัติการ และ เล่มที่ 3 คู่มือการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อใช้เป็นคู่มือในการศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองหลังการอบรม นอกจากนี้ครูภาษาไทยพึงพอใจในการนิเทศอย่างเป็นกัลยาณมิตร และการนิเทศติดตามส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ซึ่งโอเจที โซลูชันส์ (2556: 168-171) กล่าวถึงความพึงพอใจของพนักงานเมื่อให้พนักงานเรียนรู้ทฤษฎีแล้วต้องฝึกปฏิบัติพร้อมไปด้วย คนส่วนใหญ่ก็มักจะลืมหลังจากเรียนไปได้ไม่กัวัน ดังนั้นหัวหน้าจึงจำเป็นต้องให้พนักงานนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปทำจริง การเรียนรู้

กระบวนการทำงานควบคู่ไปกับการทำงานจริง ตามกระบวนการอยู่บ่อย ๆ วิธีการนี้เรียกว่า การสอนงาน ในขณะที่ปฏิบัติงาน (On the Job Training หรือ OJT) ซึ่งจะช่วยพัฒนาพนักงานให้เก่งขึ้นได้ และ ฤกายะ อเมเลีย นาบิลา และรามาวดี (Rugaiyah, Amelia, Nabilah, and Rahmawati. 2019: 642-644) ได้วิจัย เรื่อง การนิเทศครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา โดยการนิเทศแบบคลินิก ผ่านเว็บ (Web-Based Clinical Supervision) โดยให้ครูผู้สอนนำเข้าข้อมูลเกี่ยวกับแผนการจัดการเรียนรู้ โครงการสอน วิดีโอการจัดการเรียน การสอน และข้อมูลอื่นๆที่จำเป็นลงในเว็บไซต์ [www. supervisiklinis.com](http://www.supervisiklinis.com). ผู้นิเทศประเมินโครงการสอน แผนการจัดการเรียนรู้ วิดีโอการจัดการเรียนการสอน และประชุมหรือการพบกันแบบตัวต่อตัวตามที่ครูผู้สอน และผู้นิเทศนัดหมายกันเพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับ คำแนะนำแบบกัลยาณมิตร พบว่า ครูผู้สอนพัฒนาการจัดการ เรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากผู้นิเทศสามารถให้ข้อมูลและแนวทางแก้ไขข้อบกพร่องได้อย่าง ครบถ้วน เพื่อที่จะพัฒนาและยกระดับกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็ นการนิเทศที่ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการศึกษา

5.2.4 นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ O-NET เป็นฐาน ในระดับมากที่สุด เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะครูมีแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้จากเอกสารชุด การพัฒนา การจัดการเรียนรู้ โดยใช้ O-NET เป็นฐาน สำหรับครูภาษาไทย จำนวน 2 เล่ม 1) เล่มที่ 2 บันทึกการเรียนรู้ การอบรมเชิงปฏิบัติการ การจัดการเรียนรู้ โดยใช้ O-NET เป็นฐาน เพื่อใช้เป็นเอกสารประกอบการอบรม เชิงปฏิบัติการ และ 2) เล่มที่ 3 คู่มือการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษา ตอนต้น จึงทำให้นักเรียนได้พัฒนาความรู้ ความสามารถมากขึ้นในตัวชี้วัดที่ได้คำร้อยละที่ตอบถูกน้อย จากผล การทดสอบ O-NET และได้พัฒนาความรู้และความสามารถด้านภาษาไทยเพิ่มขึ้นในแต่ละครั้ง รวมทั้งเกิด ความรู้ที่คงทนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ดังที่ ประภาพรณ เอี่ยมสุภชาติ (2558: 8) ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้ว่า ครูต้องจัดประสบการณ์ สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งการทดสอบระดับชาติเป็นประเมินเพื่อให้ ทุกฝ่ายนำผลไปใช้พัฒนานักเรียนให้มีคุณภาพตามหลักสูตร สอดคล้องกับ สามารถ ทิมนาค (2553 : 144-270) ทำวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการนิเทศการสอนตามแนวคิดของกลี๊แมน เพื่อพัฒนาสมรรถภาพการจัด การเรียนรู้ด้านทักษะการอ่านของครูภาษาไทย โดยครูภาษาไทยจัดการเรียนรู้ทักษะการอ่านด้วยวิธีการเรียนรู้ แบบร่วมมือและเขียนแผนการจัดการเรียนรู้นำไปใช้สอน จำนวน 6 ครั้ง พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อ การสอนของครูภาษาไทยอยู่ในระดับมากที่สุด การจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนมีความพึงพอใจจะเกิดผลดีต่อ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังที่ สเตเมย์ เวดิเจอร์ ซาวิเจอร์ และ สไปเนท (Steinmayr, Weidinger, Schwinger and Spinath. 2019: 1730) ได้วิจัย เรื่อง ความสำคัญของแรงจูงใจของผู้เรียนที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน โดยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และแบบทดสอบระดับสติปัญญา พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในประเทศเยอรมัน จำนวน 345 คน ที่มีคะแนนด้านสติปัญญาเท่ากัน มีการเห็นคุณค่าของงาน มีเป้าหมายและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ที่ใกล้เคียงกัน นักเรียนที่มีอัตมโนทัศน์ (ความสามารถในการรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเอง) มากกว่าจะได้รับผลการเรียนในระดับที่ดีกว่า

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

6.1.1 จากผลการวิจัยขั้นปฏิบัติการนิเทศ (Do : D) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด นับเป็นขั้นตอนสำคัญในการสร้างความรู้ ความเข้าใจก่อนจัดการเรียนรู้ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้ครูภาษาไทย ผู้ที่จะนำกระบวนการนิเทศต้องให้ความสำคัญขั้นปฏิบัติการนิเทศ (Do : D) ควบคู่กับการศึกษาเอกสารชุด การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ O-NET เป็นฐาน ทั้ง 4 เล่ม เพื่อให้เข้าใจความเป็นมาของการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ นิเทศการจัดการเรียนรู้ และรายงานผลการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ O-NET เป็นฐาน ได้อย่างเป็นระบบ

6.2.2 จากผลการวิจัยการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ และการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ O-NET เป็นฐาน อยู่ในระดับดี ควรเพิ่มเวลาในการสร้างความรู้ ความเข้าใจและฝึกปฏิบัติในประเด็น การระบุชิ้นงาน/ภาระงานให้สอดคล้องกับตัวชี้วัด การอธิบายเกณฑ์การประเมิน (Rubrics) ของตัวชี้วัดให้ชัดเจน ใช้แบบทดสอบวัดผลทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน O-NET ที่สอดคล้องกับตัวชี้วัดวัดผลก่อน-หลังเรียน

6.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

6.2.1 ควรศึกษาวิจัยพัฒนาการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ O-NET เป็นฐาน ในวิชาอื่น ๆ นอกเหนือจากวิชาภาษาไทย ได้แก่ วิชาคณิตศาสตร์ วิชาวิทยาศาสตร์ และวิชาภาษาอังกฤษ ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 5 วิชา เหมือนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แต่เพิ่มอีก 1 วิชา คือ วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

6.2.2 ควรศึกษาวิจัยพัฒนาการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ผลการทดสอบระดับชาติ เช่นเดียวกับการใช้ผลการทดสอบ O-NET เป็นฐาน เช่น การทดสอบเพื่อประเมินความสามารถในการอ่าน (Reading Test : RT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 การทดสอบเพื่อประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน (National Test : NT) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เพื่อให้ครูผู้สอนได้พัฒนาได้ชัดเจน และนำข้อมูลไปปรับเปลี่ยนทั้งการเลือกใช้วิธีสอน เทคนิคการสอน การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ เครื่องมือวัดผล และเกณฑ์การประเมินผล

เอกสารอ้างอิง

- ชนาธิป พรกุล. (2557). *การสอนกระบวนการคิด ทฤษฎีและการนำไปใช้*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณิรดา เวชญาติลักษณ์. (2561). *หลักการบริหารจัดการชั้นเรียน*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประภาพรณ เอี่ยมสุภาจิต. (2558). *หน่วยที่ 2 การเรียนรู้กับการเรียนการสอน. สัมมนาหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ระดับปฐมวัยศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). นนทบุรี: สุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. (2560). *จะต้องให้เด็กไทยเก่ง ดี มีวินัย และจะมีได้อย่างไร. พลิกโฉมเยาวชนไทยสู่ เก่ง ดี และมีวินัย*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- เลขาธิการสภาการศึกษา, สำนักงาน. (2557). *กฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ กฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ วี.ที.ซี. คอมมิวนิเคชั่น.

- วัชรรา เล่าเรียนดี. (2556). *ศาสตร์การนิเทศการสอนและการโค้ช การพัฒนาวิชาชีพ: ทฤษฎีกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ*. (พิมพ์ครั้งที่ 12 ฉบับปรับปรุงใหม่). ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศึกษาธิการภาค 6, สำนักงาน. (2560). *รายงานผลการตรวจราชการ กรณีปกติ งวดที่ 1 ปีงบประมาณ 2560 เขตตรวจราชการที่ 6. กลุ่มตรวจราชการและติดตามประเมินผล, นครศรีธรรมราช*.
- สุภณิดา พัฒธร และคณะ. (2557). *คู่มือการจัดระบบการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. สำนักงานส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน, มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี.
- โอเจที โซลูชันส์. (2556). *วิธีปั้นคนแบบโตโยต้า*. (วิวรรธน์ จารุโรจน์จินดา, ผู้แปล). กรุงเทพฯ: วีเลิร์น.
- Cicek, V. & Tok, H. (2014). Effective Use of Lesson Plans to Enhance Education in U.S. and Turkish Kindergarten thru 12th Grade Public School System: A Comparative Study. *International Journal of Teaching and Education*, 2(2), 10–20
- Rugaiyah, R., Amelia, S., Nabilah, S. & Rahmawati, D. (2019). *Teacher Supervision by Elementary Schools Supervisor through Web-Based Clinical Supervision*. Proceedings of the 5th International Conference on Education and Technology (ICET 2019), 382, 642-644.
- Steinmayr, R., Weidinger, AF., Schwinger, M. & Spinath, B. (2019). The Importance of Students' Motivation for Their Academic Achievement – Replicating and Extending Previous Findings. *Frontiers in Psychology Journal*, 10, 1730.
<https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fpsyg.2019.01730/full>.

การส่งเสริมทักษะการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กนักเรียนระดับชั้นอนุบาล 2/1
โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช โดยใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์
ด้วยการฉีก ตัด ปะ กระดาษ

Promotion of Fine Motor Skills Demonstration of Kindergarten Year 2/1
Satit Nakhon Si Thammarat Rajabhat University School By Using Creative Arts
Activities with Paper, Tearing, Cutting, Collages

พัฒน์นรี คำภิโล¹, สุธา เจ๊ะอูมา²

Phatnaree Khamphilo¹, Suda Jeuma²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้จัดทำขึ้นเพื่อศึกษาผลการส่งเสริมทักษะการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กนักเรียนระดับชั้นอนุบาล 2/1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ก่อนและหลังการทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยการฉีก ตัด ปะ กระดาษ ทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชายและหญิง ที่มีอายุระหว่าง 4-5 ปี ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาล 2/1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจงจากเด็กที่มีทักษะการใช้กล้ามเนื้อเล็กที่ควรได้รับการส่งเสริมและพัฒนา รวมจำนวนทั้งสิ้น 16 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ แผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะ กระดาษ จำนวน 8 แผน และแบบประเมินทักษะการใช้กล้ามเนื้อเล็ก สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ผลการวิจัยพบว่า ทักษะการใช้กล้ามเนื้อเล็กหลังการจัดกิจกรรมสูงกว่าก่อนจัดกิจกรรม

คำสำคัญ : ทักษะการใช้กล้ามเนื้อเล็ก, กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์, เด็กนักเรียนระดับชั้นอนุบาล

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช Email : 621101054@nstru.ac.th

¹ Students of the Bachelor of Education Program early childhood education Nakhon Si Thammarat Rajabhat University

² อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช Email : suda_jeh@nstru.ac.th

² Teachers of the Bachelor of Education Program early childhood education Nakhon Si Thammarat Rajabhat University

Abstract

This research was conducted to study the effect of promoting fine motor skills of kindergarten 2/1 students at Nakhon Si Thammarat Rajabhat University Demonstration School. Before and after doing creative arts activities by tearing, cutting, collages, paper, both overall and in each aspect. The subjects used in this research were male and female students who are between 4-5 years old, who are studying in kindergarten 2/1, semester 1, academic year 2022, Nakhon Si Thammarat Rajabhat University Demonstration School, Muang District, Nakhon Si Thammarat Province which is derived from the selective selection of children whose fine motor skills should be encouraged and developed. total of 16 people.

The tools used in this research were 8 plans for shredding, collage, paper creative arts activities and a small muscle skill assessment form. The statistics used to analyze the data were mean ($\bar{X}$) and standard deviation (S.D.). Motor skills after the activity were higher than before the activity.

Keywords: Fine motor skills, Creative arts activities, Kindergarten students.

1. บทนำ

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 มุ่งพัฒนาให้เด็กปฐมวัยทุกคนได้รับการพัฒนาทักษะทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญาอย่างมีคุณภาพและต่อเนื่อง ด้วยการได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกิจกรรม 6 กิจกรรมหลักอย่างมีความสุขและเหมาะสมตามวัย เนื่องจากเด็กปฐมวัยเป็นวัยที่มีความสำคัญและเป็นรากฐานของการพัฒนาบุคคลให้เจริญเติบโตอย่างมีคุณภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560, หน้า 2) ผ่านการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ที่ได้รับการร่วมมือกันระหว่างครู โรงเรียน ชุมชน และผู้ปกครอง ด้วยการจัดการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสมกับช่วงวัยและการพัฒนาการของเด็ก ซึ่งในการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการไม่ควรเร่งเด็กให้เด็กมีความพร้อมหรือข้ามระดับพัฒนาการของเด็ก แต่จะเห็นได้ว่าเมื่อเด็กมีระดับพัฒนาการที่พร้อมเด็กก็จะมีพัฒนาการทักษะของตนเองได้อย่างมีคุณภาพ

ด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ที่เกิดขึ้น ได้ส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษา กลุ่มนักเรียนนักศึกษาไม่สามารถได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ ต้องมีการปรับตัวให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงและสถานการณ์ที่เกิดขึ้น และสถานการณ์ดังกล่าวยังส่งผลกระทบต่อเด็กปฐมวัยโดยตรง เนื่องจากการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวและสภาพแวดล้อมรอบตัวเด็กที่แตกต่างกัน การพัฒนาและการส่งเสริมทักษะให้กับเด็กปฐมวัยจึงมีความแตกต่างกันไปตามบริบทของครอบครัวและสภาพแวดล้อมรอบตัว (เสาวลักษณ์ อนุพันธ์, 2563)

กล้ามเนื้อเล็ก เป็นอวัยวะหนึ่งของร่างกายที่มีการใช้งานมากที่สุดและยังมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตเป็นอย่างมาก เป็นการใช้นิ้วมือ นิ้วเท้า ฝ่ามือ ฝ่าเท้า สำหรับการหยิบจับ สัมผัสสิ่งของ ซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งของการใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 ของร่างกาย (จินตนิภา วรณจาโร, 2560, หน้า 7). การจัดกิจกรรมพัฒนา

กล้ามเนื้อเล็กจึงมีความสำคัญต่อการส่งเสริมพัฒนาการ หากเด็กปฐมวัยมีกล้ามเนื้อเล็กที่แข็งแรงเป็นพื้นฐาน เด็กจะมีพัฒนาการ การเขียน การทำงานในชีวิตประจำวันและการช่วยเหลือตัวเองที่ดีมีคุณภาพ อีกทั้งพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติ ปัญญาของเด็กปฐมวัยอีกด้วย

กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้เด็กแสดงออกทางอารมณ์ความรู้สึก ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และจินตนาการโดยใช้ศิลปะในการส่งเสริมพัฒนาการกล้ามเนื้อให้แข็งแรงและการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตาเพื่อเป็นพื้นฐานทักษะการเขียนที่ดีต่อไป (นุชฉณี อุทอง และอัฐณิญา สัจจะพัฒนกุล, 2565) การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์จึงเป็นกิจกรรมที่จะช่วยบริหารกล้ามเนื้อเล็กให้กับเด็กได้ดีโดยการให้เด็กได้ใช้กล้ามเนื้อเล็กหยิบจับ ฝึก ตัด ปะ กระดาษ ผ่านการทำงานศิลปะ โดยเลือกใช้กระดาษที่หลากหลาย เมื่อเด็กได้รับการฝึกการเคลื่อนไหวนิ้วมือ ฝ่ามือบ่อยๆ กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัยจะค่อยๆแข็งแรงขึ้น

จากการสำรวจสภาพปัญหาและการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน พบว่า เด็กปฐมวัยในระดับชั้นอนุบาล 2/1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ส่วนใหญ่มีกล้ามเนื้อเล็กไม่แข็งแรง เช่น ไม่สามารถระบายสีภาพได้ชัดเจน ระบายสีภาพออกนอกเส้น เขียนไม่ตรงตามเส้นประ ไม่สามารถติดกระดุมเสื้อได้ ใช้มือจับช้อน-ช้อนทานอาหาร จับดินสอ และสีเทียนผิดวิธี ผู้วิจัยจึงได้เล็งเห็นแล้วว่าเด็กปฐมวัยในระดับชั้นอนุบาล 2/1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช มีความจำเป็นที่จะต้องได้รับการพัฒนาทักษะที่เหมาะสมกับความต้องการของเด็ก คือ การใช้กล้ามเนื้อเล็ก เพื่อให้เด็กปฐมวัยมีความพร้อมพื้นฐานในการดำรงชีวิต จึงได้จัดทำวิจัยในชั้นเรียน เรื่อง การพัฒนาทักษะการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กนักเรียนระดับชั้นอนุบาล 2/1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช โดยการใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ด้วยการฉีก ตัด ปะ กระดาษ

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาผลการส่งเสริมทักษะใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กนักเรียนระดับชั้นอนุบาล 2/1 ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ก่อนและหลังการทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยการฉีก ตัด ปะ กระดาษ

3. ระเบียบวิธีวิจัย

3.1 ขอบเขตประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นเด็กนักเรียนชายและหญิง ในระดับชั้นอนุบาล 2/1 ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2/1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ตำบลท่าจั่ว อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช นักเรียนชาย 8 คน นักเรียนหญิง 8 คน รวมจำนวนนักเรียนทั้งหมด 16 คน

3.2 ขอบเขตตัวแปร กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นเด็กนักเรียนชายและหญิง ที่มีอายุระหว่าง 4-5 ปี ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2/1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ตำบลท่าจั่ว อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นนักเรียนชาย 8 คน นักเรียนหญิง 8 คน รวมจำนวนนักเรียนทั้งหมด 16 คน ด้วยวิธีการทำแบบประเมินทักษะการใช้กล้ามเนื้อเล็กตัวแปรที่ศึกษา ดังนี้ ตัวแปรต้น คือ การใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยการฉีก ตัด ปะ กระดาษ ตัวแปร

ตาม คือ ทักษะการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กนักเรียนระดับชั้นอนุบาล 2/1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

3.3 ขอบเขตเวลา การวิจัยในครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงทดลองซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองโดยอาศัยแบบทดลองกลุ่มเดียว โดยมีการทดสอบ 1 ครั้ง ก่อนการจัดกิจกรรมและการดำเนินกิจกรรม 8 กิจกรรม หลังการจัดกิจกรรมมีการทดสอบ 1 ครั้ง ซึ่งการดำเนินการทดลองวิจัยครั้งนี้ ทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 ใช้เวลา 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 วัน (วันจันทร์ วันพฤหัสบดี) วันละ 30 นาที (10.00 - 10.30 น.) รวมทั้งสิ้น 8 ครั้ง

3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี ดังนี้

3.4.1. แผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยการฉีก ตัด ปะ กระดาษ จำนวน 8 แผน ดังนี้

- 1) การตัดกระดาษสีและประดิษฐ์แปลงต้นหอม
- 2) การระบายสีภาพโครงร่างดอกไม้ แล้วตัดตามภาพโครงร่าง
- 3) การตัดกระดาษ ประดิษฐ์หน้ากากแมลง และวาดภาพต่อเติมอิสระ
- 4) การตัดภาพอาหารแล้วประกอบเป็นจานขนมจีน
- 5) การตัดกระดาษตามเส้นตรง แล้วประดิษฐ์เป็นกังหันลม
- 6) การฉีกกระดาษ ปะติดลงบนภาพโครงร่างเส้นผมของแม่
- 7) การฉีกกระดาษ แล้วปะติดลงบนภาพโครงร่างพวงมาลัยดอกมะลิ
- 8) การฉีกกระดาษแล้วปะติดบนภาพโครงร่างทีวีและตัดภาพรายการทีวีที่ชื่นชอบ

2. แบบประเมินทักษะการใช้กล้ามเนื้อเล็กของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2/1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช 3 ด้าน 3 ระดับ ดังนี้ 3 คะแนน หมายถึง ทำได้ดีเยี่ยม 2 คะแนน หมายถึง ทำได้แต่ต้องใช้เวลามากกว่าเวลาที่กำหนด และ 1 คะแนน หมายถึง ทำได้บ้างบางครั้ง

3.5 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

3.5.1. แผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยการฉีก ตัด ปะ กระดาษและมีขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพ ดังนี้

1) ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัย

1.1) ศึกษาและวิเคราะห์คุณลักษณะตามวัยของเด็ก พบว่า เด็กปฐมวัยมีพฤติกรรมด้านการใช้กล้ามเนื้อเล็กที่ควรส่งเสริมและพัฒนา

1.2) ศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย 2560 และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยการฉีก ตัด ปะ กระดาษ และที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะตามพฤติกรรมการใช้กล้ามเนื้อเล็กที่ควรส่งเสริมและพัฒนา

1.3) ศึกษา วางแผน และออกแบบ การสร้างผลงานศิลปะสร้างสรรค์ด้วยการฉีก ตัด ปะ กระดาษ ของเด็กปฐมวัยระดับชั้นอนุบาล 2/1 ที่ใช้สำหรับการส่งเสริมและพัฒนาทักษะการใช้กล้ามเนื้อเล็กและศึกษาแนวคิดหลักการจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยการฉีก ตัด ปะ กระดาษ

2) ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยการฉีก ตัด ปะ กระดาษ จำนวน 8 แผนประกอบด้วย จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ การประเมินผล ขั้นตอนการจัดประสบการณ์กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยการฉีก ตัด ปะ กระดาษ มี 3 ขั้นตอน ดังนี้

2.1) ขั้นนำ หมายถึง การเตรียมความพร้อมและการกระตุ้นเด็กก่อนทำกิจกรรมจากการทำกิจกรรมเสริมประสบการณ์ประจำวันการเรียนรู้ ผ่านการตอบคำถาม ฟังนิทาน คำปริศนา คำทาย ร้องเพลง และคำคล้องจอง เพื่อกระตุ้นให้เด็กเกิดความสนใจก่อนเข้าสู่บทเรียน

2.2) ขั้นสอน หมายถึง ครูแนะนำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ให้เด็กลงมือทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยการฉีก ตัด ปะ กระดาษ ตามหน่วยการเรียนรู้ประจำสัปดาห์ โดยครูเป็นผู้ให้คำแนะนำขณะทำกิจกรรม

2.3) ขั้นสรุป หมายถึง เด็กเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับผลงานตนเอง ครูจัดบันทึก และนำผลงานของตนเองมาแสดงที่มุมผลงาน

3) นำแผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยการฉีก ตัด ปะ กระดาษ จำนวน 8 แผนที่ใช้ในการวิจัยเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน

4) ปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดกิจกรรมตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา และเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อหาความสอดคล้องของ จุดประสงค์ เนื้อหา การดำเนินการกิจกรรม สื่อ การประเมิน เพื่อตรวจพิจารณาและปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม

5) สังเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน เพื่อเป็นข้อมูลในการแก้ไข และพัฒนาการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยการฉีก ตัด ปะ กระดาษ ผลพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ลงความเห็นตรงกัน และให้คะแนนรวม โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ได้เท่ากับ 1.00

6) นำแผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยการฉีก ตัด ปะ กระดาษ ที่ได้รับการปรับปรุงและพัฒนาตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน นำไปทดลองใช้กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มทดลองจริงจำนวน 10 คน

7) นำแผนการจัดกิจกรรมที่ได้จากการทดลองใช้มาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งแล้วจึงนำไปใช้กับเด็กปฐมวัยระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2/1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช จำนวน 16 คน

3.6 การดำเนินการวิจัย/การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ได้ทำการทดลองขณะที่ผู้ดำเนินการทดลองฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช รูปแบบ On-site โดยมีลำดับขั้นตอนดังนี้

1) ผู้วิจัยเตรียมเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาและจัดเตรียมอุปกรณ์การทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์
2) ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหาการวิจัย และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3) ผู้วิจัยติดต่อประสานงานขอความร่วมมือกับผู้บริหารโรงเรียน ครูประจำชั้น และผู้ปกครองในการทดลองการวิจัย

4) ผู้วิจัยสร้างความคุ้นเคยกับกลุ่มเป้าหมาย และจัดเตรียมบรรยากาศในห้องเรียนให้เหมาะสม

5) ผู้วิจัยดำเนินการทดลองและเก็บข้อมูลโดยใช้แผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยการฉีก

ตัด ปะ กระดาษ จำนวน 8 ครั้ง

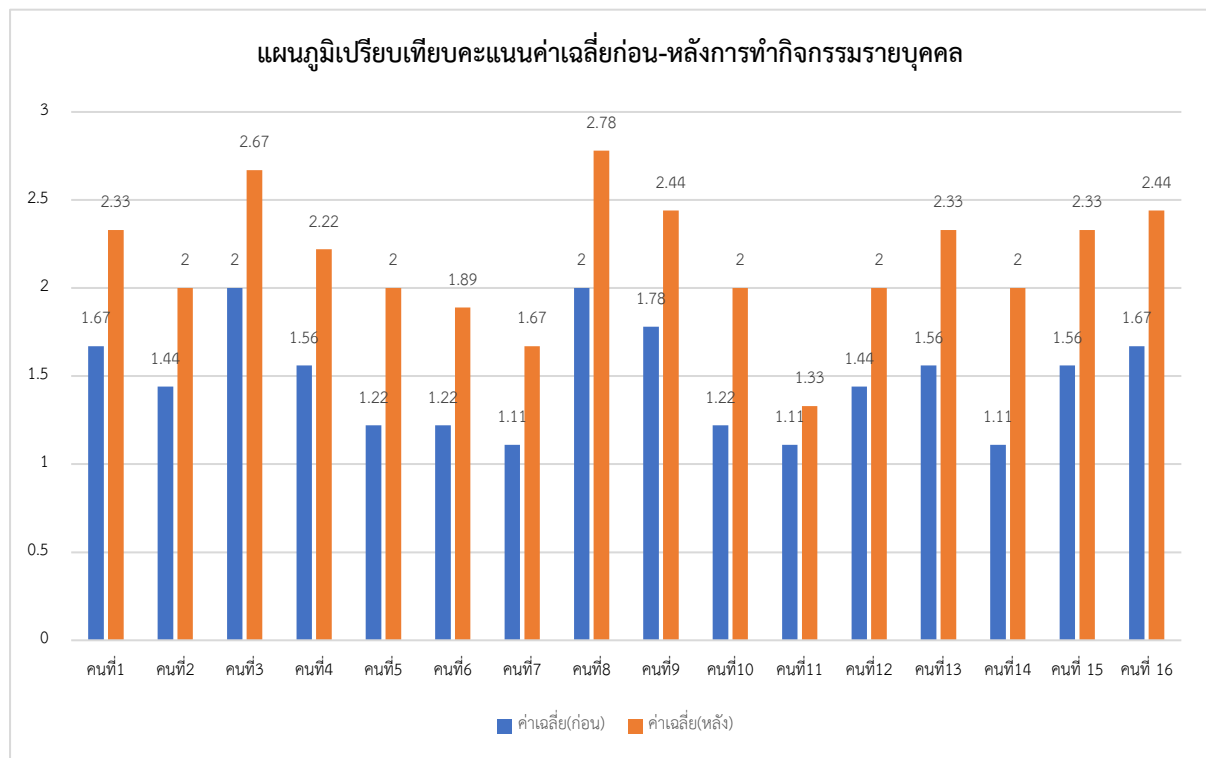
3.7 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1) การวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

2) การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) Average และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

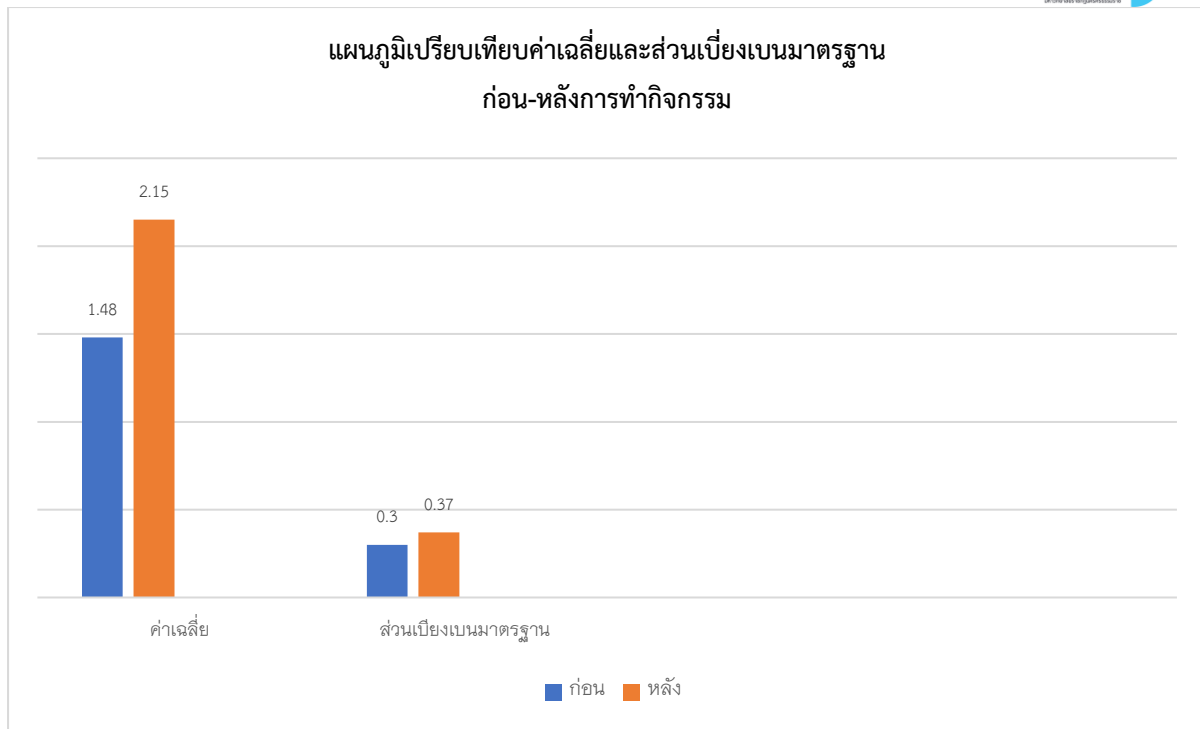
Standard Deviation. แล้วเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมาย

4. สรุปผลการวิจัย

ภาพที่ 1 ภาพแสดงแผนภูมิเปรียบเทียบคะแนนค่าเฉลี่ยก่อน-หลังการทำกิจกรรมรายบุคคล

จากการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยการฉีก ตัด ปะ กระดาษ ให้กับเด็กนักเรียนระดับชั้นอนุบาล 2/1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช จำนวน 16 คน เพื่อพัฒนาทักษะการใช้กล้ามเนื้อเล็ก โดยการทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยการฉีก ตัด ปะ กระดาษ ด้วยแผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยการฉีก ตัด ปะกระดาษ ของนักเรียนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2/1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช จำนวน 8 แผน พบว่าหลังทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยการฉีก ตัด ปะ กระดาษ เด็กระดับชั้นอนุบาล 2/1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช มีทักษะการใช้กล้ามเนื้อเล็กสูงกว่าก่อนการทำกิจกรรม

ภาพที่ 2 ภาพแสดงแผนภูมิเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานก่อน-หลังการทำกิจกรรม

จากการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะกระดาษ ให้กับเด็กนักเรียนระดับชั้นอนุบาล 2/1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช จำนวน 16 คน เพื่อพัฒนาทักษะการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก โดยการทำกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยการฉีก ตัด ปะ ด้วยแผนการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ด้วยการฉีก ตัด ปะกระดาษ จำนวน 8 แผน และแบบประเมินด้านทักษะพิสัยการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กก่อนและหลังการทำกิจกรรมของนักเรียนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2/1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านความสามารถในการควบคุมกล้ามเนื้อมัดเล็ก ด้านความคล่องแคล่วในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก และด้านการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา พบว่าก่อนทำกิจกรรมเด็กปฐมวัยนักเรียนระดับชั้นอนุบาล 2/1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช มีทักษะการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 1.48 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) เท่ากับ 0.30 และหลังการจัดกิจกรรมเด็กปฐมวัยนักเรียนระดับชั้นอนุบาล 2/1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช มีทักษะการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 2.15 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) เท่ากับ 0.37

5. อภิปรายผลการวิจัย

การส่งเสริมทักษะการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กนักเรียนระดับชั้นอนุบาล 2/1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช โดยการใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ ด้วยการฉีก ตัด ปะ กระดาษ สอดคล้องกับทฤษฎีพัฒนาการของ อาร์โนลด์ กิเซล (Gesell) ที่อธิบายถึงพัฒนาการทางกายที่มีรูปแบบที่แน่นอนและเป็นไปตามลำดับขั้นว่า สภาพแวดล้อมมีส่วนช่วยส่งเสริมและต่อเติมพัฒนาการของเด็ก

ผลการวิจัยพบว่าทักษะการใช้กล้ำมเนื้อเล็กของเด็กนักเรียนระดับชั้นอนุบาล 2/1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช หลังการจัดกิจกรรมมีค่าเฉลี่ยสูงขึ้น ($\bar{X}$) เท่ากับ 2.15 ที่ระดับดีมาก โดยเมื่อแบ่งออกเป็นรายด้านพบว่า ก่อนการจัดกิจกรรม 1. ด้านความสามารถในการควบคุมกล้ำมเนื้อเล็ก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 1.38 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 0.32 อยู่ในระดับดี 2. ด้านความคล่องแคล่วในการใช้กล้ำมเนื้อเล็ก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 1.60 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 0.22 อยู่ในระดับดี 3. ด้านการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 1.46 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 0.20 อยู่ในระดับดี และหลังการจัดกิจกรรม 1. ด้านการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 2.46 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 0.26 อยู่ในระดับดีมาก 2. ด้านความคล่องแคล่วในการใช้กล้ำมเนื้อเล็ก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 2.06 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 0.19 อยู่ในระดับมาก 3. ด้านความสามารถในการควบคุมกล้ำมเนื้อเล็ก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 1.94 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) = 0.19 อยู่ในระดับดี จากข้อมูลข้างต้นแสดงให้เห็นว่าทักษะการกล้ำมเนื้อเล็กของนักเรียนระดับชั้นอนุบาล 2/1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชมีค่าเฉลี่ยสูงขึ้น อยู่ในระดับ ดีมาก

6. ข้อเสนอแนะ

ในการทำกิจกรรมเด็กบางคนยังไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำ ไม่เข้าใจวิธีการทำกิจกรรม จึงควรใช้วิธีการอธิบายรูปแบบของการทำกิจกรรม สาธิตการทำกิจกรรมให้เด็กดูและทบทวนขั้นตอนการทำกิจกรรมผ่านการตอบคำถาม การติดตามผลสามารถสังเกตได้จากขณะทำกิจกรรมเด็กสามารถฝึกทักษะการใช้กล้ำมเนื้อเล็ก มีการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือและตาในการทำกิจกรรม หากเด็กปฏิบัติได้จะได้รับความชมเชย หรือการเสริมแรงเพื่อให้เด็กได้มีพัฒนาการไปในทิศทางที่ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

มีการศึกษารูปแบบกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัยที่หลากหลาย เช่น การปั้น การระบายสีภาพ การประดิษฐ์ การพิมพ์ภาพ เป็นต้น เพราะเป็นการเสริมสร้างทักษะที่หลากหลายรวมถึงทักษะกระบวนการคิด ความคิดสร้างสรรค์ในการทำศิลปะและควรมีการศึกษาศิลปะการปั้นรูปแบบต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับช่วงอายุของเด็ก

ควรเสนอทำวิจัยครั้งต่อไป จากการใช้กิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ที่ใช้นั้นที่น่าสนใจศึกษาต่อประเด็นที่พบจากการผลงานของชั้นเรียน ไม่ใช่เสนอในกิจกรรมศิลปะประเภทที่ไม่ได้ทดลอง

เอกสารอ้างอิง

- กฤษณา รักษ์นุช. (2560). การพัฒนาชุดกิจกรรมสร้างสรรค์ตามแนวคิดของ Gesell เพื่อพัฒนาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กของนักเรียนระดับปฐมวัย [วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต]. Digital Research Information Center ศูนย์ข้อมูลการวิจัย Digital วช. <https://dric.nrct.go.th/index.php?/Search/SearchDetail/291220>
- จินตนิภา วรรณจาโร. (2560). บทควมวิจัยเรื่องความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กที่มีความบกพร่องทางด้านร่างกาย โดยการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุ. *วารสารบัณฑิตศึกษา*, 2, 1-10.
- นุชจณี อุทอง และ อัฐณีญา สัจจะพัฒนกุล. (2565). การส่งเสริมพัฒนาการด้านกล้ามเนื้อมัดเล็กของเด็กปฐมวัย โดยใช้ชุดกิจกรรมการฉีก และการปะติด. ใน *สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร (บ.ก.), บัณฑิตของพระราชา พัฒนาชุมชนท้องถิ่นก้าวไกล ด้วยงานวิจัยสร้างสรรค์. รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ สำหรับนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ครั้งที่ 2*. น. 415-424.
- ประภาศิริ สิงห์ครุ พอเจตน์ ธรรมศิริขวัญ และ อังคณา กุลนภาดล. (2563). ผลการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ที่มีต่อความสามารถการใช้กล้ามเนื้อเล็กและภาษาของเด็กวัยอนุบาล. *วารสารบัณฑิตวิจัย*, 11(2), 82-93.
- ปรารธนา กุศลโกมล. (2565). ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะ สร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุ. *วารสารพุทธสังคมวิทยาปริทรรศน์*, 7(3), 155-164.
- พิสุตา วีระกิจ. (2563). การจัดประสบการณ์การเรียนรู้โดยใช้ชุดฝึกกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กอายุ 4 ปี. *วารสารเทคโนโลยีและสื่อสาร*, 3(7), 76-86.
- รวีพร ผาดาน. (2557). *ความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อเล็กของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์การฉีก ตัด ปะเศษวัสดุ* [ปริญญานิพนธ์, สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ]. https://ir.swu.ac.th/jspui/bitstream/123456789/4491/2/Rawiporn_P.pdf
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์ชุมนุม สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

ผลของการสอนอ่านแบบ SQ4R ที่มีต่อความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ เพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

The Effects of SQ4R Technique on Reading Comprehension of Grade 5 Students

ชนาภา มณฑาวิรัตน์¹, สุเทวี แท้สูงเนิน², อรดา โอภาสรัตนากอร์³

Chanapa Montaweerawat¹, Sutawee Taesoongnern², Orada Opasrattanakorn³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ เพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนเรียนและหลังใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R และ 2) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R การวิจัยครั้งนี้เป็นการทดลองแบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (One group pretest - posttest design) กลุ่มตัวอย่าง คือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 45 คน ได้มาจากการสุ่มแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ คือ แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 5 แผน แบบทดสอบการอ่านเพื่อความเข้าใจ และแบบสอบถามความพึงพอใจแบบมาตราส่วนประมาณค่า วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ และ t-test ผลการวิจัยพบว่า 1) ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R สูงวกว่าก่อนใช้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 2) ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R, ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ, ความพึงพอใจของนักเรียน

¹ นักศึกษาชั้นปีที่ 4 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช Email: 6211114006@nstru.ac.th

4th Year Student, Faculty of Education, Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, Email: 6211114006@nstru.ac.th

² ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอนุบาลนครศรีธรรมราช "ณ นครอุทิศ" Email: sutawee.tae@gmail.com

Senior Professional Level Teachers, Anuban Nakhon Si Thammarat "Na Nakhon Utit" School, Email: sutawee.tae@gmail.com

³ อาจารย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช Email: orada_opa@nstru.ac.th

Lecturer, Faculty of Education, Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, Email: orada_opa@nstru.ac.th

Abstract

The purposes of this study were to 1) compare grade 5 students' reading comprehension before and after using SQ4R technique, and 2) examine grade 5 students' satisfaction toward SQ4R technique. The study was a one group pretest - posttest design. The subjects were 45 grade 5 students selected by using purposive sampling method. The research instruments were 5 lesson plans, a reading comprehension test and a 5-rating scale questionnaire. The data were analyzed by using mean, standard deviation and t-test. The findings showed that 1) grade 5 students' reading comprehension after using SQ4R technique was significantly higher than before using SQ4R technique at 0.05 level, and 2) the students' satisfaction toward SQ4R technique was at a high level.

Keywords: SQ4R Technique, Reading Comprehension Ability, Students' Satisfaction

1. บทนำ

ทักษะการอ่านมีความสำคัญในการศึกษาทุกระดับ เนื่องจากการเรียนวิชาต่าง ๆ ทั้งในและนอกห้องเรียนผู้เรียนต้องใช้อ่านเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ ทักษะการอ่านยังเป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนที่กำหนดไว้ในแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 โดยเป็นคุณลักษณะของเด็กไทยในศตวรรษที่ 21 (3Rs 8Cs) ซึ่งทักษะการอ่านเป็นองค์หนึ่งของ 3Rs ที่ประกอบด้วย การอ่านออก (Reading) การเขียนได้ (Writing) และการคิดเลขเป็น (Arithmetics) จะเห็นได้ว่าการอ่านจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการนำไปสู่การแสวงหาความรู้ในระดับที่สูงขึ้น และเป็นทักษะสำคัญจำเป็นต่อการพัฒนาตนเองของผู้เรียนให้สามารถใช้ภาษาเพื่อติดต่อสื่อสารในชีวิตประจำวันและก้าวทันโลก ซึ่งการอ่านที่ดีมีประสิทธิภาพนั้น ผู้เรียนจะต้องจับใจความและสรุปสาระสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ แต่เนื่องจากกระบวนการอ่านเป็นกระบวนการที่มีความซับซ้อนและเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบอื่นๆ ครูผู้สอนจึงจำเป็นต้องหากวิธีการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนด้านการอ่าน เพื่อสร้างแรงจูงใจในการอ่านให้แก่ผู้เรียน โดยให้ความสำคัญกับกลวิธีการอ่านและการฝึกทักษะการอ่านอย่างเป็นระบบ

ในการเรียนภาษา ทักษะการอ่านมีความสำคัญมาก เพราะผู้เรียนมีโอกาสใช้ทักษะการฟัง พูด และเขียนน้อยกว่าทักษะการอ่าน ไกรคุง อนันตกุล (2558) กล่าวว่า การอ่านเป็นทักษะหลักที่สำคัญหนึ่งในสี่ทักษะของการเรียนภาษาอังกฤษในฐานะที่เป็นภาษาต่างประเทศภาษาที่สอง (English as a second language: ESL) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ความสำคัญของการอ่านภาษาอังกฤษถูกระบุไว้ในสาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร โดยกำหนดคุณภาพของผู้เรียนที่จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ไว้ว่าต้องสามารถปฏิบัติตามคำสั่ง คำขอร้อง และคำแนะนำที่ฟังและอ่าน อ่านออกเสียง ประโยค ข้อความ นิทาน และบทกลอนสั้นๆ ถูกต้องตามหลักการอ่าน เลือก/ระบุประโยคและข้อความตรง

ตามความหมายของสัญลักษณ์หรือเครื่องหมายที่อ่าน บอกใจความสำคัญ และตอบคำถามจากการฟังและอ่าน บทสนทนา นิทานง่าย ๆ และเรื่องเล่า (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

จากการสำรวจผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้วิจัยสอน และการสัมภาษณ์ครูพี่เลี้ยง พบว่า นักเรียนมีปัญหาด้านการอ่านเพื่อความเข้าใจ โดยนักเรียนอ่านออกเสียงคำ และประโยคได้แต่ไม่สามารถตอบคำถามและจับใจความจากเรื่องที่อ่านได้ ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งสาเหตุที่ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านการอ่านต่ำ มาจากครูได้แก่ เนื้อหาที่นำมาจัดการเรียนการสอนไม่มีความน่าสนใจ ใช้สื่อที่ไม่ดึงดูดความสนใจของนักเรียน รวมไปถึงใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ที่ไม่เหมาะสมกับทักษะที่สอน และมาจากนักเรียน ได้แก่ นักเรียนไม่เข้าใจคำศัพท์ ไม่ตั้งใจเรียนและขาดแรงจูงใจในการเรียน (สุเทวี แพ้สูงเนิน, สัมภาษณ์, มิถุนายน 2565)

จากความสำคัญของทักษะการอ่านและปัญหาดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะแก้ปัญหาการอ่านเพื่อความเข้าใจของผู้เรียน จากการศึกษาเอกสาร งานวิจัยต่าง ๆ พบว่า วิธีการสอนอ่านหนึ่งที่เหมาะสมสำหรับการแก้ปัญหาการอ่านเพื่อความเข้าใจ คือ วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ที่พัฒนาโดยวอลเตอร์ พอค (Walter Pauk, 1984) โดยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R เป็นการจัดเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและพัฒนาผู้เรียนให้มีความเข้าใจ และสรุปเรื่องที่อ่านได้ (ฮาซัน ละสุซามา, 2566; กานต์ธิดา ทองจันทร์ และสุதாகาญจน์ ปัทมดิลก, 2565; กมลพรรณ ประเสริฐศิลป์, 2565; จันทิมา แก่นชา และทรงภพ ขุนมธุรส, 2565; เติณดวง บัวทองกลาง, 2565; ณฐมน วงศ์ทาทอง และคณะ, 2560) ซึ่งลักษณะเด่นของวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ที่สำคัญ คือ นักเรียนได้ฝึกการตั้งคำถามที่เหมาะสมเกี่ยวกับเรื่อง และต้องพยายามหาคำตอบ ซึ่งการใช้ความคิดเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านในขณะที่ตั้งคำถามจะให้นักเรียนมีความเข้าใจเรื่องที่อ่านมากขึ้น การอ่านโดยตั้งคำถามไว้ล่วงหน้า ทำให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการอ่าน มีจุดหมายในการอ่านที่แน่นอน เพื่อนำไปสู่การสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้อย่างชัดเจนและตรงประเด็น (กมลพร สิบหมู่ และคณะ, 2562) ซึ่งวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R มีทั้งหมด 6 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นสำรวจ (Survey - S) ขั้นคำถาม (Question - Q) ขั้นอ่าน (Read - R1) ขั้นจดบันทึกข้อมูล (Record - R2) ขั้นเขียนสรุปใจความสำคัญ (Recite - R3) และขั้นวิเคราะห์ วิพากษ์ (Reflect - R4)

จากเอกสารและงานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาผลของการสอนอ่านแบบ SQ4R ที่มีต่อความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เพื่อเป็นแนวทางในการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจที่มีประสิทธิภาพ และเพื่อแก้ปัญหาการอ่านเพื่อความเข้าใจของผู้เรียน ผ่านการสอนอ่านที่เน้นการอ่านซ้ำ ๆ จนเข้าใจและจดจำเรื่องที่อ่านได้ หลังจากอ่านเสร็จผู้เรียนยังสามารถตรวจสอบความเข้าใจได้อีกครั้งโดยการสะท้อนใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน หากผู้เรียนได้รับการฝึกการอ่านแบบ SQ4R จนเกิดความชำนาญแล้ว ก็จะเกิดทักษะการอ่านที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ในการเรียนและการพัฒนาตนเองต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนเรียนและหลังใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R

2.2 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R

3. ระเบียบวิธีวิจัย

3.1 กลุ่มตัวอย่าง

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 45 คน ได้มาจากการสุ่มแบบเจาะจง

3.2 ขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

3.2.1 แผนจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R

การสร้างแผนจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R หน่วยการเรียนรู้เรื่อง Short Stories มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

- 1) ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (วิชาภาษาอังกฤษ) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
- 2) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และวิธีการเขียนแผนจัดการเรียนรู้จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาแนวและประยุกต์ใช้ในการเขียนแผนจัดการเรียนรู้
- 3) เลือกหน่วยการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หน่วยการเรียนรู้เรื่อง Short Stories เพราะเนื้อหาดังกล่าวต้องใช้ความสามารถในการอ่าน เช่น การคิดวิเคราะห์ การตีความ ซึ่งจะสามารถช่วยแก้ปัญหาการขาดทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนได้
- 4) วิเคราะห์หลักสูตรภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หน่วยการเรียนรู้เรื่อง Short Stories เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้
- 5) สร้างแผนการจัดการเรียนรู้สาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หน่วยการเรียนรู้เรื่อง Short Stories โดยใช้แนวขั้นตอนของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 5 แผนจัดการเรียนรู้ หาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยอาจารย์นิเทศ และครูพี่เลี้ยง

3.2.2 แบบทดสอบการอ่านเพื่อความเข้าใจก่อนเรียนและหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้เรื่อง Short Stories

- 1) ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ตลอดจนศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบทดสอบการอ่านเพื่อความเข้าใจก่อนเรียนและหลังเรียน

2) สร้างตารางวิเคราะห์ข้อสอบภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในหน่วยการเรียนรู้เรื่อง Short Stories ได้แก่ เรื่อง DINOSAURS, What Do You Know About Animals?, A Trip to the Strawberry Farm, G'day from the Great Barrier Reef in Australia! และ ELEPHANT CAMP โดยกำหนดเป็นพฤติกรรมการเรียนรู้ตามตัวชี้วัด 1 ตัวชี้วัด คือ ต1.1 ป5/4 บอกใจความสำคัญ และตอบคำถามจากการฟังและอ่านบทสนทนา และนิทานง่ายๆ หรือเรื่องสั้นๆ

3) สร้างแบบทดสอบการอ่านเพื่อความเข้าใจก่อนเรียนและหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้เรื่อง Short Stories แบบปรนัยชนิดเลือกตอบชนิด 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ ตามตารางวิเคราะห์ข้อสอบ

4) หาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบการอ่านเพื่อความเข้าใจก่อนเรียนและหลังเรียน โดยอาจารย์นิเทศ ครูพี่เลี้ยง และหัวหน้ากลุ่มสาระ

5) ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะและจัดพิมพ์เป็นแบบทดสอบฉบับสมบูรณ์

3.2.3 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R จำนวน 10 ข้อ โดยกำหนดเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ คือ 5 = พึงพอใจมากที่สุด 4 = พึงพอใจมาก 3 = พึงพอใจปานกลาง 2 = พึงพอใจน้อย 1 = พึงพอใจน้อยที่สุด

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.1 ทดสอบก่อนเรียน (pretest) โดยให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบการอ่านเพื่อความเข้าใจ ก่อนเรียนหน่วยการเรียนรู้เรื่อง Short Stories จำนวน 20 ข้อ 20 คะแนน เวลา 40 นาที เพื่อเก็บไว้เป็นคะแนนก่อนการทดลอง

3.3.2 ดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามแผนจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R หน่วยการเรียนรู้เรื่อง Short Stories จำนวน 5 แผนการเรียนรู้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง โดยทดลองใช้แผนจัดการเรียนรู้ ตามขั้นตอนดังนี้

1) ชี้นำเข้าสู่บทเรียน ครูนำเข้าสู่บทเรียน โดยถามความรู้เดิมของนักเรียน หรือให้นักเรียนดูคลิปวิดีโอแล้วถามคำถาม

2) ชี้นสอน ครูใช้การสอนอ่านแบบ SQ4R โดยมีรายละเอียดกิจกรรมในแต่ละขั้นดังนี้

ขั้นสำรวจ (Survey) นักเรียนดูหัวข้อ รูปภาพในหนังสือเรียน จากนั้นกวาดสายตาอ่านเรื่องอย่างคร่าว ๆ เพื่อหาใจความสำคัญของเรื่องว่าเกี่ยวกับอะไร และนักเรียนช่วยกันหาคำสำคัญ (คำศัพท์) หรือคำที่น่าสนใจของเรื่องที่อ่าน พร้อมทั้งให้เด็กเดาความหมายของคำศัพท์จากบริบท หลังจากนั้นครูจึงสอนคำศัพท์ให้กับนักเรียน

ขั้นคำถาม (Question) ครูถามนักเรียนว่าอยากรู้อะไรบ้างเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านและให้นักเรียนได้ฝึกตั้งคำถามด้วยตนเอง หากนักเรียนไม่สามารถทำได้ก็อาจจะอนุโลมให้ถามเป็นภาษาไทยด้วยการพูด จากนั้นครูจึงช่วยแปลไปเป็นภาษาอังกฤษ เช่น

ขั้นอ่าน (Read-R1) นักเรียนอ่านเรื่องอย่างละเอียด ทำความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง เพื่อหาคำตอบที่ตนได้ถาม/อยากรู้ไว้ในขั้นคำถาม

ขั้นจดบันทึกข้อมูล (Record – R2) นักเรียนอ่านเรื่องอีกครั้งหนึ่ง จากนั้นให้บันทึกหรือขีดเส้นใต้ส่วนที่เป็นใจความสำคัญหรือข้อความสำคัญของเนื้อเรื่อง โดยครูคอยชี้แนะและให้คำแนะนำ

ขั้นเขียนสรุปใจความสำคัญ (Recite – R3) นักเรียนสรุปใจความสำคัญของเรื่องตามความเข้าใจของตนเองด้วยการพูดคนละ 1 ประโยค โดยครูให้คำแนะนำแก่นักเรียน

ขั้นวิเคราะห์ วิเคราะห์ (Reflect – R4) นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน

3) ขั้นสรุป นักเรียนช่วยกันสรุปเรื่องสั้นที่อ่าน

3.3.3 ทดสอบหลังการทดลอง (posttest) โดยให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบการอ่านเพื่อความเข้าใจ หลังเรียนหน่วยการเรียนรู้เรื่อง Short Stories จำนวน 20 ข้อ 20 คะแนน เวลา 40 นาที เพื่อเก็บไว้เป็นคะแนนหลังการทดลอง

3.3.4 ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R โดยให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบสอบถามความพึงพอใจจำนวน 10 ข้อ แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales)

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.4.1 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ เพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนเรียนและหลังใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R จากการทำแบบทดสอบการอ่านเพื่อความเข้าใจก่อนและหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้เรื่อง Short Stories จำนวน 20 ข้อ 20 คะแนนเวลา 40 นาที โดยหาคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน และเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R โดยใช้ t-test

3.4.2 ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R โดยการทำแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R และหาคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานรายข้อและภาพรวม

4. สรุปผลการวิจัย

4.1. ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
หลังใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R สูงกว่าก่อนใช้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 1 ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและ
หลังใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R

จำนวน นักเรียน	คะแนน	ค่าเฉลี่ย	ผลต่าง		T-test	P-value
			ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน		
45	หลังเรียน	10.70	3.27	3.04	6.419	0.000*
45	ก่อนเรียน	7.42				

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 1 พบว่าความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 5 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ($\bar{X}$ = 10.70) สูงกว่าก่อนใช้
($\bar{X}$ = 7.42) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.2. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 2 ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R

ข้อ	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความ พึงพอใจ
1	ข้าพเจ้าพึงพอใจการสอนอ่านแบบ SQ4R เพราะการสำรวจชื่อเรื่อง รูปภาพและคำศัพท์ทำให้เข้าใจเรื่องที่อ่านมากขึ้น	4.50	0.42	มาก
2	ข้าพเจ้าพึงพอใจการสอนอ่านแบบ SQ4R เพราะการตั้งคำถามและตอบ คำถามจากเรื่องที่อ่านทำให้เข้าใจเรื่องที่อ่านมากขึ้น	4.30	0.38	มาก
3	ข้าพเจ้าพึงพอใจการสอนอ่านแบบ SQ4R เพราะการอ่านบทอ่านอย่าง ละเอียด และค้นหาคำตอบสำหรับคำถามที่ตั้งไว้ ทำให้เข้าใจเรื่องที่อ่าน มากขึ้น	4.42	0.35	มาก
4	ข้าพเจ้าพึงพอใจการสอนอ่านแบบ SQ4R เพราะการจัดบันทึกข้อมูล ต่าง ๆ ที่ได้จากการอ่านตามความเข้าใจของตนเองทำให้เข้าใจเรื่องที่ อ่านมากขึ้น	4.20	0.31	มาก
5	ข้าพเจ้าพึงพอใจการสอนอ่านแบบ SQ4R เพราะการสรุปเรื่องด้วย ตนเองทำให้เข้าใจเรื่องที่อ่านมากขึ้น	4.35	0.35	มาก

ข้อ	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
6	ข้าพเจ้าพึงพอใจการสอนอ่านแบบ SQ4R เพราะการวิเคราะห์ วิเคราะห์ เรื่องที่อ่านแล้วแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วย โดยใช้เหตุผลสนับสนุน ทำให้เข้าใจเรื่องที่อ่านมากขึ้น	4.27	0.58	มาก
7	ข้าพเจ้าพึงพอใจการสอนอ่านแบบ SQ4R เพราะขั้นตอนการสอน เป็นระบบและเข้าใจง่าย	4.50	0.22	มาก
8	ข้าพเจ้าพึงพอใจการสอนอ่านแบบ SQ4R เพราะการฝึกกิจกรรมแต่ละขั้นช่วยให้เข้าใจบทอ่านและจับใจความได้ง่าย	4.48	0.38	มาก
9	ข้าพเจ้าพึงพอใจที่ได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมการสอนอ่านแบบ SQ4R	4.46	0.47	มาก
10	ข้าพเจ้าพึงพอใจการสอนอ่านแบบ SQ4R เพราะความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของข้าพเจ้าดีขึ้น	4.50	0.35	มาก
ความพึงพอใจในภาพรวม		4.41	0.40	มาก

จากตารางที่ 4.2 พบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีความพึงพอใจต่อวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.41) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีความพึงพอใจการสอนอ่านแบบ SQ4R เพราะการสำรวจชื่อเรื่อง รูปภาพและคำศัพท์ทำให้เข้าใจเรื่องที่อ่านมากขึ้น ขั้นตอนการสอนเป็นระบบและเข้าใจง่าย และความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของข้าพเจ้าดีขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ 4.50

5. อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยทั้ง 2 ประเด็น คือ ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R สูงกว่าก่อนใช้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อวิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะการสอนอ่านแบบ SQ4R มุ่งเน้นพัฒนาความเข้าใจในการอ่าน ช่วยสร้างนิสัยในการอ่านที่ดีและมีประสิทธิภาพ ลักษณะการสอนจะเน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการอ่านอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนชัดเจนที่สามารถตรวจสอบความรู้ ความเข้าใจ ของการอ่านได้เป็นอย่างดี ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเองทุกขั้นตอน ไม่เพียงแต่ผู้เรียนจะได้ฝึกกลวิธีการเรียนรู้เพื่อทำความเข้าใจในสิ่งที่อ่าน แต่ยังได้ฝึกการคิดวิเคราะห์ เพราะจำเป็นต้องอ่านบทอ่านอย่างพิถีพิถันเพื่อหาคำตอบให้คำถามที่ตั้งไว้ ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนจดจำสิ่งที่อ่านได้ดี ซึ่งสอดคล้องกับวิจัยหลายๆเรื่อง ได้แก่ กานต์ธิดา ทองจันทร์ และสุดาภาญจน์ ปัทมติก (2565) ที่ศึกษาการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิกในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับ

การใช้ผังกราฟิกมีประสิทธิภาพของกระบวนการเท่ากับ 76.11/84.17 และนักเรียนที่มีการจัดการเรียนโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิกมีผลสัมฤทธิ์การอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจสูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ เด่นดวง บัวทองกลาง (2565) ที่ศึกษาการพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R เชิงรุก พบว่า คะแนนเฉลี่ยการทดสอบหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R เชิงรุกโดยรวม ในระดับมากที่สุด และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฮาซัน ละสุซามา (2566) ที่ศึกษาการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ร่วมกับหนังสือนิทานมัลติมีเดียเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยการจัดการเรียนรู้ SQ4R ร่วมกับหนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านประกอบมัลติมีเดีย มีทักษะการอ่านหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนโดยการจัดการเรียนรู้ SQ4R ร่วมกับหนังสือนิทานส่งเสริมการอ่านประกอบมัลติมีเดีย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

นอกจากนี้นักเรียนมีความพึงพอใจการสอนอ่านแบบ SQ4R ในประเด็นการสำรวจชื่อเรื่อง รูปภาพ และคำศัพท์ทำให้เข้าใจเรื่องที่อ่านมากขึ้น เนื่องจากขั้นตอนดังกล่าวเป็นกลวิธีการอ่านเบื้องต้นที่สำคัญที่ผู้เรียนภาษาจำเป็นต้องฝึกฝนให้เกิดความชำนาญ ซึ่งขั้นตอนดังกล่าว คือ Previewing เป็นการที่ผู้อ่านได้สำรวจส่วนประกอบต่างๆ ของหนังสือหรือตำราก่อนที่จะอ่าน ได้แก่ ปกหน้า (Title page) หน้าลิขสิทธิ์ (Copyright page) คำนำ (Preface or Introduction) สารบัญ (Contents) รูปภาพ (picture) กราฟ (Graphs) แผนภูมิ (Chart) อภิธานศัพท์ (Glossary) ภาคผนวก (Appendix) ผู้อ่าน ก็สามารถใช่วิธีการ Previewing จากชื่อเรื่องที่อ่านประโยคแรกของย่อหน้า และ/หรือประโยคสุดท้ายของข้อความ การอ่านต้องอ่านอย่างรวดเร็วเพื่อให้ได้หัวข้อ (Topic) ของข้อความนั้นๆ แต่ไม่ใช่ส่วนที่เป็นรายละเอียดของเรื่อง (Karen & Root, 2005)

นักเรียนมีความพึงพอใจการสอนอ่านแบบ SQ4R ในประเด็นขั้นตอนการสอน เป็นระบบและเข้าใจง่าย ซึ่งสอดคล้องกับ มันทนา อุตทอง (2561) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R เป็นวิธีการสอนอ่านที่ดี มีขั้นตอนการสอนที่เป็นระบบที่ชัดเจน เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองมากที่สุด ฝึกให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์โดยครูผู้สอนมีบทบาทในการกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดและใช้ความสามารถในการอ่าน เมื่อผู้เรียนปฏิบัติตามขั้นตอนการอ่านทุกขั้นตอนแล้ว จะทำให้ผู้เรียนสามารถจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้ในที่สุด

นักเรียนมีพึงพอใจการสอนอ่านแบบ SQ4R เพราะความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนดีขึ้น เนื่องจากบทอ่านที่ใช้ในการวิจัยเป็นเรื่องสั้นๆ ที่มีเนื้อเรื่องไม่ยากหรือง่ายจนเกินไป ตรงกับความสนใจของนักเรียน เหตุการณ์หลักไม่ซับซ้อน ตัวละครก็ไม่มาก และเหมาะสมกับเวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ และนักเรียนเกิดความภาคภูมิใจเมื่ออ่านแล้วสามารถจับใจความสำคัญและตอบคำถามจากเรื่องได้

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้ประโยชน์

6.1.1 การจัดการเรียนรู้เทคนิค SQ4R เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มีหลายขั้นตอน ดังนั้นครูจำเป็นจะต้องอธิบายแต่ละขั้นตอนอย่างละเอียดเพื่อให้ นักเรียนเข้าใจขั้นตอนและปฏิบัติกิจกรรมได้อย่างถูกต้อง

6.1.2 ก่อนการจัดการเรียนรู้เทคนิค SQ4R ครูผู้สอนจำเป็นจะต้องสอนให้นักเรียนรู้จักวิธีการตั้งคำถาม และให้นักเรียนได้ฝึกฝนการตั้งคำถาม เนื่องจากนักเรียนจะต้องอาศัยคำถามเป็นแนวทางในการอ่าน การสรุปความ และการวิเคราะห์ และนักเรียนในระดับประถมศึกษาจะมีข้อจำกัดด้านคำศัพท์และไวยากรณ์ ดังนั้นในขั้นตั้งคำถาม ครูควรให้นักเรียนตั้งคำถามเป็นภาษาไทย โดยครูช่วยแปลเป็นภาษาอังกฤษให้นักเรียน

6.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

6.2.1 เพื่อยืนยันผลของการใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ที่มีต่อความสามารถในการอ่าน ภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น ควรทำการทดลองมากกว่า 5 ครั้ง

6.2.2 ควรทำการวิจัยการใช้วิธีการสอนอ่านแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้สื่อเทคโนโลยี สื่อมัลติมีเดีย เกมออนไลน์ การจัดการเรียนรู้แบบต่างๆ และนวัตกรรมอื่นๆ เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนในระดับชั้นต่างๆ

เอกสารอ้างอิง

กมลพร สิบหมู่, ศิวะพร ภูพันธ์ และกมลทิพย์ ศรีหาเศษ. (2562). การสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนโดยใช้เทคนิค SQ4R เพื่อเพิ่มผลลัพธ์การอ่านจับใจความของนักเรียน : การวิเคราะห์อภิमान. วารสารการวัดผลการศึกษา. 36(100), 150-159.

กมลพรรณ ประเสริฐศิลป์. (2565). ผลการใช้เทคนิค SQ6R และเอกสารจริงเพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. [การค้นคว้าอิสระ, มหาวิทยาลัยศิลปากร]. DSpace at Silpakorn University.

<http://202.44.135.157/dspace/bitstream/123456789/4126/1/620620099.pdf>

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ

กานต์ธิดา ทองจันทร์ และสุதாகาญจน์ ปัทมดิลก. (2565). การพัฒนาการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. *Journal of Buddhist Education and Research: JBER*, 8(1), 81-93.

ไกรคุง อนันตกุล. (2558). การอ่านภาษาอังกฤษ: การสอนที่เน้นกลวิธีการอ่าน. *วารสารปัญญาวิวัฒน์*, 7(1), 232-241.

- จันทิมา แก่นชา และทรงภพ ขุนมธุรส. (2565). การจัดการเรียนรู้โดยใช้กลวิธีการสอนแบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) ร่วมกับเทคนิค SQ4R เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. *Journal of Modern Learning Development*, 7(4), 128-142.
- ณฐมน วงศ์ทาทอง, อุบลวรรณ ส่งเสริม และสุนีตา โฆษิตชัยวัฒน์. (2560). การพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ ด้วยเทคนิควิธีสอนอ่านแบบ SQ4R โดยใช้ข้อมูลอาเซียน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. *วารสารวิชาการหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 9(26), 223-236.
- เด่นดวง บัวทองกลาง. (2565). การพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R เชิงรุก. *วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์*, 2(1), 17-31.
- มันทนา อุดทอง. (2561). *การจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้เทคนิคการสอนอ่านแบบ SQ4R เพื่อความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านเนินมะหาด จังหวัดจันทบุรี*. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยบูรพา]. Burapha University Research Information. <https://buuir.buu.ac.th/xmlui/bitstream/handle/1234567890/7603/Fulltext.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- ฮาซัน ละสุสามา. (2566). การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ4R ร่วมกับหนังสือนิทานมัลติมีเดียเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. *วารสารเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 6(17), 55-67.
- Karen, B. & Root, C. (2005). *Ready to read now: a skill- based reader*. New York: Pearson Education, Inc.
- Pauk, W. (1984). The New SQ4R. *Journal of Reading Word*, 23(3), 274-275. <https://doi.org/10.1080/19388078409557775>

เว้นระยะขอบ 1 นิ้ว ทั้ง 4 ด้าน

ขนาด 18 pt หนา

ชื่อบทความ (ภาษาไทย)
ชื่อบทความ (ภาษาอังกฤษ)

ชื่อผู้เขียนภาษาไทย¹, ชื่อผู้เขียนภาษาไทย²
ชื่อผู้เขียนภาษาอังกฤษ¹, ชื่อผู้เขียนภาษาอังกฤษ²

ขนาด 16 pt หนา

ขนาด 16 pt บาง

ขนาด 16 pt ตัวหนา

บทคัดย่อ (ความยาวไม่เกิน 300 คำ)

ระบุชื่อเรื่อง ประเภทงานวิจัย วัตถุประสงค์การวิจัย ระเบียบวิธีวิจัย และผลการวิจัยโดยสรุป โดยใช้
ภาษาที่สื่อความได้อย่างชัดเจน เข้าใจง่าย และกระชับ

คำสำคัญ : (ระบุคำสำคัญ 3 - 5 คำ ใช้เครื่องหมายจุลภาคคั่นระหว่างคำ และเว้นวรรคหลังเครื่องหมายหนึ่งครั้ง)

Abstract (ความยาวไม่เกิน 300 คำ)

Keywords : (ระบุคำสำคัญ 3 - 5 คำ โดยใช้เครื่องหมายจุลภาคคั่นระหว่างคำ และเรียงลำดับตามคำสำคัญ
ภาษาไทย)

1. บทนำ

นำเสนอที่มา ความสำคัญ หรือความจำเป็นของการวิจัย การกล่าวถึงสภาพปัญหา สภาพของ
ประชากร กรอบแนวคิดทฤษฎี และการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง อันชี้ให้เห็นถึงคุณค่าและความน่าสนใจ
ของประเด็นการวิจัย

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1.....

2.2.....

หัวข้อใหญ่สุดอยู่ชิดขอบซ้าย หัวข้อรองเยื้องเข้ามา 0.5 นิ้ว
และหัวข้อย่อยเยื้องเข้ามา 1 นิ้ว ตามลำดับ

¹ ข้อมูลผู้เขียน (ระบุตำแหน่งทางวิชาการ สังกัด และอีเมล) โดยระบุทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

² ข้อมูลผู้เขียน (ระบุตำแหน่งทางวิชาการ สังกัด และอีเมล) โดยระบุทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

ขนาด 12 pt ตัวบาง

3. ระเบียบวิธีวิจัย

เสนอกระบวนการดำเนินการวิจัย อธิบายรายละเอียดในแต่ละขั้นตอนโดยจำแนกหัวข้อตามประเด็นสำคัญ เช่น ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง การสร้างเครื่องมือ การทดสอบคุณภาพของเครื่องมือ การเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล.....

4. สรุปผลการวิจัย

เสนอผลการวิจัยซึ่งสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยอย่างครบถ้วน โดยใช้ภาษาและรูปแบบการนำเสนอที่สื่อความหมายได้อย่างชัดเจนและเข้าใจง่าย สามารถใช้รูปภาพ ตาราง หรือแผนภูมิประกอบการนำเสนอผลการวิจัยได้ตามความเหมาะสม.....

5. อภิปรายผลการวิจัย

อภิปรายผลการวิจัยโดยแสดงให้เห็นถึงข้อค้นพบหรือองค์ความรู้ใหม่ มีการสังเคราะห์และเชื่อมโยงผลการวิจัยกับงานวิจัยอื่นๆ ที่มีความเกี่ยวข้อง เสนอคุณค่าของผลการวิจัยที่มีต่อแวดวงการศึกษาวิจัยและสังคม.....

6. ข้อเสนอแนะ

กล่าวถึงข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปศึกษาต่อยอด หรือการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ โดยจำแนกเป็นข้อๆ.....

7. กิตติกรรมประกาศ (ถ้ามี) (ให้ใส่เฉพาะกรณีที่ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัย หรือกรณีซื้อบทความมีชื่อเรื่องไม่ตรงกับงานวิจัยหรือวิทยานิพนธ์)

ตัวอย่างเช่น ขอขอบคุณทุนสนับสนุนวิจัยจากสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครศรีธรรมราช ประจำปีงบประมาณ 2564 และข้อมูลจากโครงการวิจัย เรื่อง.....

เอกสารอ้างอิง

เขียนรายการอ้างอิงท้ายบทความตามรูปแบบ APA (7th Edition) จัดเรียงตามลำดับตัวอักษรของผู้แต่ง ระบุรายการเอกสารภาษาไทยให้แล้วเสร็จก่อนระบุรายการเอกสารภาษาอื่นๆ.....

ตัวอย่างการแทรกภาพ/แผนภูมิประกอบ

ภาพ/แผนภูมิประกอบ

ภาพที่/แผนภูมิที่ ชื่อภาพ/แผนภูมิ.....

ลำดับและชื่อของภาพ/แผนภูมิ
จัดอยู่กึ่งกลางหน้ากระดาษ ได้ภาพ/แผนภูมิ

ตัวอย่างการแทรกตารางประกอบ

ตารางที่..... ชื่อตาราง.....

ตารางประกอบ

ลำดับและชื่อของภาพ/แผนภูมิ
จัดอยู่กึ่งกลางหน้ากระดาษ ได้ภาพ/แผนภูมิ

เว้นระยะขอบ 1 นิ้ว ทั้ง 4 ด้าน

ขนาด 18 pt หนา

ชื่อบทความ (ภาษาไทย)
ชื่อบทความ (ภาษาอังกฤษ)

ชื่อผู้เขียนภาษาไทย¹, ชื่อผู้เขียนภาษาไทย²

ชื่อผู้เขียนภาษาอังกฤษ¹, ชื่อผู้เขียนภาษาอังกฤษ²

ขนาด 16 pt หนา

ขนาด 16 pt บาง

ขนาด 16 pt ตัวหนา

บทคัดย่อ (ความยาวไม่เกิน 300 คำ)

สรุปสาระสำคัญของบทความด้วยภาษาที่กระชับ ไม่ฟุ่มเฟือย

คำสำคัญ : (ระบุคำสำคัญ 3 - 5 คำ ใช้เครื่องหมายจุลภาคคั่นระหว่างคำ และเว้นวรรคหลังเครื่องหมายหนึ่งครั้ง)

Abstract (ความยาวไม่เกิน 300 คำ)

Keywords : (ระบุคำสำคัญ 3 - 5 คำ โดยใช้เครื่องหมายจุลภาคคั่นระหว่างคำ และเรียงลำดับตามคำสำคัญภาษาไทย)

บทนำ

นำเสนอที่มา ความสำคัญ วัตถุประสงค์ของบทความ และคุณค่าหรือประโยชน์ของบทความ

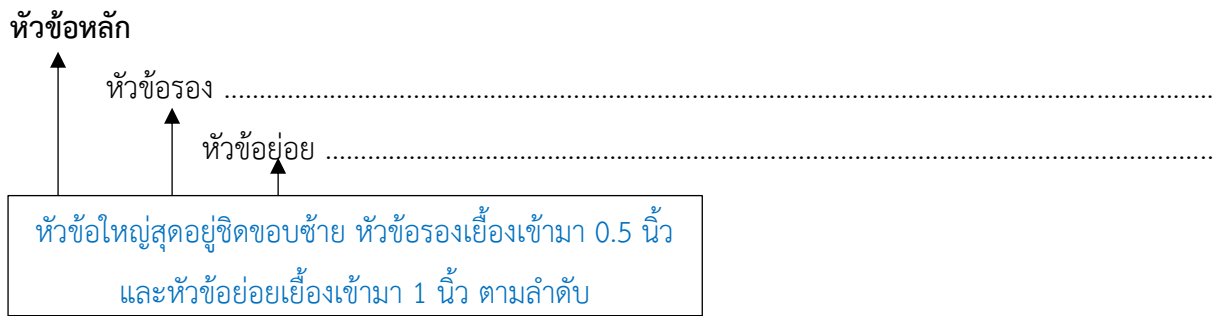
เนื้อหา

เนื้อหาควรมีความถูกต้องตามหลักวิชาการ มีความชัดเจน มีการอ้างอิงตามระเบียบ สามารถใช้สื่อประกอบได้ตามความเหมาะสม และมีการจัดรูปแบบหัวข้อตามข้อกำหนด (ดังตัวอย่างด้านล่าง)

¹ ข้อมูลผู้เขียน (ระบุตำแหน่งทางวิชาการ สังกัด และอีเมล) โดยระบุทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

² ข้อมูลผู้เขียน (ระบุตำแหน่งทางวิชาการ สังกัด และอีเมล) โดยระบุทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

ขนาด 12 pt ตัวบาง

บทสรุป

สรุปสาระสำคัญของบทความ เสนอมุมมองความคิดเห็นอันสร้างสรรค์ เทียบตรง มีเหตุผล และน่าเชื่อถือตามหลักวิชาการ.....

เอกสารอ้างอิง

เขียนรายการอ้างอิงท้ายบทความตามรูปแบบ APA (7th Edition) จัดเรียงตามลำดับตัวอักษรของผู้แต่ง ระบุรายการเอกสารภาษาไทยให้แล้วเสร็จก่อนระบุรายการเอกสารภาษาอื่นๆ.....

ตัวอย่างการแทรกภาพ/แผนภูมิประกอบ

ภาพ/แผนภูมิประกอบ

ภาพที่/แผนภูมิที่ ชื่อภาพ/แผนภูมิ.....

ลำดับและชื่อของภาพ/แผนภูมิ
จัดอยู่กึ่งกลางหน้ากระดาษ ใต้ภาพ/แผนภูมิ

ตัวอย่างการแทรกตารางประกอบ

ตารางที่..... ชื่อตาราง.....

ตารางประกอบ

ลำดับและชื่อของภาพ/แผนภูมิ
จัดอยู่กึ่งกลางหน้ากระดาษ ใต้ภาพ/แผนภูมิ

แบบเสนอบทความเพื่อเผยแพร่ในวารสารศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

วันที่ เดือน พ.ศ.

1. ชื่อบทความ (ภาษาไทย)

ชื่อบทความ (ภาษาอังกฤษ).....

2. ข้อมูลของผู้เขียน ชื่อ-นามสกุล (ภาษาไทย).....

ชื่อ-นามสกุล (ภาษาอังกฤษ)

ตำแหน่งทางวิชาการ

สถานที่ทำงาน

เลขที่ หมู่ ตำบล อำเภอ

จังหวัด รหัสไปรษณีย์

หมายเลขโทรศัพท์ (สำหรับติดต่อ)

E-Mail

3. ข้อมูลของผู้เขียนร่วม ชื่อ-นามสกุล (ภาษาไทย)

คนที่ 1 ชื่อ-นามสกุล (ภาษาอังกฤษ)

ตำแหน่งทางวิชาการ

สถานที่ทำงาน

เลขที่ หมู่ ตำบล อำเภอ

จังหวัด รหัสไปรษณีย์

หมายเลขโทรศัพท์ (สำหรับติดต่อ)

E-Mail

ข้อมูลของผู้เขียนร่วม ชื่อ-นามสกุล (ภาษาไทย)

คนที่ 2 ชื่อ-นามสกุล (ภาษาอังกฤษ)

ตำแหน่งทางวิชาการ

สถานที่ทำงาน

เลขที่ หมู่ ตำบล อำเภอ

จังหวัด รหัสไปรษณีย์

หมายเลขโทรศัพท์ (สำหรับติดต่อ)

E-Mail

ข้อมูลของผู้เขียนร่วม
คนที่ 3 ชื่อ-นามสกุล (ภาษาไทย)
ชื่อ-นามสกุล (ภาษาอังกฤษ)
ตำแหน่งทางวิชาการ
สถานที่ทำงาน
เลขที่ หมู่ ตำบล อำเภอ
จังหวัด รหัสไปรษณีย์
หมายเลขโทรศัพท์ (สำหรับติดต่อ)
E-Mail

4. ประเภทของบทความ

- ☐ บทความวิชาการ (Academic Article)
☐ บทความวิจัย (Research Article)

5. การรับรองบทความ

- ☐ ข้าพเจ้าขอรับรองว่าเป็นผู้เขียนบทความฉบับนี้จริง
☐ ข้าพเจ้าขอรับรองว่าบทความฉบับนี้ไม่เคยตีพิมพ์และไม่ได้อยู่ในระหว่างการพิจารณาในวารสารวิชาการอื่นๆ
☐ หากบทความฉบับนี้ได้รับการพิจารณาให้เผยแพร่จะถือเป็นลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

ลงชื่อ ผู้เขียนบทความ
(.....)

ข้อแนะนำในการจัดทำบทความ วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

1. ประเภทของบทความที่เปิดรับ

วารสารวิชาชีพครูของ NSTRU เปิดรับบทความ 2 ประเภท ได้แก่ บทความวิจัย และบทความวิชาการ ซึ่งบทความที่เผยแพร่ในวารสารวิชาชีพครูของ NSTRU ต้องมีเนื้อหาสาระที่มีความถูกต้องทางวิชาการ มีประโยชน์ และมีความน่าสนใจ โดยมีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับศาสตร์ด้านการศึกษาศาสตร์ เช่น หลักสูตรและการสอน การวัดและประเมินผล นวัตกรรมทางการศึกษา จิตวิทยาการศึกษา การศึกษาตลอดชีวิต ฯลฯ ศาสตร์ด้านการจัดการเรียนรู้ในสาขาวิชาต่างๆ เช่น การศึกษาปฐมวัย คณิตศาสตร์ พลศึกษา ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ทั่วไป สังคมศึกษา คอมพิวเตอร์ ฟิสิกส์ ดนตรีศึกษา ศิลปศึกษา นาฏศิลป์ เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา ฯลฯ และศาสตร์ด้านการบริหารการศึกษา เช่น การบริหารสถานศึกษา การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา การวางแผนและนโยบายทางการศึกษา ฯลฯ และด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับศาสตร์การศึกษา

2. รูปแบบของบทความ

บทความที่จะตีพิมพ์ในวารสารครุศาสตร์ ควรมีองค์ประกอบและการเรียบเรียงดังนี้

บทความวิจัย	บทความวิชาการ
- ชื่อบทความภาษาไทยและภาษาอังกฤษ	- ชื่อบทความภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- ชื่อผู้เขียนภาษาไทยและภาษาอังกฤษ	- ชื่อผู้เขียนภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- ข้อมูลสถานที่ทำงานและอีเมลของผู้เขียน	- ข้อมูลสถานที่ทำงานและอีเมลของผู้เขียน
- บทคัดย่อ (abstract) ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ และคำสำคัญ (keywords)	- บทคัดย่อ (abstract) ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ และคำสำคัญ (keywords)
- เนื้อหา ซึ่งประกอบด้วยส่วนต่างๆ ดังนี้ (1) บทนำ (2) วัตถุประสงค์ของการวิจัย (3) ระเบียบวิธีวิจัย (4) สรุปผลการวิจัย (5) อภิปรายผลการวิจัย (6) ข้อเสนอแนะ (7) กิตติกรรมประกาศ (ถ้ามี)	- เนื้อหา ซึ่งประกอบด้วยส่วนต่างๆ ดังนี้ (1) บทนำ (2) เนื้อหา (3) บทสรุป
- เอกสารอ้างอิง (references)	- เอกสารอ้างอิง (references)

บทความควรมีรูปแบบการพิมพ์ตามข้อกำหนดดังต่อไปนี้

2.1 พิมพ์บนกระดาษขนาด A4 โดยเว้นระยะขอบ 1 นิ้ว (2.54 เซนติเมตร) ทั้ง 4 ด้าน มีระยะห่างบรรทัดขนาด 1.0 และมีจำนวนหน้า 8-12 หน้า

2.2 ใช้รูปแบบอักษร (font) ชนิดไทยสารบรรณ (TH Sarabun PSK) พิมพ์แบบระยะพิมพ์เดี่ยว (single space) และมีรายละเอียดเพิ่มเติมในแต่ละส่วนดังนี้

2.2.1 ชื่อเรื่องภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ใช้รูปแบบอักษรขนาด 18 หนา

2.2.2 ชื่อผู้เขียนภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ใช้รูปแบบอักษรขนาด 16 หนา

2.2.3 หัวข้อหลักและหัวข้อย่อย ใช้รูปแบบอักษรขนาด 16 หนา

2.2.4 เนื้อหา ใช้รูปแบบอักษรขนาด 16

2.2.5 เลขหน้า ใช้รูปแบบอักษรขนาด 16

2.2.6 เชิงอรรถ (footnote) ใช้รูปแบบอักษรขนาด 12

2.3 ชื่อเรื่องให้จัดไว้กึ่งกลางของหน้ากระดาษ ส่วนชื่อผู้เขียนให้จัดชิดขวาของหน้ากระดาษ ตามด้วยเครื่องหมายจุลภาค เว้นวรรคหลังเครื่องหมาย และตามด้วยชื่อผู้เขียนคนถัดไป สำหรับชื่อภาษาอังกฤษไว้ในบรรทัดถัดไป (ในกรณีมีผู้เขียนคนเดียวไม่ต้องใส่ตัวเลขอ้างอิงเชิงอรรถบนชื่อผู้เขียน) และผู้เขียนต้องระบุสังกัดและอีเมลสำหรับติดต่อไว้ในเชิงอรรถ (footnote) ทั้งนี้ให้ระบุเลขหน้าไว้มุมขวาบนของหน้ากระดาษ

2.4 บทคัดย่อต้องมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยมีการสรุปสาระสำคัญทั้งหมดของบทความอย่างกระชับ ไม่เกิน 300 คำ และได้บทคัดย่อจะต้องมีการระบุคำสำคัญ (keywords) 3-5 คำ แต่ละคำคั่นด้วยเครื่องหมายจุลภาค (,) และเว้นวรรคหลังเครื่องหมายหนึ่งครั้ง โดยคำสำคัญในภาษาไทยและในภาษาอังกฤษจะต้องเรียงลำดับเหมือนกัน

2.5 การเรียงลำดับหัวข้อ ให้หัวข้อใหญ่สุดอยู่ชิดขอบซ้ายของหน้ากระดาษ หัวข้อรองให้เยื้องย่อหน้าจากขอบกระดาษซ้ายระยะ 0.5 นิ้ว และหัวข้อย่อยให้เยื้องย่อหน้าจากขอบกระดาษซ้าย ระยะ 1 นิ้ว ตามลำดับ

2.6 การแทรกภาพประกอบและแผนภูมิให้ระบุชื่อและลำดับไว้ใต้ภาพโดยจัดกึ่งกลางของหน้ากระดาษ และการแทรกตารางให้ระบุชื่อและลำดับไว้เหนือตารางโดยจัดชิดซ้ายของหน้ากระดาษ

3. การอ้างอิงในเนื้อหาและการอ้างอิงท้ายบทความ

ผู้เขียนบทความต้องใช้วิธีการอ้างอิงรูปแบบ APA (7th Edition) โดยทุกรายการที่มีการอ้างอิงในเนื้อหาจะต้องปรากฏในรายการอ้างอิงท้ายบทความอย่างสมบูรณ์ครบถ้วน

3.1 การอ้างอิงในเนื้อหา

การอ้างอิงในเนื้อหามีวิธีการลงรายการผู้แต่งตามรูปแบบต่อไปนี้

ผู้แต่งชาวไทย : ระบุชื่อ-นามสกุลของผู้แต่ง เช่น สวัสดิ์ งามวงศ์ (2550)

ผู้แต่ง 2 คน : ระบุชื่อ-นามสกุลของผู้แต่งทั้ง 2 คน คั่นด้วยคำว่า “และ” เช่น นฤมล ชุนวิช่วย และ มานะ ชุนวิช่วย (2562)

ผู้แต่ง 3 คนขึ้นไป : ระบุนามสกุลของผู้แต่งคนแรก แล้วตามด้วยคำว่า “และคณะ” เช่น พันธุ์ศักดิ์ แสนพรมา และคณะ (2562)

ผู้แต่งชาวต่างประเทศ : ระบุนามสกุลของผู้แต่ง เช่น Scott and Jeffe (1991)
การอ้างอิงในเนื้อหาสามารถทำได้ 2 แนวทาง คือ การอ้างอิงต้นข้อความ และการอ้างอิงท้ายข้อความ ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างการอ้างอิงต้นข้อความ

สุขุมล จันทวี (2560) กล่าวว่า

มลิวัลย์ บุตรดำ และ วลัยลักษณ์ สุวรรณภักดี (2562) กล่าวว่า

ตัวอย่างการอ้างอิงท้ายข้อความ

..... (สุพรรณ บุตรดี, 2559)

..... (แก้วใจ สุวรรณเวช และคณะ, 2562)

ในกรณีที่มีการอ้างอิงเนื้อหาหรือข้อความบางส่วนมาโดยตรงให้ระบุเลขหน้าไว้ด้วย ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างการอ้างอิงเนื้อหาหรือข้อความบางส่วนมาโดยตรง

ชาญณรงค์ คงนิม (2561: 18-20) กล่าวว่า

..... (วรกร ธรรมภิบาลอุดม, 2558: 125)

การอ้างอิงเอกสารมากกว่าหนึ่งเรื่องและมีผู้แต่งแตกต่างกัน ให้เรียงลำดับตามอักษรของชื่อผู้แต่ง คั่นด้วยเครื่องหมายอัฒภาค (;) ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างการอ้างอิงเอกสารมากกว่าหนึ่งเรื่องและมีผู้แต่งแตกต่างกัน

กัลยา จันทรพราหมณ์ (2562) และ กัลยา จันทรพราหมณ์ (2554) สรุปว่า

..... (ปิยนันท์ อังกรรัตน์, 2564; ลัญจกร นิลาภรณ์, 2557)

การอ้างอิงเอกสารทุกยภูมิ ให้ระบุผู้เขียนเอกสารต้นฉบับและคำว่า “อ้างถึงใน” ตามชื่อผู้เขียนเอกสารทุกยภูมิ ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างการอ้างอิงเอกสารทุกยภูมิ

กัลยาณี พรหมทอง (2546: 47 อ้างถึงใน สุเวช กลับศรี, 2557: 135)

..... (Wallis, 2006 อ้างถึงใน เมธาวิ แก้วสนิท, 2558: 23)

การอ้างอิงการสื่อสารระหว่างบุคคล เช่น จดหมายตอบโต้ส่วนบุคคล บันทึก อีเมล กระดานข่าว อิเล็กทรอนิกส์ การสนทนา หรือการสัมภาษณ์ ให้ระบุชื่อผู้ที่ทำการสื่อสาร ประเภทของการสื่อสาร และวัน เดือน ปี ที่มีการสื่อสาร โดยใช้เครื่องหมายจุลภาค (,) คั่นแต่ละส่วน ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างการอ้างอิงการสื่อสารระหว่างบุคคล

บริญทิพย์ รัตนบุรี (การสัมภาษณ์, 18 กุมภาพันธ์ 2557)

..... (ผการัตน์ โรจน์ดวง, การสนทนาส่วนบุคคล, 20 ธันวาคม 2563)

การอ้างอิงเอกสารที่ไม่ปรากฏชื่อผู้แต่ง ให้ใช้ชื่อเอกสารแทนชื่อผู้แต่ง หากเป็นชื่อบทความ ชื่อบทที่ หรือชื่อเว็บไซต์ ให้ใส่เครื่องหมายอัญประกาศคู่ (“...”) กำกับไว้ ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างการอ้างอิงเอกสารที่ไม่ปรากฏชื่อผู้แต่ง

..... (“ข้อดีของการกินผัก”, 2562)

..... (“What is Brain-Based Learning?”, 2021)

3.2 การอ้างอิงท้ายบทความ

รายการเอกสารที่มีการอ้างอิงในเนื้อหาจะต้องได้รับการรวบรวมเป็นรายการอ้างอิงท้ายบทความ จัดเรียงตามลำดับตัวอักษรของชื่อผู้แต่ง ระบุรายการเอกสารภาษาไทยให้แล้วเสร็จก่อนระบุรายการเอกสาร ภาษาอื่นๆ และใช้รูปแบบการลงรายการตามระบบ APA (7th Edition) ตัวอย่างการอ้างอิงท้ายบทความมีดังนี้

หนังสือทั่วไป	
รูปแบบ	ชื่อ/สกุล./(ปีพิมพ์)./ชื่อเรื่อง/(พิมพ์ครั้งที่)./สำนักพิมพ์./URL (ถ้ามี)
ผู้แต่ง 1 คน	บุญชม ศรีสะอาด. (2549). การวิจัยเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
ผู้แต่ง 2 คน	กิตติ ภัคดีวัฒนะกุล และ พนิดา พานิชกุล. (2546). คัมภีร์การวิเคราะห์และออกแบบระบบ. กรุงเทพฯ: หจก.ไทยเจริญการพิมพ์.
ผู้แต่ง 3 – 20 คน ให้ใส่ชื่อทุกคน	พิมพ์วัลย์ บุญมงคล, สุไลพร ชลวิไล, มลฤดี ลาพิมล, และธณภูมิ สามัคคีคารมย์. (2551). ภาษาเพศในสังคมไทย: อำนาจ สิทธิและสุขภาวะทางเพศ. นครปฐม: ภาควิชาความร่วมมือในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ด้านเพศภาวะ เพศวิถี และสุขภาพ.
ผู้แต่งชาวต่างประเทศ	Rogers, E.M. (1971). <i>Communication of innovations</i> . New York: Free Press.
ไม่ปรากฏนามผู้แต่ง	ชื่อเรื่อง./(ปีพิมพ์)./(ครั้งที่พิมพ์ พิมพ์ครั้งที่ 2 เป็นต้นไป)./สถานที่พิมพ์:/สำนักพิมพ์.
ไม่ปรากฏเมืองที่พิมพ์/ สำนักพิมพ์	ให้ใส่ ม.ป.ท. (หรือ n.p. สำหรับภาษาอังกฤษ) ในตำแหน่งเมืองที่พิมพ์/ สำนักพิมพ์
ไม่ปรากฏ ปีที่พิมพ์	ให้ใส่ ม.ป.ป. (หรือ n.d. สำหรับภาษาอังกฤษ) ในตำแหน่งปีที่พิมพ์

หนังสือแปล	
รูปแบบ	นามสกุลผู้แต่ง,/ อักษรย่อชื่อ./ (ปีพิมพ์)./ชื่อเรื่องภาษาต้นฉบับ/[ชื่อหนังสือภาษาไทย]/(พิมพ์ครั้งที่)./สำนักพิมพ์.
	Suskind, P. (2018). Das Parfum [น้ำหอม]. กรุงเทพฯ: เวิร์ดส์วอนเดอร์ (Words Wonder Publishing).
บทในหนังสือ	
รูปแบบ	ชื่อ/สกุล./ (ปีพิมพ์)./ชื่อบทหรือชื่อบทความ./ใน/ชื่อบรรณาธิการ/(บ.ก.)./ชื่อหนังสือ/ (น./เลขหน้า)./สำนักพิมพ์.
	วัฒนา มุลเมืองแสน และ ภราดร สุขพันธ์. (2559). ลักษณะเฉพาะของภาษากับสถาบันทางสังคม. ใน พนมมหาสุริยา วรเมธี (บ.ก.), ภาษาศาสตร์เบื้องต้น (น.221-243). อัญญา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
บทความในวารสาร	
รูปแบบเล่ม/ อิเล็กทรอนิกส์ที่ไม่มีเลข DOI	ชื่อ/สกุล./ (ปีพิมพ์)./ชื่อบทความ./ชื่อวารสาร./เลขของปีที่(เลขของฉบับที่)./ เลขหน้า.
	สุจิตรา จำนงอุดม. (2556). การใช้คำซ้อนสัณนัยในวัจนลีลา. วารสารธรรมศาสตร์. 32(1),131-142.
รูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ที่มี เลข DOI	ชื่อ/สกุล./ (ปีพิมพ์)./ชื่อบทความ./ชื่อวารสาร./เลขของปีที่(เลขของฉบับที่)./ เลขหน้า./https://doi.org/เลข DOI
	รัชนิ พุทรา และ นรินทร์ เจริญพันธ์. (2563). เทคนิคการปลูกแก่นตะวันในประเทศไทยและแนวทางการใช้ประโยชน์จากหัวแก่นตะวันในอุตสาหกรรมอาหาร. วารสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. 29(6), 919-940. https://doi.org/10.14456/tstj.2021.77
หนังสือพิมพ์	
รูปแบบ	ชื่อ/สกุล./ (ปี./วัน/เดือน)./ชื่อคอลัมน์./ชื่อหนังสือพิมพ์./เลขหน้า./URL (ถ้ามี)
	เฉลิมพล พลมุข. (2561, 28 สิงหาคม). ทิศทางมหาวิทยาลัยราชภัฏ. มติชน, 41(14779) น.17.

วิทยานิพนธ์	
รูปแบบวิทยานิพนธ์ที่ไม่ได้เผยแพร่ในฐานข้อมูล	ยรรยง ศิริภูมิ. (2551). การดำเนินการตามกระบวนการการนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
รูปแบบวิทยานิพนธ์จากเว็บไซต์	ชื่อ/สกุล./(ปีที่เผยแพร่)/ชื่อวิทยานิพนธ์/[วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต หรือวิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต,/ชื่อมหาวิทยาลัย]/ชื่อเว็บไซต์./URL
	นงเยาว์ อุทุมพร. (2547). การพัฒนาระบบการส่งเสริมการประเมินสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษา [วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย]. Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR). http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/66155
เอกสารรายงานการประชุม	
รูปแบบ	ชื่อ/สกุล./(ปี)/ชื่อบทความ./ใน/ชื่อบรรณาธิการ/(บ.ก.)/ชื่อหัวข้อการประชุม./ชื่อการประชุม/(น./เลขหน้า)/ฐานข้อมูล.
	ภทรถน พงษ์ประสิทธิ์. (2562). ทฤษฎีจิตวิทยาแพชชั่น เพื่อการพัฒนา มัลติมีเดีย. ใน เชิดชัย อุดมพันธ์ (บ.ก.), ดินแดนแฟนตาซี: ความจริงและจินตนาการในสังคมดิจิทัล. โครงการประชุมวิชาการระดับชาติ ในวาระครบรอบ 45 ปีแห่งการสถาปนาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี. (น.45-64). คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
เว็บไซต์	
รูปแบบ	ชื่อ/สกุลผู้เขียน./(ปี,/วัน/เดือนที่เผยแพร่)/ชื่อบทความ./ชื่อเว็บไซต์./URL
	วิวัฒน์ รุ่งแสนสุขสกุล. (2565, 25 กุมภาพันธ์). Facebook กับความหมกมุ่นที่มีต่อโลก Metaverse. ไทยรัฐออนไลน์ https://www.thairath.co.th/news/tech/2325320

4. การส่งต้นฉบับของบทความ

ส่งต้นฉบับบทความในรูปแบบไฟล์ Microsoft Word (.doc) และไฟล์ Portable Document Format (.pdf) ทางอีเมล journals_edu@nstru.ac.th

5. สิทธิของกองบรรณาธิการ

หากบรรณาธิการ หรือผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งได้รับเชิญให้เป็นผู้ตรวจบทความมีความเห็นว่าควรแก้ไขบทความ ทางกองบรรณาธิการจะส่งต้นฉบับให้ผู้เขียนพิจารณาดำเนินการแก้ไขให้เหมาะสมก่อนที่จะตีพิมพ์เผยแพร่ ทั้งนี้กองบรรณาธิการจะยึดถือความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเป็นเกณฑ์

“ท้องถิ่นพัฒนาอย่างยั่งยืน ด้วยครูดีและมีคุณภาพ”

ที่อยู่วารสาร : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
เลขที่ 1 หมู่ 4 ตำบลกำจิว อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา 80280

Tel: 075-845-510 ต่อ 3702, Fax: 075-392-239

E-mail: journals_edu@nstru.ac.th

พิมพ์ที่ : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา